

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำริที่จะให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการศึกษาและพัฒนา ในลักษณะเป็นศูนย์รวมที่จะใช้ทำการศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิจัย และแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้อง กับสภาพพื้นที่ และการประกอบอาชีพของราษฎรที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคนั้นๆ เพื่อให้ราษฎรสามารถ นำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง เมื่อได้ผลก็นำไปพัฒนาสู่ราษฎรในหมู่บ้านใกล้เคียงและราษฎรในภูมิภาคนั้นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกรในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และศูนย์ฯ สาขา
2. ขยายผลการพัฒนาด้านการเกษตรที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ที่ประสบความสำเร็จ จากศูนย์ฯ ให้แก่เกษตรกร
3. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

พื้นที่ดำเนินการ/วิธีดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนา จำนวน ๖ ศูนย์ ในเขตพื้นที่ต่างๆ คือ

๑. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
๒. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร
๓. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา
๔. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี
๕. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี
๖. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส

วิธีดำเนินการ

๑. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้เป็นศูนย์กลางศึกษา ทดลอง แสวงหารูปแบบในการพัฒนาพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร ของภาคเหนือ จากผลการดำเนินงานทราบว่า ปัจจุบันสภาพป่าบริเวณป่าขุนแม่กวงกลับคืนสู่ความสมบูรณ์ อีกครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบนิเวศน์มีสภาพดีขึ้นและได้ถ่ายทอดความรู้ การศึกษา ทดลองที่ประสบความสำเร็จสู่เกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และสนับสนุนการแปรรูปการถนอมอาหารแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๒. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ได้ดำเนินการฟื้นฟู สภาพป่าโดยก่อสร้างแหล่งน้ำ ฝายชะลอความชุ่มชื้นปลูกป่าทดแทนและได้ดำเนินการสาธิตและส่งเสริม การเกษตร โดยเน้นทฤษฎีใหม่และเกษตรผสมผสานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ได้ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี การฝึกอบรมอาชีพเสริมนอกภาคเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตัดสินการประกวดเกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตัดสินการประกวดเกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตัดสินการประกวดเกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตัดสิ้นการประกวดเกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตัดสินการประกวดเกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตัดสิ้นในการประกวดเกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หลักการเหตุผลและแนวคิดของโครงการ

พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังเป็นพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงใต้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัด นครศรีธรรมราช พัทลุง และจังหวัดสงขลา รวม ๑๓ อำเภอ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑.๙ ล้านไร่ มีประชากรมากกว่า ๖๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งในอดีตพื้นที่ดังกล่าวมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นอู่ข้าว อู่น้ำ ที่สำคัญ และเป็นแหล่งผลิตข้าวที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ต่อมาเมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้นและมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย ขาดการดูแลรักษา และการบริหารจัดการที่ดีทำให้สภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังเกิดการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของประชาชน ได้แก่ ปัญหาอุทกภัย และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ส่วนในช่วงฤดูแล้งเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำจืดเพื่อการ เกษตร รวมถึงการรุกรานของน้ำเค็มจากทะเลเข้าไปในแม่น้ำปากพนังเป็นระยะทางไกลกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร เป็นเวลานานหลายเดือน ซึ่งในแต่ละปีได้ทำความเสียหายแก่พื้นที่การเกษตรอย่างกว้างขวางนอกจากนั้นในพื้นที่ตอนกลางของลุ่มน้ำ ซึ่งเป็นป่าพรุยังมีปัญหาดินเปรี้ยว และมีความเป็นกรดสูงไม่สามารถทำการเกษตรได้ ประกอบกับการปรับเปลี่ยนพื้นที่ของเกษตรกรจากการทำนาข้าวเป็นพื้นที่เลี้ยงกุ้งบริเวณสองฝั่งแม่น้ำปากพนัง และลำน้ำสาขาจำนวนมากทำให้มีปัญหาหน้าเฝ้าเสียกระทบต่อการเพาะปลูกพืชของเกษตรกรในพื้นที่ซึ่งได้รับความเดือดร้อนทุกปี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชดำริให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข ปัญหา และพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังให้บังเกิดความอุดมสมบูรณ์ช่วยเหลือราษฎรในการประกอบอาชีพ และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ทั้งนี้ ในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่ช่วยเหลือราษฎรในการประกอบอาชีพ โดยมุ่งเน้นสนับสนุนการปรับระบบการผลิตทางการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่เพื่อยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้สูงขึ้น อันจะทำให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ทั้งในระดับครัวเรือนเกษตรกร และชุมชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
๒. เพื่อพัฒนาให้พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังให้เป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของภาคใต้
๓. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการรวมตัวของชุมชน

กิจกรรมและงบประมาณ

๑. กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน ๔ หลักสูตร

- ๑.๑ การผลิตข้าว โดยการอบรมเกษตรกร จำนวน ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑ วัน
- ๑.๒ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ โดยการอบรมเกษตรกร จำนวน ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑ วัน
- ๑.๓ การพัฒนาคุณภาพไม้ผล โดยการอบรมเกษตรกร จำนวน ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑ วัน
- ๑.๔ การผลิตปาล์มน้ำมัน โดยการอบรมเกษตรกร จำนวน ๑ วัน

๒. กิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตและการตลาด

๒.๑ อบรมเกษตรกรและดูงานด้านกระบวนการกลุ่มและการตลาด

๒.๑.๑ กลุ่มข้าว โดยการอบรมเกษตรกร/ดูงาน จำนวน ๓ วัน

๒.๑.๒ กลุ่มไม้ผล โดยการอบรมเกษตรกร/ดูงาน จำนวน ๓ วัน

๒.๑.๓ กลุ่มพืชผัก โดยการอบรมเกษตรกร/ดูงาน จำนวน ๓ วัน

๒.๑.๔ กลุ่มปาล์มน้ำมัน โดยการนำเกษตรกรดูงาน จำนวน ๑ วัน

๒.๒ สัมมนาแนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (cluster) ในลุ่มน้ำปากพนัง ประกอบด้วย

๒.๒.๑ จัดสัมมนาจัดทำแนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบกลุ่มการผลิต ๑ ครั้ง

๒.๒.๒ จัดประชุมเครือข่ายคลัสเตอร์ (นาร่อง) จำนวน ๑ ครั้ง

๓. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพและบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มพัฒนาคุณภาพไม้ผล กลุ่มผลิตพืชผัก และกลุ่มการผลิตข้าว โดยการนำเกษตรกรศึกษาดูงานการจัดการผลผลิต และปรับปรุงคุณภาพผลผลิตและบรรจุภัณฑ์

๔. จัดงานมหกรรมสินค้าเกษตรปากพนัง จำนวน ๑ ครั้ง

๕. กิจกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ ประกอบด้วย

๕.๑ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยให้เจ้าหน้าที่ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสงขลาและศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุราษฎร์ธานี ลงพื้นที่ร่วมเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๔ คน ๒๐ วัน

๕.๒ ร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการฯ ประกอบด้วย

๕.๒.๑ เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง จำนวน ๒ คน ๖ ครั้ง

๕.๒.๒ เจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดสงขลา จำนวน ๒ คน ๔ ครั้ง ครั้งละ ๓ วัน

วิธีดำเนินงาน

๑. ถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑.๑ การผลิตข้าว

๑.๑.๑ คัดเลือกเกษตรกรที่มีพื้นที่ในเขตพัฒนาอาชีพการปลูกข้าว โดยผ่านความเห็นชอบจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๑.๑.๒ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบลจัดทำหลักสูตรและจัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านกระบวนการผลิตที่ดีและเหมาะสม การจัดทำบัญชีฟาร์ม มุ่งเน้นการถ่ายทอดแบบมีส่วนร่วม

๑.๑.๓ ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรเป้าหมายโดยวิทยากรเกษตรกร ทีมวิทยากรระดับอำเภอ และจังหวัดโดยการประยุกต์ใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรจากแปลงเรียนรู้การผลิตข้าวอย่างน้อย ๓ ครั้งต่อหลักสูตร

๑.๑.๔ ประเมิน และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

๑.๒ พืชผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑.๒.๑ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบลจัดทำหลักสูตรและจัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านกระบวนการผลิตที่ดีและเหมาะสม การจัดทำบัญชีฟาร์มมุ่งเน้นการถ่ายทอดแบบมีส่วนร่วม

๑.๒.๒ ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรเป้าหมายโดยวิทยากรเกษตรกร ทีมวิทยากรระดับอำเภอ และจังหวัดโดยการประยุกต์ใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรจากแปลงเรียนรู้อย่างน้อย ๓ ครั้งต่อหลักสูตร

๑.๒.๓ ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

๑.๓ พัฒนาคุณภาพไม้ผล

๑.๓.๑ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบลจัดทำหลักสูตรและจัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านกระบวนการผลิตที่ดีและเหมาะสม การจัดทำบัญชีฟาร์มมุ่งเน้นการถ่ายทอดแบบมีส่วนร่วม

๑.๓.๒ ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรเป้าหมายโดยวิทยากรเกษตรกร ทีมวิทยากรระดับอำเภอ และจังหวัดโดยประยุกต์ใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรจากแปลงเรียนรู้อย่างน้อย ๓ ครั้งต่อหลักสูตร

๑.๓.๓ ประเมินผล และจัดทำรายงานผล การดำเนินงาน

๑.๕ การผลิตปาล์มน้ำมัน

๑.๕.๑ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบลจัดทำหลักสูตรและจัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านกระบวนการผลิตที่ดีและเหมาะสม การจัดทำบัญชีฟาร์ม เน้นการถ่ายทอดแบบมีส่วนร่วม

๑.๕.๒ ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรเป้าหมายโดยวิทยากรเกษตรกร ทีมวิทยากรระดับอำเภอ และจังหวัด

๑.๕.๓ ประเมินผล และจัดทำรายงานผล การดำเนินงาน

๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตและการตลาด

๒.๑ การอบรมและนำเกษตรกรดูงานด้านกระบวนการกลุ่มและการตลาด ประกอบด้วยกลุ่มข้าว กลุ่มไม้ผล กลุ่มพืชผัก และกลุ่มปาล์มน้ำมัน

๒.๑.๑ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล จัดทำหลักสูตรจำนวน ๒ หลักสูตร ได้แก่ (๑) ด้านกระบวนการรวมกลุ่ม/การจัดตั้งกลุ่ม และ (๒) การวางแผนการผลิตให้มีความเชื่อมโยงสู่ตลาด พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

๒.๑.๒ ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรเป้าหมายโดยวิทยากรเกษตรกร ที่มีวิทยากรระดับอำเภอและจังหวัด โดยดำเนินการในกลุ่มข้าว กลุ่มไม้ผล และกลุ่มพืชผัก หลักสูตรละ ๑ วัน

๒.๑.๓ คัดเลือกเกษตรกรผู้แทนหรือเกษตรกรผู้นำไปศึกษาดูงานกระบวนการจัดการแบบกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรข้าว ไม้ผล พืชผัก และปาล์มน้ำมัน ที่มีการจัดตั้งมีศักยภาพในการรวมกลุ่มและประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน จำนวน ๑ วัน

๒.๑.๔ ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

๒.๒ การสัมมนาแนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (cluster) ในลุ่มน้ำปากพนัง ดำเนินการโดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดสงขลา

๒.๒.๑ จัดประชุมในรูปแบบบูรณาการหน่วยงานภายในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (cluster) ในประเด็น ดังนี้

- จัดทำคู่มือแนวทางและแผนการดำเนินงานการพัฒนาเครือข่ายแบบบูรณาการสินค้าเป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย

- คัดเลือกคณะทำงานการพัฒนาเครือข่ายสินค้าเกษตรในลุ่มน้ำปากพนัง

๒.๒.๒ จัดประชุมเครือข่ายคลัสเตอร์(cluster) (นาร่อง) ในประเด็น ดังนี้

- สร้างความเข้าใจ และวิเคราะห์สถานการณ์การผลิต/การตลาด/เครือข่ายของสินค้า

- จัดทำแผนการจัดทำเวทีเครือข่าย

๒.๓ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพและบรรจุภัณฑ์ ประกอบด้วย กลุ่มพัฒนาคุณภาพข้าว ไม้ผล และพืชผัก โดยจังหวัดดำเนินการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เพื่อสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพผลผลิตและบรรจุภัณฑ์

๓. การจัดงานมหกรรมสินค้าเกษตรปากพนัง เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าจากลุ่มน้ำปากพนัง สร้างรายได้ให้แก่ผู้ผลิต การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้าให้เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป โดยเปิดโอกาสให้เครือข่ายเกษตรและกลุ่มเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การเตรียมการดำเนินงานทุกกระบวนการ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป

๔. กิจกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ

๔.๑ จังหวัดประสานความร่วมมือขอรับการสนับสนุนวิทยากรจากศูนย์บริหารศัตรูพืช ในการอบรมเกษตรกรเรื่องการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน ในหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตข้าว พืชผัก ไม้ผล และปาล์มน้ำมัน

๔.๒ สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดสงขลา และส่วนกลาง เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการพัฒนาอาชีพและการติดตามประเมินผลโครงการ

พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ๓ จังหวัด ๑๓ อำเภอ ประกอบด้วย

๑. จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑๐ อำเภอ ได้แก่ อำเภोजุฬาราชบุรี อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอชะอวด อำเภอปากพนัง อำเภอพระพรหม อำเภอเมือง อำเภอรัตนพิบูลย์ อำเภอลานสกา อำเภอหัวไทร
๒. จังหวัดพัทลุง ๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอควนขนุน อำเภอป่าพะยอม
๓. จังหวัดสงขลา ๑ อำเภอ ได้แก่ อำเภอระโนด

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. เกษตรกรได้รับความรู้ทางด้านวิชาการ และสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและสามารถประกอบอาชีพการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๒. สามารถเพิ่มปริมาณและมูลค่าผลผลิต เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้ดีขึ้น
๓. เกษตรกรมีความสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

ผลการปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย การปฏิบัติงาน	ผล การปฏิบัติงาน
๑) ถ่ายทอดเทคโนโลยี		๒,๒๐๐ ราย	๒,๒๐๐ ราย
๑.๑) การผลิตข้าว	จังหวัด	๑,๒๐๐ ราย	๑,๒๐๐ ราย
๑.๒) การผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ	จังหวัด	๓๐๐ ราย	๓๐๐ ราย
๑.๓) การพัฒนาคุณภาพไม้ผล	จังหวัด	๒๐๐ ราย	๒๐๐ ราย
๑.๔) การผลิตปาล์มน้ำมัน	จังหวัด	๕๐๐ ราย	๕๐๐ ราย
๒) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผลผลิตและการตลาด(ข้าว ไม้ผล พืชผัก)			
๒.๑) อบรมเกษตรกร	จังหวัด	๒,๒๐๐ ราย	๒,๒๐๐ ราย
๒.๒) สัมมนาแนวทางการบริหาร จัดการสินค้าเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (cluster) ในกลุ่มน้ำปากพอง	สสข.๕	๒ ครั้ง	๒ ครั้ง
๒.๓) พัฒนาคุณภาพและบรรจุภัณฑ์	จังหวัด	๑๕ กลุ่ม	๑๕ กลุ่ม
๓) จัดงานมหกรรมสินค้าเกษตร	ส่วนกลาง	๑ ครั้ง	๑ ครั้ง
๔) สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ			
๔.๑) การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน	ศูนย์บริหาร ศัตรูพืช	๒๐ ครั้ง	๒๐ ครั้ง ๖๐๐ ราย
๔.๒) ร่วมประชุมคณะอนุกรรมการ	ส่วนกลาง /สสข.๕	๑๐ ครั้ง	๑๐ ครั้ง

ภาพกิจกรรม

โครงการหมู่บ้านสหกรณ์อำเภอสันกำแพง จ.เชียงใหม่

ความเป็นมา

โครงการพระราชดำริหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง เริ่มดำเนินการเป็นครั้งแรกเมื่อประมาณปลายปี ๒๕๑๘ โดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทได้ขอใช้พื้นที่เสื่อมโทรมบริเวณตำบลออนหลวย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จากกรมป่าไม้จำนวน ๒๒,๒๙๖ ไร่ เป็นที่ตั้งโครงการ เพื่อจัดสรรให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์และได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๐ โครงการได้คัดเลือกเกษตรกรที่ยากจน ซึ่งมีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดภาคเหนือจากตำบล ดอยสะเก็ด อำเภอพร้าว อำเภอเมือง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดพะเยา เข้าร่วมโครงการ โดยสมาชิกของโครงการได้รับการจัดสรรที่ดินเป็นที่อยู่อาศัยครอบครัวละ ๒๐๐-๓๐๐ ตารางวา และที่ดินสำหรับการเกษตรครอบครัวละ ๕-๘ ไร่

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรแก่เกษตรกร
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่บ้านสหกรณ์ หมู่ที่ ๑-๘ ตำบลบ้านสหกรณ์ กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการ

๑. จัดแปลงสาธิตการเรียนรู้โดยจำลองรูปแบบศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ เช่น แปลงปลูกผักปลอดสารพิษ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การปลูกไม้ตัดดอกและไม้ตัดใบ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าแฝก เป็นต้น
๒. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สมาชิกของโครงการได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ทำให้สามารถมีรายได้อย่างมั่นคง
๒. มีแปลงสาธิตและเรียนรู้ด้านการเกษตรแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

กิจกรรม	การดำเนินงาน		รายละเอียดผลการดำเนินงาน
	ปริมาณงาน	งบประมาณดำเนินการ (บาท)	
๑.การจัดฝึกอบรมเกษตรกร	๑๐๐ ราย	๒๐,๐๐๐	จัดฝึกอบรมเกษตรกร วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๔ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเกษตรกร หมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพงและบริเวณใกล้เคียง หลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้วิธีการทำการเกษตรที่สามารถพึ่งพาตนเองและเสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัว
๒.การจัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช	๔๓ ไร่	๒๒๐,๐๐๐	การจัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช ๔๓ ไร่ ได้แก่ การจัดทำแปลงเรียนรู้การปลูก ไม้ดอกดาวเรือง การจัดทำแปลงปลูก กุหลาบวาเลนไทน์เพื่อการค้า การปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ จำนวน ๖ บ่อ เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างจำกัดและดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ การจัดทำแปลงสาธิตการปลูกพืชปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี การจัดทำแปลงเสาวรส เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเสริมรายได้ให้แก่เกษตรกร
๓.พัฒนาแปลงสาธิต แปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์	๑ จุด	๑๘๗,๐๔๐	การดูแลพัฒนาแปลงสาธิต แปลงแม่พันธุ์ไม้ผล สมุนไพร ไม้ดอกไม้ประดับ โดยการบำรุงดินด้วยการใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก พรวนดินกำจัดวัชพืช ตัดแต่งกิ่ง เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านพืชสวน -กิจกรรมการปลูกพืชพลังงานทดแทนมะเขือหิน จำนวน ๓๒๐ ต้น เพื่อศึกษาทดสอบความเหมาะสมและแนวทางในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร -การจัดนิทรรศการงาน “วิถีชุมชน คนบ้านสหกรณ์” ณ โรงเรียนบ้านสหกรณ์ ๒ วันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔
รวมงบประมาณ		๔๒๗,๐๔๐	

จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกไม้ผล

จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกผักและสมุนไพร

จัดทำแปลงปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์

จัดทำแปลงเสาวรศ

เรียนรู้การทำนาข้าว

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่อง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยัง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในครั้งนี้ได้มีพระราชกระแสกับเลขาธิการ กปร. ถึงความก้าวหน้าของการดำเนินงานที่ทางมูลนิธิชัยพัฒนาให้การสนับสนุนงบประมาณให้กรมชลประทานดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่อง ในเขตตำบลแม่อง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ถูกน้ำพัดพา เมื่อวันที่ ๗ - ๘ ตุลาคม ๒๕๔๙ ที่ผ่านมาเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ยังคงห่วงใยมากในเรื่องของการปรับปรุงโรงงานของโครงการหลวงและการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมลุ่มน้ำแม่อง โดยพระราชทานแนวทางเกี่ยวกับการฟื้นฟูสภาพป่าไม้และการจัดที่ทำกินให้แก่ราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัด Zoning ใหม่ และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ

ที่ตั้งโครงการและข้อมูลพื้นฐาน

ตำบลแม่อง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อเป็นการรณรงค์ป้องกันการเกิดอุทกภัยแก่พื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนของราษฎรในเขตพื้นที่โครงการ และพื้นที่บริเวณใกล้เคียง
๒. เพื่อให้ลำห้วยแม่องและลำห้วยสาขาสามารถระบายน้ำได้สะดวกยิ่งขึ้น
๓. เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่โครงการให้มีความอุดมสมบูรณ์

เป้าหมายโครงการ

๑. สร้างปลูกจิตสำนึกให้กับราษฎรผู้อยู่ในหมู่บ้านและตำบลข้างเคียง มีจิตใจอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. สร้างปลูกจิตสำนึกให้กับราษฎรผู้อยู่ในหมู่บ้านและตำบลข้างเคียงให้เห็นคุณค่าของแหล่งน้ำและห้วย หนอง คลอง ลำธาร
๓. สร้างชุมชนให้มีส่วนร่วมการอนุรักษ์และรักษาห้วย หนอง ลำธาร และแหล่งน้ำ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. ลดความเสียหายอันเนื่องมาจากอุทกภัยที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่การเกษตรและที่อยู่อาศัยของราษฎร
๒. ลำห้วยแม่องและลำห้วยสาขาสามารถระบายน้ำได้สะดวกยิ่งขึ้น
๓. ทรัพยากรธรรมชาติในโครงการได้รับการฟื้นฟูให้มีความอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
๔. ราษฎรพื้นที่ได้รับประโยชน์จากฝายต้นน้ำ

งบประมาณดำเนินการ ๒๕๕๔

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น ๒,๗๔๘,๓๕๐ บาท

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

ลำดับ ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม*	เป้าหมายทั้งโครงการ		หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
		ปริมาณ	หน่วย	
	แผนงานส่งเสริมพัฒนาการเกษตรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์			
๑	งานส่งเสริมการผลิตเข้าโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป ที่ ๑(ฝาง)			
	๑.๑ โครงการส่งเสริมการปลูกสตรอเบอรี่แบบเกษตรที่ดี ที่เหมาะสม (GAP)			
	๑.๑.๑ สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๕๐	ไร่	สนง.เกษตร จ. ชม
	๑.๑.๒ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการควบคุมศัตรู สตรอเบอรี่แบบชีววิธี	๑๐๐	ราย	ศูนย์บริหารศัตรูพืช จ.ชม.
	๑.๑.๓ จัดงานวันสตรอเบอรี่ส่งโรงงานหลวงอาหาร สำเร็จรูปที่๑ (ฝาง)	๑	ครั้ง	สนง.เกษตร จ. ชม
๒	งานส่งเสริมเพื่อการพัฒนาอาชีพสตรีและเยาวชน			
	๒.๑ โครงการยุวเกษตรกรในโรงเรียน			
	๒.๑.๑ กิจกรรมการเพาะเห็ดในโรงเรียน	๒	โรงเรียน	สนง.เกษตร จ. ชม
	๒.๑.๒ กิจกรรมเลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรียน	๒	โรงเรียน	สนง.เกษตร จ. ชม
	๒.๑.๓ กิจกรรมชุมนุมเข้าค่ายยุวเกษตรกร	๑๐	โรงเรียน	สนง.เกษตร จ. ชม
๓	งานอำนวยความสะดวกและติดตามการดำเนินงาน	๕	หน่วยงาน	-สสข. ๖ -ศูนย์บริหารศัตรูพืช จ.ชม -ศูนย์ส่งเสริมการเกษตร ที่สูง จ.ชม -สนง.เกษตร จ.ชม -สนง.เกษตร อ.ฝาง

กิจกรรมชุมนุมเข้าค่ายเยาวชนเกษตรกร

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการควบคุมศัตรูสตรอเบอร์รี่โดยชีววิธี

การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและการใช้สารสกัดธรรมชาติ

งานวันสตอรี่ส่งโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๑ (ฝาง)

โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ ป่าเต็ง – ป่าละอู จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดเพชรบุรี

ความเป็นมาของโครงการ

โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ ป่าเต็ง-ป่าละอู จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี เป็นโครงการตามพระประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสที่เสด็จฯ เยี่ยมเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน (ค่ายนเรศวร) อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๐ ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้ ชาวไทย ภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งทำไร่เลื่อนลอยมาอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม โดยให้มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรยากจนในรูป การจัดหมู่บ้านสหกรณ์ เพื่อป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าและสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยของชาติบริเวณชายแดน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรยากจนในรูปการจัดหมู่บ้านสหกรณ์
๒. เพื่อป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า
๓. เพื่อสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยของชาติบริเวณชายแดน

พื้นที่ดำเนินงาน โครงการมีพื้นที่ดำเนินงานทั้งสิ้น ๕๕,๖๒๕ ไร่ แบ่งเป็น ๒ ส่วน

- ในหมู่ที่ ๑,๒,๓,๕,๖,๘ ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พื้นที่ ๔๐,๐๐๐ ไร่ เกษตรกร ๑,๐๘๘ ครัวเรือน
- อยู่ในหมู่ที่ ๒,๓,๔,๕,๖ ตำบลป่าเต็ง อ. แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี พื้นที่ ๑๕,๖๒๕ ไร่ เกษตรกร ๑,๐๐๐ ครัวเรือน

ประโยชน์ที่จะได้รับ

คนอยู่ร่วมกับป่าที่ยั่งยืนและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ผลการปฏิบัติงาน ปี ๒๕๕๔

แผนงาน ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร ผลผลิต เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ กิจกรรมหลัก สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งบดำเนินงาน ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รายการ/กิจกรรม	ปริมาณ		งบประมาณ (บาท)	รายละเอียด
	จำนวน	หน่วยนับ		
๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร	๔๐	ราย	๘,๐๐๐	- อบรมเกษตรกร
๒. จัดทำแปลงส่งเสริมการปลูกพืชผัก	๑๐	ไร่	๕๐,๐๐๐	- ค่าใช้จ่ายในการจัดทำแปลงเรียนรู้ การปลูกผัก
๓. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอม และแปรรูปผลผลิต	๕๐	ราย	๒๐,๐๐๐	- ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติเกษตรกร
รวม	๙๐	ราย	๗๘,๐๐๐	

โครงการจัดการที่ดินตามพระราชประสงค์หุบกะพง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี

ความเป็นมา

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับ ณ พระราชวังไกลกังวล อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และได้เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในโอกาสนั้นได้ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของเกษตรกรกลุ่มชาวสวนผักชะอำ จำนวน ๘๓ ครอบครัว ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ได้อาศัยเช่าที่ดินของกรมประชาสัมพันธ์ โดยเฉลี่ยครอบครัวละไม่เกิน ๒ ไร่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ฯพณฯ องคมนตรี (ม.ล.เดช สนิทวงศ์) ไปจัดหาพื้นที่ในเขตจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นำมาจัดสรรให้เกษตรกรดังกล่าว ต่อมารัฐบาลอิสราเอลได้ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาการเกษตร ในรูปของผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ โดยใช้ ชื่อว่า “โครงการไทย – อิสราเอล เพื่อพัฒนาชนบท(หุบกะพง) และได้เลือกที่ดินบริเวณหุบกะพง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี เป็นที่ตั้งของศูนย์สาธิตและทดลองการเกษตรโครงการอิสราเอล โดยเหตุผลที่ว่าเดิมที่ดินบริเวณนี้เป็นป่าคุ้มครองของกรมป่าไม้ มีราษฎรเข้าไปจับจองอยู่บ้าง แต่การทำมาหากินไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร เนื่องจากสภาพที่ดินส่วนใหญ่เป็นดินเลว ขาดแคลนน้ำ การทำไร่จึงเป็นลักษณะไร่เลื่อนลอย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระราชดำริให้กันพื้นที่ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไร่ ออกจากป่าคุ้มครองของกรมป่าไม้ และจัดให้กับเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนในตอนต้น และเกษตรกรที่ขยันหมั่นเพียรแต่ขาดแคลน ที่ทำกินเข้าอยู่อาศัย และทำประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. จัดตั้งศูนย์สาธิตและทดลองการเกษตร เพื่อศึกษาหาข้อมูลในด้านการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเกษตร ในพื้นที่ที่แห้งแล้ง สาธิตการใช้เทคโนโลยีการเกษตร
๒. ทำการปฏิรูปที่ดินโดยการพัฒนาที่ดินว่างเปล่าแล้วจัดสรรให้กับเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินในการเพาะปลูกเป็นของตนเอง เข้ามาทำการประกอบอาชีพตามวิธีการเกษตรแผนใหม่ แต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน
๓. รวมกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดิน จัดตั้งเป็นสหกรณ์การเกษตร โดยใช้หลักและวิธีการสหกรณ์แก้ไข ปัญหาต่างๆ
๔. เป็นแหล่งให้การศึกษา การส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ให้แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป

พื้นที่ดำเนินงาน/วิธีดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินงาน

พื้นที่โครงการตั้งอยู่ที่ตำบลเขาใหญ่ และตำบลชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พื้นที่จำนวน ๑๒,๕๐๐ ไร่ มีเกษตรกรในโครงการหมู่ที่ ๘ บ้านหุบกะพง และหมู่ที่ ๑๐ บ้านหุบกะพงพัฒนา ตำบลเขาใหญ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๕๔๘ ครัวเรือน

วิธีดำเนินงาน

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรแก่เกษตรกรในหมู่บ้านเป้าหมาย ให้มีการประกอบอาชีพที่เหมาะสม

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เป็นศูนย์สาธิตและทดลองการเกษตรที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ที่แห้งแล้งและ
สาธิตการใช้เทคโนโลยีการเกษตร ให้การศึกษา การส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ให้แก่เกษตรกร นักเรียน
นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

๒. เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน ทำการประกอบอาชีพตามวิธีการเกษตรแผนใหม่และ
ไม่อพยพย้ายถิ่น

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

๑. อบรมเกษตรกร ๓๐ ราย

๒. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช ๑๐ ไร่

โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ

ความเป็นมา

ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริและทรงดำเนินการ “โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ” บนพื้นที่ดินส่วนพระองค์ จำนวน ๒๕๐ ไร่ ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๕ บ้านหนองคอไก่ ตำบลเขากระปุก อำเภอท้ายาง จังหวัดเพชรบุรี สภาพพื้นที่เป็นเขตที่มีฝนตกน้อย โดยทุกวันเมฆฝนจะตั้งเค้ามาและถูกแรงลมพัดไปตกที่อื่น เดิมมีการเพาะปลูกพืชไร่ (สับปะรด อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ไม้ผล (มะนาว มะละกอ และยูคาลิปตัส) โดยอาศัยแหล่งน้ำจากบ่อขุดและอ่างเก็บน้ำหนองเสือ ในการดำเนินงานโครงการฯ มีรองเลขาธิการสำนักพระราชวัง (นายดิศธร วัชรโรทัย) และกองงานส่วนพระองค์เข้าร่วมวางแผนในการดำเนินงาน โดยมีส่วนราชการเข้าร่วมดำเนินการ เช่น : กรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว และ กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น

วัตถุประสงค์

๑. มีแหล่งรวบรวมพันธุ์พืชเศรษฐกิจ พืชพันธุ์ดีของอำเภอท้ายาง จังหวัดเพชรบุรี
๒. มีแหล่งเรียนรู้ที่เกษตรกรในพื้นที่มาร่วมปฏิบัติงานอาชีพการเกษตร หรือการจ้างงาน

พื้นที่ดำเนินการ/วิธีดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๕ บ้านหนองคอไก่ ตำบลเขากระปุก อำเภอท้ายาง จังหวัดเพชรบุรี ดำเนินการในเนื้อที่ ๕๐ ไร่ โดยเป็นพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ที่ทรงซื้อที่ดินจากราษฎร รวม ๒๕๐ ไร่ พื้นที่อยู่ในเขตติดต่อระหว่างตำบลลาดหลวงกับตำบลเขากระปุก อำเภอท้ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วิธีการดำเนินการ

ศึกษาและพัฒนาระบบการผลิตพืชเศรษฐกิจ ทั้งนี้ การปลูกพืชชนิดใด ๆ ให้เป็นไปตามพระราชวินิจฉัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีความปลอดภัยจากสารพิษ มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ชนิดพืชที่กำหนดปลูกในโครงการ คือ

ลำดับ	ชนิดพืช	จำนวน	หมายเหตุ
๑.	มะพร้าวแกง	๑,๒๐๐ ต้น	
๒.	มะพร้าวน้ำหอม	๒๐๐ ต้น	จาก อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร
๓.	สับปะรดปัตตาเวีย	๒๐๐ ไร่	
๔.	มะนาว	๓๐ ไร่	ใช้สารชีวภัณฑ์ สารไตรโคเดอร์มา บำรุงระบบราก และกันเชื้อรา
๕.	ข้าวไร่	๒ ไร่	
๖.	พืชผัก	๓ ไร่	(พริก กะเพรา แมงลัก โหระพา)
๗.	หน่อไม้ฝรั่ง	๓ ไร่	
๘.	ชมพูเพชรสายรุ้ง	๒๐ ต้น	
๙.	อื่นๆ	-	กล้วยน้ำว้า กล้วยหักมุก กล้วยหอมทอง ยางนา ตาล ฯลฯ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. มีแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกร นักเรียน และผู้สนใจทั่วไป
๒. เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์พืชเศรษฐกิจ พืชพันธุ์ดี

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการทำงาน ฝ่ายปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการฯ ได้เข้าไปดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้แก่

๑.๑ เข้าไปดำเนินการก่อสร้างอาคารปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวพืชผัก - ไม้ผล จำนวน ๑ หลัง เพื่อใช้เป็นอาคารในการจัดการผลผลิตพืชหลังการเก็บเกี่ยวให้ได้มาตรฐานการผลิตตามระบบ GMP ก่อนที่จะนำไปจำหน่าย โดยกรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๒,๓๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจังหวัดได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารฯ เป็นเงิน ๒,๒๙๘,๗๐๐ บาท

๑.๒ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในอาคารปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวพืชผัก - ไม้ผล รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๖๔๑,๑๐๐ บาท โดยแบ่งออกเป็น

๑) งบดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อ เครื่องรดปากถุง ๔ เครื่อง เทปกาวสีเขียว ๑๐๐ ม้วน ตะกร้าบรรจุพืชผักและไม้ผล ๑๕๐ ใบ เป็นเงิน ๕๖,๒๐๐ บาท

๒) งบลงทุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอ่างล้างดิน/รากแสดนเลส ๑ ชุด อ่างน้ำแสดนเลส ๒ ชุด เครื่องทำน้ำแข็งยูนิตชนิดถ้วย ๑ เครื่อง โต๊ะบรรจุใส่ถุงแสดนเลส ๔ ชุด เป็นเงิน ๕๖๐,๓๐๐ บาท

๑.๓ เป็นค่าใช้จ่ายป้องกันการผลิพืชผักปลอดภัยจากสารพิษและแปลงแม่พันธุ์ เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เช่น ค่าจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันโรคพืช เป็นต้น

๑.๔ ค่าจ้างเหมาแรงงานในการดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ เป็นเงิน ๔๗๙,๔๐๐ บาท เช่น ค่าจ้างตัดหญ้าแปลงมะนาว มะละกอ ค่าจ้างทำนังร้านมะนาว อายุ ๑ ปี จ้างเหมาเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นต้น

๑.๕ เป็นผู้ประสานขอสนับสนุนวิทยากรในการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชปลอดภัยและได้มาตรฐานตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) และกระบวนการจัดการผลผลิตตามระบบ (GMP) แก่เจ้าหน้าที่และคนงาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานโครงการ

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง ได้รับมอบหมายทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายเพื่อให้ความรู้แก่ ผู้มาเยี่ยมชมโครงการฯ โดยในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๔ มีผู้เยี่ยมชมโครงการฯ จำนวน ๑๑,๙๘๗ คน และในเดือนตุลาคม ๒๕๕๔ มีผู้เยี่ยมชมโครงการฯ จำนวน ๕,๘๘๕ คน นอกจากนี้สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง ยังได้ทำหน้าที่ประสานงานกับกองงานส่วนพระองค์ในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ จัดหาปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต้องใช้ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์พืชผัก รวมทั้งให้การควบคุมการดูแลการปฏิบัติงานด้านการเกษตรของคนงาน ในการผลิตพืชชนิดต่างๆ ตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) โดยจะมีการปลูกพืชอายุสั้นหมุนเวียน เช่น ผักบุ้งจีน คื่นช่าย กวางตุ้ง พริก กะเพรา โหระพา แมงลัก มะเขือต่างๆ การปลูกข้าวโพด พักแพง มะระจีน ตะไคร้ ผักหวานบ้าน หน่อไม้ฝรั่ง การผลิตเห็ดหลินจือ เป็นต้น

๓. ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปปฏิบัติงานด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน บริเวณแปลงมะนาวในพื้นที่โครงการฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ โดยร่วมกับกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกมะนาวตำบลกัลลหอง ในการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในแปลงมะนาวปลอดภัยโดยวิธีผสมผสาน ในปี ๒๕๕๔ ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมฯ เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเจ้าหน้าที่ ในการเดินทางไปปฏิบัติงานในพื้นที่และสำหรับใช้เป็นค่าปัจจัยการผลิต เช่น ค่าหัวเชื้อราไตรโคเดอร์มา ค่าเมล็ดข้าวโพด ข้าวฟ่าง และจากการที่ศูนย์บริหารศัตรูพืชได้เข้าไปสำรวจและติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติ โดยร่วมกับ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะนาวตำบลกัลลหอง ซึ่งจัดก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๕๔ ได้พบว่ามี การระบาดของศัตรูพืช ได้แก่ หนอนขนอบใบส้ม ทำให้มะนาวในระยะแตกใบอ่อนเกิดความเสียหายโดยที่หนอนจะซ่อนไข่กัดกินอยู่ระหว่างผิวด้านหน้าและหลังใบ ทำให้ต้นมะนาวแคระแกรนไม่ติดผล

การป้องกันกำจัดทำได้โดยกลุ่มผู้ปลูกมะนาว ตำบลกลัดหลวง ได้ใช้สมุนไพรกลิ่นฉ็ดฟันไล่ในช่วงเช้า - เย็น ก่อนที่หนอนแก้วส้มจะวางไข่และเป็นตัวหนอนกัดกินใบอ่อนและยอดอ่อน การป้องกันทำได้โดยใช้สารสะเดาผสมสารจับใบฉ็ดฟันในช่วงเย็นทุกๆ ๕ วันหรือใช้สมุนไพรกลิ่นของเกษตรกรผู้ปลูกมะนาวฉ็ดฟันเพื่อไล่และกำจัดตัวอ่อนของหนอน เป็นต้น

โครงการลูกพระดาบส

หลักการและเหตุผล

โครงการ “ลูกพระดาบส” ของมูลนิธิพระดาบส เป็นโครงการซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีกระแสพระราชดำริ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๘ ว่า “ยังมีบุคคลผู้ด้อยโอกาส ในการศึกษาจำนวนหนึ่ง หากบุคคลเหล่านี้ยังมีความยินดีสนใจใฝ่ศึกษาและมีความเพียรอย่างจริงจัง ก็น่าจะสนับสนุนช่วยเหลือให้เขาได้มีโอกาสศึกษาวิชาชีพเพิ่มเติม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างตนเอง ช่วยเหลือครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ถ้าทำได้ จะเป็นการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาสังคมของประเทศได้ส่วนหนึ่ง” จังหวัดสมุทรปราการ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยกันระดมความคิดและจัดสรรทรัพยากร ปรับแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางที่กำหนด โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดรับผิดชอบการกำหนดผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน การปลูกดูแลรักษาไม้ผลและพืชผักที่กำหนดในโครงการ

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานโครงการลูกพระดาบสเพื่อมุ่งเน้นการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ทั้งนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาอบรมออกไป สามารถที่จะพึ่งพาและเลี้ยงตนเองได้ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พื้นที่ที่ดำเนินงาน

บริเวณโครงการลูกพระดาบส กม.๔๘ ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

เกษตรกรสามารถนำความรู้ทางวิชาการที่ได้รับจากการศึกษาดูงานนำไปปฏิบัติได้

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

โครงการพัฒนาการเกษตรพุ่มแซม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร สภาพพื้นที่ บริเวณลุ่มน้ำคลองน้ำจืด-คลองแซมแซม อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นพื้นที่เสื่อมโทรมและมีน้ำท่วมขังเกือบทั้งปี จึงได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับงานชลประทาน ให้พิจารณาวางโครงการก่อสร้าง ขุดคลองระบายน้ำและอาคารบังคับน้ำ เพื่อระบายน้ำท่วมขังออกจากพื้นที่และเก็บกักน้ำจืดไว้ให้เกษตรกรใช้ทำการเพาะปลูกและอุปโภคบริโภคตลอดปี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาพื้นที่พุ่มให้สามารถทำการเพาะปลูกพืชหรือใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรได้
๒. เพื่อพัฒนากิจการกรมการเกษตรให้เป็นทางเลือกของเกษตรกรในการประกอบอาชีพสำหรับการขยายผลต่อไป
๓. เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทำการเกษตรให้สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และสังคมเกษตร
๔. เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอสายบุรี อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี

ประโยชน์ที่จะได้รับ

เกษตรกรมีทางเลือกในการประกอบอาชีพ โดยเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อให้มีรายได้และพึ่งพาตนเองได้ไม่น้อยกว่า ๔๐๐ ครอบครัว

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

โครงการปิดทองหลังพระ

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๒ เห็นชอบให้ “โครงการปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ” ดำเนินภารกิจที่มุ่งเน้นเรื่องการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เผยแพร่สู่ชุมชน โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการบริหารจัดการให้เกิดการบูรณาการองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ ใน ๖ มิติหลัก ได้แก่ มิติเรื่องน้ำ ดิน เกษตร พลังงานทดแทน ป่า และสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาระบบความร่วมมือ องค์กรภาครัฐ สถาบันวิชาการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสังคม และภาคธุรกิจอย่างกว้างขวาง และมีหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ๒๓ ข้อ เป็นแนวทางหลักในการดำเนินโครงการฯ ตลอดจนให้พิจารณาความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดความยั่งยืน เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนนำแนวพระราชดำริไปพัฒนาต่อประเทศถวายเป็นพระราชกุศลในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนพรรษาครบ ๘๒ ปี ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

วัตถุประสงค์

๑. จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติของมูลนิธิ ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งการจัดตั้ง

๒. ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิ สนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๒.๑) สนับสนุนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา แก่องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมิติการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๒.๒) สนับสนุนการจัดการความรู้ตามแนวพระราชดำริโดยประสานความร่วมมือกับศูนย์ศึกษาการพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิดคลังความรู้ การยกระดับความรู้ การต่อยอดชุดความรู้ใหม่ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในและนอกระบบ ตลอดจนการขยายผลเชื่อมโยงสู่การนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

(๒.๓) ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ ภารกิจและกิจกรรมของสถาบัน กับแผนชุมชน แผนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และนโยบายรัฐบาล

(๒.๔) สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำ และช่วยเหลือ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้ร่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาทุกระดับของประเทศ

(๒.๕) สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือดำเนินการตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ และขยายผลสู่ชุมชน

๔. เพื่อส่งเสริมการประสานการดำเนินงานร่วมกับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อกิจกรรมพัฒนาและกิจกรรมสาธารณประโยชน์

๕. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

เป้าหมาย ๑๐ จังหวัด ๑๘ หมู่บ้าน

พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่

- ๑) บ้านอมเรต ต.บ้านทับ อ.แม่แจ่ม, บ้านปาง ต.หนองบัว อ.ไชยปราการ จ. เชียงใหม่
- ๒) บ้านท่าลอบ ต.โพธิ์ทะเล อ.ค่ายบางระจัน จ. สิงห์บุรี
- ๓) บ้านกลาง ต.ปลาบ่า อ.ภูเรือ จ. เลย
- ๔) บ้านพญาพิภักดิ์ ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล, บ้านแม่บง ต.โชคชัย อ.ดอยหลวง จ. เชียงราย
- ๕) บ้านห้วยเกียบ และบ้านโป่งโก ต.ทองมงคล อ.บางสะพาน จ. ประจวบคีรีขันธ์
- ๖) บ้านโป่งลึก, บ้านบางกรอย ต.ห้วยแม่เพรียง อ.แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
- ๗) บ้านท่าตะเภา ต.หนองเสม็ด อ.เมือง จ. ตราด
- ๘) บ้านดอน ต. อัยเยอร์เวง อ. เบตง จ.ยะลา
- ๙) บ้านโป่ง คำ ต.คูพงษ์ อ.สันติสุข, บ้านห้วยคำ ต.ฝายแก้ว อ.ภูเพียง, บ้านห้วยปุก ต.สะเนียง อ.เมือง, บ้านสะเก็น ต.ยอด อ.สองแคว จ. น่าน
- ๑๐) บ้านเจริญผล และบ้านหนองพระ ต. หนองพระ อ. วังทอง จ. พิชณุโลก

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๔

ในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตรโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดที่ตั้งโครงการได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๑. จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ เพื่อรับทราบปัญหาความต้องการของชุมชน
๒. พาทัศนศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการปิดทองหลังพระฯ) เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมในการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
๓. สสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของเกษตรกรเป้าหมาย สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ
๔. แต่งตั้งอาสาสมัครและแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการบูรณาการขยายผลพื้นที่ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
๕. ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ

งบประมาณปี ๒๕๕๔

ใช้งบประมาณของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง งบ อบจ. และงบ อบต.

ภาพกิจกรรม

โครงการบูรณาการหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ

อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

ความเป็นมา

ด้วยสภาพพื้นที่ของจังหวัดระยอง-ชลบุรี เป็นสภาพป่าที่ถูกทำลาย ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร และประสบปัญหาผลผลิตตกต่ำ รายได้ลดลง เนื่องจากขาดความอุดม สมบูรณ์ ของดิน และขาดแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคของเกษตรกรเป็นจำนวนมากเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติได้

เมื่อทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระราชดำริว่า บริเวณอ่างเก็บน้ำดอกกราย อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๑,๓๐๐ ไร่ สามารถส่งน้ำมายังพื้นที่ดังกล่าวได้ และทรงแนะนำให้จัดเป็นศูนย์กลางอาชีพการเกษตร และศิลปอาชีพพิเศษแก่ราษฎร ดังนั้น คณะทำงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จึงได้ดำเนินงาน ขึ้นต้นด้วยการจัดระบบการส่งน้ำปรับพื้นที่ ด้วยพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ที่พระราชทานมาเป็น เงินทุนหมุนเวียน จำนวน ๓ ล้านบาท และมีผู้ขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ ถวายคอกม้า คอกสุกร และคอกแกะ สร้างไว้ในศูนย์กลางการพัฒนาด้วย

เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ได้ทรงเสด็จเยี่ยมศูนย์กลางการพัฒนาการเกษตรและศิลปอาชีพพิเศษและพระราชทานแนวทางการพัฒนาไว้ ๔ ข้อ คือ

๑. ให้พัฒนาด้านการเกษตร โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์ การประมงเพื่อการบริโภคและสำรองอาหารไว้ในยามวิกฤต มูลสัตว์ทำเป็นเชื้อเพลิงและปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน

๒. ให้มีศูนย์ฝึกปฏิบัติการด้านประกอบอาชีพ โดยมีแปลงสาธิตของราษฎรตัวอย่าง ๔ แปลง แปลงละ ๔ ไร่ สร้างบ้านพักอาศัยให้อยู่ โดยปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไป ในการดำเนินธุรกิจฟาร์มในรูปแบบสหกรณ์และให้ราษฎรทุนหมุนเวียนเข้าอยู่

๓. ให้จัดเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ โดยให้ราษฎรยืมพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดีไปผสมหรือเลี้ยงแล้วส่งลูกคืน หรือขายให้ราษฎรนำไปเลี้ยง

๔. ให้มีศูนย์พัฒนาการเกษตรที่ราษฎรจะได้ศึกษาและเยี่ยมชม เพื่อนำเอารูปแบบไปปรับปรุงไร่นาของตนเอง

กองทัพภาคที่ ๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ได้นำแนวพระราชดำริดังกล่าวไปดำเนินโครงการ โดยจัดตั้งคณะทำงานบริหารศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดง ตามพระราชดำริจังหวัดระยอง-ชลบุรี โดยมีพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ (ขณะนั้นทรงดำรงพระยศเป็นหม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์) องคมนตรี เป็นองค์ที่ปรึกษา พลเอกปิ่น ชธรรมศรี ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก เป็นประธานคณะทำงาน มีหน้าที่กำหนดนโยบายและเป้าหมาย ควบคุมการวางแผนปฏิบัติงาน ติดตามประสานงาน กำกับดูแลการปฏิบัติงานให้สนับสนุนซึ่งกันและกัน ติดตามการวางแผนปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา

ต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายตามพระราชดำริ และให้ประธานคณะทำงานมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบและดำเนินการเป็นเรื่องๆ ไป

เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๒๓ โดยมีหน่วยงาน ร ๒๑ รอ. ค่ายนวมินทราชินี จังหวัดชลบุรี เป็นผู้ประสานงานซึ่งมีหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนหน่วยงานสังกัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการด้วยดี ทุกศูนย์ฯ มีความพร้อม มีความสมบูรณ์และมีโครงการของกรมต่างๆ เข้ามาสนับสนุนแล้ว ทางหน่วยฯ จึงถอนตัวออกไปเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๔ เพื่อปฏิบัติภารกิจอื่นๆ และมีการมอบหมายให้หน่วยงานที่เหลือผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นผู้ประสานงานโครงการฯ หน่วยงานละ ๒ ปี

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำและระบบชลประทาน
๒. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาที่ดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ตลอดจนการอนุรักษ์ดินและน้ำ
๓. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอาชีพการเกษตร
๔. เพื่ออบรมความรู้ให้แก่ราษฎรในการประกอบอาชีพ และความรู้ด้านการดำเนินธุรกิจและสหกรณ์
๕. เพื่อพัฒนาจิตใจให้มีความรักสามัคคีมีวัฒนธรรมและมีศีลธรรมอันดีงาม มีความขยันขันแข็งช่วยตนเองและส่วนรวม ร่วมใจในการพัฒนาท้องถิ่น
๖. เพื่อบริการด้านสาธารณสุขโรค และสาธารณสุขการที่จำเป็นแก่ชุมชน

ขอบเขตความรับผิดชอบ

๑. ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับโครงการฯ
๒. ร่วมมือกับทุกส่วนราชการในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะสิ่งที่มีประโยชน์ต่อประชาชน
๓. แก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ซึ่งมีได้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยตรง
๔. รวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงานต่างๆ ของศูนย์ฯ

ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และระบบนิเวศน์ของพื้นที่ (ศักยภาพ-ปัญหา)

ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

ศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง-ชลบุรี ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำดอกกราย ต.แม่ น้ำคู้ อ.ปลวกแดง จ.ระยอง พื้นที่ ๑,๓๐๐ ไร่ ห่างจากตัวระยอง ๓๕ กิโลเมตร ติดถนนสาย ๓๑๙๑ พื้นที่โดยรวมเป็นพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้าน ภายในบริเวณอ่างเก็บน้ำอุดมด้วยพันธุ์ปลาน้ำจืดนานาชนิด อาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ต.ปลวกแดง อ.ปลวกแดง จ.ระยอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ต.แม่ น้ำคู้ อ.ปลวกแดง จ.ระยอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ต.มาบยางพร อ.ปลวกแดง จ.ระยอง และ อ.ศรีราชา อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ เขตนิคมสร้างตนเอง ต.พนานิคม และ ต.นิคมพัฒนา อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง

พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์บริการและหน่วยงานที่ตั้งอยู่ภายนอก แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

- ๑) พื้นที่ บริเวณโดยรอบ อ่างเก็บน้ำดอกกราย ๕ ตำบล ๓๕ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ต.นิคมพัฒนา ๗ หมู่บ้าน ต.พนานิคม ๘ หมู่บ้าน ต.มาบยางพร ๗ หมู่บ้าน ต.แม่ น้ำคู้ ๗ หมู่บ้าน ต.ปลวกแดง ๖ หมู่บ้าน
- ๒) พื้นที่รอบนอก ทุกอำเภอของจังหวัดระยอง และ ต.เขาไม้แก้ว อ.บางละมุง ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา

สภาพภูมิประเทศ-ภูมิอากาศ

สภาพทั่วไปของศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ และบริเวณพื้นที่โดยรอบเป็นพื้นที่ลักษณะลูกคลื่นลอนลาด ลูกกระพรวน สูงๆต่ำๆ มีความลาดชัน ๒-๕% พื้นที่ดินเป็นดินร่วนปนทราย น้ำซึมผ่านได้ดี ด้านทิศเหนือและทิศตะวันตกของอ่างเป็นพื้นที่รับน้ำ เป็นลำธารธรรมชาติ เล็กๆ ไหลซึมลงสู่อ่างเก็บน้ำตลอดปี จะค่อนข้างมากในฤดูฝน อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๒๘.๕ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๑,๒๕๐-๑,๓๐๐ มม.

สภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่

พื้นที่โดยรอบศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ และอ่างเก็บน้ำดอกกราย ประชาชนได้บุกเบิกพื้นที่ป่าเพื่อจับจองปลูกพืชในระยะแรก พืชที่ปลูกได้แก่ อ้อย และมันสำปะหลัง ต่อมาปี ๒๕๐๕ นิคมสร้างตนเอง จ.ระยอง ได้เข้ามาจัดพื้นที่ทำกินให้กับราษฎร ในขณะที่บางส่วนยังอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีการปลูกยางพารากันบ้างในบางพื้นที่ โดยเฉพาะด้านทิศเหนือของพื้นที่โครงการ จนกระทั่งปี ๒๕๒๒ มีการตั้งโรงงานสับปรดในพื้นที่กิ่ง อ.นิคมพัฒนา เกษตรกรจึงขยายพื้นที่ปลูกสับปรดกันอย่างกว้างขวาง และลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังและอ้อยลง จนปัจจุบันการปลูกอ้อยมีน้อยมาก ประกอบกับยางพาราราคาดี จึงขยายพื้นที่ปลูกยางพารากันมากขึ้นเช่นกัน สำหรับพื้นที่ทางด้านตะวันตกและตอนเหนือบางส่วน ตั้งแต่รัฐบาลประกาศนโยบายส่งเสริมการลงทุน (Eastern Seaboard) ปี ๒๕๓๐ เป็นต้นมา พื้นที่เปลี่ยนเป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเขต ต.มาบยางพร และ ต.ตาสีหรี อ.ปลวกแดง และ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี โดยมีการขยายตัวต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

สภาพปัญหาของพื้นที่

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลอนลาด ลักษณะดินร่วนปนทรายและไม่มีภูเขาที่เป็นแหล่งต้นน้ำ พื้นที่ทั่วไปจึงขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ไม้ผล ไม้ยืนต้น ปลูกได้น้อย ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากมีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ เพื่อทำการปลูกพืชไร่ต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลายาวนานร่วม ๕๐ ปี ประกอบกับด้านตะวันตกของพื้นที่อ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำก่อนไหลลงสู่อ่างในฤดูฝน เป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรม มีการกักเก็บน้ำก่อนไหลลงอ่าง ทำให้เกิดวิกฤตน้ำไม่ไหลลงอ่าง เป็นเหตุให้เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำในปี ๒๕๔๘

งบประมาณดำเนินงานปี ๒๕๕๔

โครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

รายงาน/กิจกรรม	ปริมาณ		งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ/รายละเอียด
	จำนวน	หน่วยนับ		
<p><u>หน่วยงานที่รับผิดชอบ</u></p> <p>ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง (พืชสวน)</p>				<p><u>แผนงาน</u></p> <p>ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร</p> <p><u>ผลผลิต</u></p> <p>เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพ</p> <p><u>กิจกรรมหลัก</u></p> <p>สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ</p> <p>งบดำเนินงาน ค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุ</p>
๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร	๑๐๐	ราย	๒๐,๐๐๐	<p>ค่าใช้จ่ายในการอบรมเกษตรกร ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น อาหาร เครื่องดื่ม วัสดุประกอบการ ฝึกอบรม</p>
๒. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช	๖๐	ไร่	๑๒๐,๐๐๐	<p>ค่าใช้จ่ายในการจัดทำแปลงเรียนรู้ การปลูกพืช เช่น ค่าพันธุ์พืชและ วัสดุการเกษตร</p>
๓. ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์	๒๐	ไร่	๑๑๐,๐๐๐	<p>ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาแปลง แม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์</p>
รวม	๑๐๐	ราย	๒๕๐,๐๐๐	

โครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

กิจกรรม	ปริมาณ		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
	จำนวน	หน่วยนับ		
๑. งบบุคลากร			๑๓๑,๔๙๐	ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนาอาชีพ การเกษตรจังหวัด ระยอง (พืชสวน)
๑.๑ ค่าตอบแทนพนักงานราชการ จ้าง ๓ เดือน	๓	คน	๘๕,๗๗๐	
๑.๒ ค่าจ้างชั่วคราว คนงานเกษตร จ้าง ๓ เดือน	๓	คน	๔๕,๗๒๐	
๒. งบดำเนินงาน			๑,๒๐๔,๘๐๐	
๒.๑ อบรมอาชีพการเกษตรด้านพืชสวนแก่เกษตรกรและผู้สนใจ	๑๐๐	คน	๓๔๘,๐๐๐	
๒.๑.๑ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้	๑๐๐	คน	๑๘,๐๐๐	
๒.๑.๒ สนับสนุนพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต	๑๐๐	คน	๕๐,๐๐๐	
๒.๑.๓ ประชาสัมพันธ์แนะนำโครงการ โดยจัดทำแผ่นพับ	๒,๐๐๐	แผ่น	๒๐,๐๐๐	
๒.๑.๔ ปรับปรุงจุดเรียนรู้	๕	จุด	๒๕๐,๐๐๐	
๒.๑.๕ ติดตามประเมินผล	๕	ครั้ง	๑๐,๐๐๐	
๒.๒ ปรับปรุงภูมิทัศน์			๑๖๒,๐๐๐	
๒.๓ กิจกรรมอำนวยความสะดวก			๒๔๔,๘๐๐	
๒.๒.๑ ค่าใช้จ่ายในการประชุมคณะทำงานโครงการ และติดตามนิเทศงาน	๖	ครั้ง	๔๔,๘๐๐	
๒.๒.๒ ค่าวัสดุงานบ้านงานครัวและวัสดุสำนักงาน	๑๐	รายการ	๔๐,๐๐๐	
๒.๒.๓ ไม้ตะพืดหน้าแล้ง	๒๖	ตัว	๖๕,๐๐๐	
๒.๒.๔ แก้วอัญมณี	๑๐๐	ตัว	๙๕,๐๐๐	
๒.๓ ค่าซ่อมแซมยานพาหนะ ๔ คัน และสายส่งไฟฟ้า แรงต่ำ ๑ จุด	-	-	๔๐๐,๐๐๐	
๒.๔ ค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้าในอาคารฝึกอบรมและ หอพัก)	๓	เดือน	๕๐,๐๐๐	
๓. งบลงทุน			๒,๙๕๑,๘๐๐	
๓.๑ คอมพิวเตอร์พกพา	๑	เครื่อง	๒๓,๐๐๐	
๓.๒ จอรับภาพชนิดมอเตอร์ไฟฟ้า ขนาด ๑๐๐ นิ้ว	๑	จอ	๙,๙๐๐	
๓.๓ จอรับภาพชนิดมอเตอร์ไฟฟ้า ขนาด ๑๕๐ นิ้ว	๑	จอ	๒๒,๐๐๐	
๓.๔ เครื่องมัลติมีเดียโปรเจคเตอร์ ขนาดไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ ANSI lumen	๑	เครื่อง	๔๐,๐๐๐	
๓.๕ เครื่องเสียงภายในห้องประชุม	๑	ชุด	๔๑๘,๔๐๐	
๓.๖ ค่าซ่อมแซมอาคารฝึกอบรมและหอพัก ๒ ชั้น ขนาดพื้นที่ ๙๗๖ ตารางเมตร	๔	รายการ	๒,๔๓๘,๕๐๐	
รวม			๔,๒๘๘,๐๙๐	

ผลการดำเนินงานศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

แหล่งงบประมาณ : กรมส่งเสริมการเกษตร

ฝึกอบรมเกษตรกรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๑๑๒ คน

แหล่งงบประมาณ : สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

กิจกรรม ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านพืชสวนแก่เกษตรกรและผู้สนใจ จำนวน ๑๑๓ คน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จัดแสดงนิทรรศการ

การกรีดยางพารา

การผลิตเห็ด

การขยายพันธุ์ชวนชม

การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ

กิจกรรม ปรับปรุงจุดเรียนรู้การปลูกพืช

ปรับปรุงแปลงเรียนรู้ไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน ๕ ไร่

ปรับปรุงแปลงเรียนรู้ไม้ผล ไม้ยืนต้น จำนวน ๕ ไร่

ปรับปรุงแปลงเรียนรู้ยางพารา จำนวน ๕ ไร่

แปลงเรียนรู้การผลิตเห็ด พืชผัก สมุนไพร จำนวน ๕ ไร่

กิจกรรม การศึกษาดูงานภายในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดระยอง (พืชสวน)

กิจกรรม แสดงนิทรรศการด้านผลงานโครงการตามพระราชดำริ

กิจกรรม ประชาสัมพันธ์โครงการตามพระราชดำริ

กิจกรรม ให้บริการเกษตรกรด้านการปรึกษาเรียนรู้การเกษตร

ศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จัดซื้อที่ดินสวนไม้ผล ในพื้นที่ หมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งไตนุด อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑๐๙ ไร่ และพระราชทานพระราชดำริให้ตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาไม้ผลไว้เป็นตัวอย่างในการประกอบอาชีพแก่ราษฎร

เมื่อปี ๒๕๔๘ พลเอกนิพนธ์ ภาณุรัตน์ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สำนักราชเลขาธิการ ได้ขอความร่วมมือกับปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ขอให้หน่วยงานราชการต่างๆ ร่วมกันปรับปรุงศูนย์ฯ ตามหลักบูรณาการ ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี ได้พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานศูนย์ฯ โดยมีหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ สำหรับเจ้าหน้าที่นักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ และผู้นำชุมชนในพื้นที่ เป็นคณะทำงาน ร่วมกันกำหนดแผนแม่บทการพัฒนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ระยะ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๔)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เป็นศูนย์ศึกษาด้านการเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร ในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ รวมถึงส่งเสริมการผลิตให้สามารถจำหน่ายได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนขยายผลให้ราษฎรนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

พื้นที่ดำเนินการ/วิธีดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่หมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งไตนุด อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

วิธีดำเนินการ

คณะทำงานศูนย์ฯ จำนวน ๓ คณะ คือ

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษา จำนวน ๑๐ คน
๒. คณะกรรมการอำนวยการโครงการ มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน หัวหน้าฝ่ายประสานราชการและบริหารทั่วไป สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี เป็นกรรมการและเลขานุการ
๓. คณะทำงานโครงการพัฒนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี มีผบ.ร.๒๑ รอ. ชลบุรี เป็นประธาน หัวหน้าฝ่ายประสานราชการและบริหารงานทั่วไป สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี เป็นคณะทำงานและเลขานุการ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ๑) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี ๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี ๓) สำนักงานประมงจังหวัดจันทบุรี ๔) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจันทบุรี ๕) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๖ ๖) สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดจันทบุรี ๗) สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์จันทบุรี ๘) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดจันทบุรี (ฝั่ง) ๙) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ๑๐) อบต.ท่าหลวง

ศูนย์พัฒนาไม้ผลตามแนวพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี มีคณะทำงานซึ่งมาจากหลายภาคส่วน เช่น ภาคส่วนราชการ เอกชน กลุ่มองค์กร ผู้นำชุมชน ได้กำหนดแนวทางและวางแผนการพัฒนาร่วมกัน ปัจจุบันได้การพัฒนาโครงการต่างๆ เช่น พัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดิน จำนวน ๑๐๙ ไร่ โดยกำหนดแนวทางและวางแผนการพัฒนาร่วมกัน ปัจจุบันได้การพัฒนาโครงการต่างๆ อย่างเป็นสัดส่วน เช่น แปลงปลูกทุเรียน ลองกอง เงาะ มังคุด สละ กระท้อน โดยนักท่องเที่ยวงเชิงเกษตร สามารถเข้าเยี่ยมชมศึกษาได้อย่างสะดวก โดยมีวิทยากรจากผู้นำชุมชน ให้คำแนะนำ นอกจากนี้ทางศูนย์ ยังมีแปลงปลูกผัก กล้วย หมูหลุม จัดทำโครงการชุดสระน้ำขนาดเล็กและปลูกหญ้าแฝก

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. เป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้การดำเนินกิจกรรมการเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๒. เกษตรกร ประชาชน นักเรียน และนักศึกษา ได้มีโอกาสเรียนรู้ระบบการเกษตร และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร ในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๓. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการประกอบอาชีพของเกษตรกร

งบประมาณดำเนินงานปี ๒๕๕๔

รายงาน/กิจกรรม	ปริมาณ		งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ/รายละเอียด
	จำนวน	หน่วยนับ		
หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี				<u>แผนงาน</u> ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร <u>ผลผลิต</u> เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพ <u>กิจกรรมหลัก</u> สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ งบดำเนินงาน ค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุ
๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ ให้กับเกษตรกร	๑๐๐	ราย	๒๐,๐๐๐	ค่าใช้จ่ายในการอบรมเกษตรกร เช่น อาหาร เครื่องดื่ม วัสดุ ประกอบการฝึกอบรม
๒. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช	๖๐	ไร่	๑๘๐,๐๐๐	ค่าใช้จ่ายในการจัดทำแปลงเรียนรู้ การปลูกพืช เช่น ค่าพันธุ์พืชและ วัสดุการเกษตร
รวม	๑๐๐	ราย	๒๐๐,๐๐๐	

ผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร จำนวน ๒ รุ่น รุ่นละ ๕๐ ราย รวม ๑๐๐ ราย

๒. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช จำนวน ๖๐ ไร่

การศึกษาดูงานในโครงการ

การติดตามงานโครงการ

โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ

หลักการและเหตุผล

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๑ บริเวณพื้นที่ราบเชิงเขาบรรทัด พื้นที่ ๔๐๔,๗๓๐ ไร่ ในเขตอำเภอนาดี อำเภอ กบินทร์บุรี อำเภอสระแก้ว อำเภอวัฒนานคร และอำเภอตาพระยา ซึ่งในเขตติดต่อกับ ๓ จังหวัด คือ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก กล่าวคือ

๑. พื้นที่ตั้งเคยเป็นป่าสงวนแห่งชาติที่อุดมสมบูรณ์ได้ถูกราษฎรบุกรุกเข้าไปเผาและถาง เพื่อปลูกพืชไร่จำนวนมาก จนทำให้พื้นที่บริเวณนี้ กลายเป็นป่าเสื่อมโทรมจนสิ้นสภาพป่า ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและการเพาะปลูก

๒. ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ได้ใช้พื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ตั้งฐานปฏิบัติการที่จะแยกประเทศไทยเป็น สาธารณรัฐ อินโดจีนโดยอาศัยแนวสันเขาบรรทัด อันเป็นเทือกเขาเชื่อมติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงทราบถึงปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ จึงได้พระราชดำริให้มีการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาขึ้น โดยทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ ม.จ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์ องคมนตรี ประสานงานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อวางโครงการพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ โดยร่วมมือกับกองทัพภาคที่ ๑ จังหวัดปราจีนบุรี กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เข้าดำเนินการตามโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๒๑ เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถและพระบรมสาธุวงศ์ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนหมู่บ้านในโครงการฯ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้มีการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา โดยทรงพระพระราชทานแนวทางการพัฒนาไว้ ๓ ด้าน คือ

- (๑) การพัฒนาทางด้านจิตใจของราษฎร
- (๒) การพัฒนาทางด้านความรู้การประกอบอาชีพ
- (๓) การจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

สืบเนื่องจากพื้นที่ จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดปราจีนบุรี บริเวณพื้นที่ราบเชิงเขาบรรทัด ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๔ แสนไร่ ในเขต อำเภอสระแก้ว อำเภอวัฒนานคร อำเภอกบินทร์บุรี และบางส่วนของ อำเภอตาพระยา ราษฎร ตกอยู่ในสภาพยากจนและเป็นพวกอพยพมาจากถิ่นอื่นเป็นจำนวนมากเพื่อการปฏิบัติงานรวมทั้งการประเมินผลเป็นปีๆ

คณะกรรมการดำเนินงาน มีอยู่ ๒ ส่วน คือ คณะกรรมการส่วนท้องถิ่นมีผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว และผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี เป็นประธานคณะทำงาน แต่งตั้งโดย มทก.๑ ตามคำสั่งที่ ๙๓๐/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๒๔ และคณะกรรมการส่วนกลาง แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามคำสั่งที่ ๑๓๑/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๓๗ ซึ่งคณะกรรมการ ทั้ง ๒ ส่วนนี้ จะมีผู้แทนจาก ทก.๑ ร่วมเป็นกรรมการ

พื้นที่พัฒนาในโครงการประกอบด้วย พื้นที่ทั้งหมด ๙ พื้นที่ หมู่บ้านเป้าหมายหลัก จำนวน ๑๖ หมู่บ้าน หมู่บ้านเป้าหมายรอง ๙๗ หมู่บ้าน มีครัวเรือน ๖,๙๑๖ ครัวเรือน มีประชากรประมาณ ๔๑,๑๗๙ คน คือ

พื้นที่พัฒนาที่ ๑ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

พื้นที่โครงการประมาณ ๔๖,๑๑๕ ไร่ ๑๒ หมู่บ้าน ๙๑๒ ครัวเรือน ประชากร ๕,๔๗๑ คน ประกอบด้วย บ้านน้อย บ้านคลองผักขม บ้านคลองศรีเมือง บ้านคลองป่าโต บ้านห้วยทด บ้านป่าระกำ บ้านคลองหอย บ้านคลองน้ำเขียว บ้านปางสีดา บ้านน้ำล้อม บ้านกิโลห้า และบ้านหนองเตียน

พื้นที่พัฒนาที่ ๒ อำเภอวัฒนานคร และอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

พื้นที่โครงการประมาณ ๖๖,๕๔๐ ไร่ ๑๖ หมู่บ้าน ๘๑๓ ครัวเรือน ประชากร ๕,๔๗๑ คน ประกอบด้วย บ้านใหม่ไทยเจริญ บ้านโนนขี้เมา บ้านคลองทรายใต้ บ้านโนนน้ำแฉม บ้านหนองตะเคียนใหญ่ บ้านก่อ แก้วพคุณ บ้านหนองตลาด บ้านซั้บขี้หนู บ้านคลองตาลุง บ้านวังรี บ้านโนนผาสุก บ้านหนองตะเคียนบอน บ้านคลองทราย บ้านทับห้าบาท บ้านท่ากะบาก และบ้านคลองคันโท

พื้นที่พัฒนาที่ ๓ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

พื้นที่โครงการประมาณ ๑๒,๖๗๐ ไร่ ๗ หมู่บ้าน ๘๗๖ ครัวเรือน ประชากรประมาณ ๖,๔๐๔ คน ประกอบด้วย บ้านซั้บเม็ก บ้านซั้บนกแก้ว บ้านท่าช้าง บ้านห้วย บ้านห้วยชัน บ้านระเบาะหูกวาง และบ้านหนองหมากฝ้าย

พื้นที่พัฒนาที่ ๔ อำเภอวัฒนานคร และอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

พื้นที่โครงการประมาณ ๒๙,๖๖๐ ไร่ ๙ หมู่บ้าน ๖๙๙ ครัวเรือน ประชากรประมาณ ๕,๔๑๗ คน ประกอบด้วย บ้านซั้บสมบูรณ์ บ้านเขาพรมสุวรรณ บ้านเขาน้อยพรมสุวรรณ บ้านตาพรม บ้านแซร์อ บ้านช่องกุ่ม บ้านถาวรสามัคคี บ้านผาสุก และบ้านคลองทบ

พื้นที่พัฒนาที่ ๕ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี

พื้นที่โครงการประมาณ ๙๔,๑๐๕ ไร่ ๑๑ หมู่บ้าน ๑,๔๗๔ ครัวเรือน ประชากรประมาณ ๙,๒๕๗ คน ประกอบด้วย บ้านเขาทราย บ้านวังมิด บ้านบุพราหมณ์ บ้านวังหิน บ้านขุนศรี บ้านวังขอนแก่น บ้านทับลาน บ้านกุดตะวัน บ้านหินคาค บ้านทุ่งแฝก และบ้านวารี

พื้นที่พัฒนาที่ ๖ อำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

พื้นที่โครงการประมาณ ๘๙,๗๕๐ ไร่ ๑๙ หมู่บ้าน ๑,๗๖๐ ครัวเรือน ประชากร ๑๐,๐๕๓ คน ประกอบด้วย บ้านซั้บเม็ก บ้านทุ่งโพธิ์ บ้านหินกั้ง บ้านคลองน้ำใส บ้านเบาคันทนา บ้านคลองสลึง บ้านคลองเตย บ้านตาหมื่น บ้านดงใหญ่ บ้านคลองดินแดง บ้านคลองมะไฟ บ้านทับไทร บ้านโคกมะกรูด บ้านท่าสะตือ บ้านวังอ้ายปอง บ้านวังยาว บ้านน้ำซั้บ บ้านวังทะเล และบ้านแก่งค้ำคาว

พื้นที่พัฒนาที่ ๗ อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

พื้นที่โครงการประมาณ ๑๕,๘๙๐ ไร่ ๑๓ หมู่บ้าน ๓๘๒ ครัวเรือน ประกอบด้วย บ้านคลองหมากนัต บ้านเนินดินแดง บ้านบักขมื่น บ้านเจ็ดหลัง บ้านโคกสัมพันธ์ บ้านหนองขี้เหิน บ้านแสงจันทร์ บ้านวังหิน บ้านซั้บบอน บ้านหนองแคน บ้านหนองเต่า บ้านซั้บใหญ่ และบ้านป่าระกำ

พื้นที่พัฒนาที่ ๘ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๒ หมู่บ้าน ๒๐๐ ครัวเรือน ได้แก่ บ้านเขาสามสิบ บ้านจัดสรร

พื้นที่พัฒนาที่ ๙ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

พื้นที่โครงการประมาณ ๕๒,๘๑๓ ไร่ ๑๖ หมู่บ้าน ๓,๐๓๘ ครัวเรือน ประกอบด้วย บ้านตาพระยา บ้านปางกลาง บ้านตะโก บ้านกุดเวียน บ้านคลองไผ่ บ้านป่าตอง บ้านห้วย บ้านเหนือ บ้านเจริญสุข บ้านโคกไพล บ้านโคกกรวด บ้านผาสุก บ้านโคกลาน บ้านโคกเพร็ก บ้านโคกทหาร และบ้านมะกอก

วิสัยทัศน์

เพื่อสนองพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้และเป็นไปตามหลักการเหตุผลดังกล่าว จึงกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา ดังนี้

“พื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว แหล่งจุดเรียนรู้ สาธิต และฟื้นฟูทรัพยากร น้ำ ดิน ป่าไม้ และสัตว์ใน การพัฒนาตามรอยพระราชปณิธานอย่างยั่งยืน”

กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว จึงกำหนดกรอบแนวคิดการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ โดยยึดแนวพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้เป็นกรอบการดำเนินงานหลัก ดังนี้

๑. ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนา มุ่งและให้ความสำคัญในการดำเนินงานในลักษณะองค์รวมให้ทุกมิติการพัฒนาเชื่อมต่อกันเป็นกระบวนการบนพื้นฐานแนวคิดของการพัฒนาด้านจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยมี “ประชาชน” เป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่ราบเชิงเขาอย่างยั่งยืน

๒. ยึดแนวพระราชดำริ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางการดำเนินงานทั้งในด้านการพัฒนาและบริหารจัดการ ให้ความสำคัญในการบูรณาการดำเนินงาน โดยใช้ “แผน” เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน

๓. ใช้ศูนย์โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ เป็นจุดเรียนรู้และสาธิตพร้อมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชุมชนกลุ่มบุคคลเป้าหมายในพื้นที่โครงการฯในหมู่บ้านเป้าหมายหลักและหมู่บ้านเป้าหมายรอง

วัตถุประสงค์

โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสนองพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาทดลองการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาด้านจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงไว้เป็นองค์ความรู้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

๒. ขยายผลการพัฒนาสู่ประชาชนตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้บริการและพัฒนา เพื่อการขยายผลตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อยกระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน

๓. เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ ดิน ป่าไม้ และสัตว์ เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างมั่นคงและยั่งยืน

๔. พัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวสืบสานตามรอยพระราชปณิธาน (ตามรอยพ่อ) เพื่อการเรียนรู้และสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับประชาชน

เป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงกำหนดพื้นที่เป้าหมายละเป้าหมายในการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ ดังนี้

พื้นที่เป้าหมาย

จังหวัดสระแก้ว

๑. บ้านท่ากะบาก	หมู่ที่ ๑๐	ตำบลท่าแยก	อำเภอเมือง
๒. บ้านคลองน้ำเขียว	หมู่ที่ ๗	ตำบลท่าแยก	อำเภอเมือง
๓. บ้านปางสีดา	หมู่ที่ ๑๕	ตำบลท่าแยก	อำเภอเมือง
๔. บ้านคลองหมากนัด	หมู่ที่ ๑๑	ตำบลบ้านแก้ง	อำเภอเมือง
๕. บ้านเขาสามสืบ	หมู่ที่ ๔	ตำบลเขาสามสืบ	อำเภอเขาฉกรรจ์
๖. บ้านจัดสรร*	หมู่ที่ ๑๓	ตำบลเขาสามสืบ	อำเภอเขาฉกรรจ์
๗. บ้านคลองทราย	หมู่ที่ ๘	ตำบลหนองตะเคียนบอน	อำเภอวัฒนานคร
๘. บ้านคลองคันโท	หมู่ที่ ๑	ตำบลหนองหมากฝ้าย	อำเภอวัฒนานคร
๙. บ้านท่าช้าง	หมู่ที่ ๔	ตำบลหนองหมากฝ้าย	อำเภอวัฒนานคร
๑๐. บ้านภักดีแผ่นดิน	หมู่ที่ ๘	ตำบลหนองหมากฝ้าย	อำเภอวัฒนานคร
๑๑. บ้านห้วยชัน	หมู่ที่ ๓	ตำบลช่องกุ่ม	อำเภอวัฒนานคร
๑๒. บ้านระเบาะหูกวาง*	หมู่ที่ ๖	ตำบลช่องกุ่ม	อำเภอวัฒนานคร
๑๓. บ้านเขาน้อยพรมสุวรรณ	หมู่ที่ ๖	ตำบลแซร์อ	อำเภอวัฒนานคร
๑๔. บ้านเขาพรมสุวรรณ	หมู่ที่ ๕	ตำบลแซร์อ	อำเภอวัฒนานคร
๑๕. บ้านตาพรม*	หมู่ที่ ๑๒	ตำบลแซร์อ	อำเภอวัฒนานคร
๑๖. บ้านซบสมบุรณ์	หมู่ที่ ๗	ตำบลแซร์อ	อำเภอวัฒนานคร

จังหวัดปราจีนบุรี

๑๓. บ้านทับลาน	หมู่ที่ ๑	ตำบลบุพราหมณ์	อำเภอนาดี
๑๔. บ้านวังอ้ายปอง	หมู่ที่ ๖	ตำบลแก่งดินสอ	อำเภอนาดี

หมายเหตุ* เป็นหมู่บ้านขยายจากหมู่บ้านเป้าหมายหลัก จาก ๑๒ หมู่บ้าน เป็น ๑๖ หมู่บ้าน
ในจังหวัดสระแก้ว

งบประมาณดำเนินงานปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ความเป็นมา

นับตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมปศุสัตว์ ดำเนินการศูนย์ศึกษาการพัฒนาการเกษตร เพื่อจัดตั้งเป็น “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาการเกษตรตามพระราชดำริ” โดยเน้นกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ ขยายพันธุ์สัตว์ จากนั้น กรมปศุสัตว์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการจัดหาพื้นที่ใกล้เคียงเพิ่มเติม เพื่อสนองพระราชดำริจนกระทั่งปี ๒๕๓๐ จึงใช้ชื่อว่า **โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย** ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า ให้ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เป็นศูนย์กลางในการผลิตพันธุ์สัตว์ต่างๆ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และส่งเสริมขยายพันธุ์สัตว์ไปยังโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ขาดแคลนรวมทั้งพิจารณาส่งเสริมพันธุ์สัตว์พันธุ์ดีให้กับราษฎรที่ยากจน ในเขตพื้นที่ต่างๆ ที่อยู่ไม่ไกลจากศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ เพื่อให้ราษฎรสามารถเลี้ยงสัตว์ใช้เป็นอาหารโปรตีน อาจจะทำให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยให้ส่วนราชการต่างๆ ร่วมมือกันจัดทำแผนปฏิบัติงาน

ในการดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวได้มีหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ที่มีความหลากหลายเพื่อสนองพระราชดำริ อาทิ กิจกรรมปศุสัตว์ วิชาการเกษตร พัฒนาที่ดิน ชลประทาน ประมง เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว มูลนิธิชัยพัฒนา (ชพ.) และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ในฐานะแกนกลางในการประสานการดำเนินงาน จึงได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงาน โดยจัดทำ “แผนแม่บทศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย (พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๕)” ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานและติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. สนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเป็นศูนย์กลางในการผลิตและกระจายพันธุ์สัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ไปสู่โรงเรียนในชนบทที่ขาดแคลนและราษฎรที่ยากจนบริเวณโดยรอบพื้นที่โครงการฯ

๒. เพื่อเป็นกรอบในการบูรณาการการบริหารจัดการโครงการฯ ระหว่างหน่วยงานราชการต่างๆ ให้ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

พื้นที่ดำเนินการ/วิธีดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ

- พื้นที่ดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่โครงการฯ แบ่งออกเป็น
 - ที่ดินโครงการฯ เนื้อที่ประมาณ ๑๕๑ ไร่ สำหรับเลี้ยง และผลิตพันธุ์สัตว์ต่างๆ ได้แก่ ไก่ไข่ไทย ไก่พันธุ์พื้นบ้าน เป็ดเทศ สุกร แพะ และแกะ
 - ที่ดินสาธารณประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ สำหรับดำเนินการปลูกหญ้า เพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์

๒. การผลิตและกระจายพันธุ์สัตว์ :

- พื้นที่เป้าหมาย : พื้นที่ในรัศมี ๒๐๐ กิโลเมตร รอบโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ฯ จำนวน ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดเลย อุตรดิตถ์ หนองคาย หนองบัวลำภู พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และเพชรบูรณ์
- ปี ๒๕๕๓ : พื้นที่โดยรอบโครงการฯ ในเขตจังหวัดเลย ซึ่งเริ่มดำเนินการในพื้นที่อำเภอด่านซ้ายเป็นลำดับแรก
- ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕ : พื้นที่โดยรอบโครงการฯ ในรัศมี ๒๐๐ กิโลเมตร ครอบคลุมทั้ง ๗ จังหวัดข้างต้น

วิธีการดำเนินงาน

๑. ยึดแนวพระราชดำริที่ได้พระราชทาน
๒. เน้นการพัฒนา คัดเลือกและผลิตพันธุ์สัตว์ที่สามารถกระจายพันธุ์และส่งเสริมให้เลี้ยงได้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๓. เน้นการผลิตสูตรอาหารสัตว์ที่เป็นลักษณะเฉพาะในท้องถิ่น

ประโยชน์ที่จะได้รับ

- ๔.๑ มีแหล่งฝึกอบรม และเผยแพร่ความรู้วิชาการ และปฏิบัติจริงแก่เกษตรกร นักเรียน และผู้สนใจทั่วไป
- ๔.๒ มีแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

งบประมาณดำเนินงานปี ๒๕๕๔

กิจกรรมที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

รายงาน/กิจกรรม	ปริมาณ		งบประมาณ (บาท)
	จำนวน	หน่วยนับ	
หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย			๔๗,๐๐๐
๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร	๓๐	ราย	๑๒,๐๐๐
๒. ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์	๕	ไร่	๓๕,๐๐๐
หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูง จังหวัดเลย			๖๘,๐๐๐
๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร	๓๐	ราย	๑๒,๐๐๐
๒. ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์	๑๔	ไร่	๕๖,๐๐๐
รวม			๑๑๕,๐๐๐

กิจกรรมที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

รายงาน/กิจกรรม	ปริมาณ		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
	จำนวน	หน่วยนับ		
โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจเพื่อการ บริโภคและจำหน่ายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			๖๕๐,๐๐๐	ศูนย์ส่งเสริม การเกษตรที่สูง จังหวัดเลย
๑. ฝึกอบรมนักเรียน/เกษตรกร	๔๔๐	คน	๘๘,๐๐๐	
๒. จัดทำโรงเรือนเพาะเห็ด	๓	โรงเรือน	๑๐๐,๐๐๐	
๓. สร้างจุดเรียนรู้การเพาะเห็ด	๑	จุด	๒๐,๐๐๐	
๔. ผลิตก้อนเชื้อเห็ดต้นสนโรงเรือนและเกษตรกร	๖๐,๐๐๐	ก้อน	๓๖๐,๐๐๐	
๕. ติดตามประเมินผล	๒๗	จุด	๘๒,๐๐๐	
โครงการส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพร			๙๔,๐๐๐	ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนาอาชีพ การเกษตรจังหวัด เลย (พืชสวน)
๑. ส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพร (จัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์พืช/ค่าจ้างคนงาน)	๓	ไร่	๙๔,๐๐๐	
รวม			๗๔๔,๐๐๐	

ผลการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

แหล่งงบประมาณ : กรมส่งเสริมการเกษตร

ฟักอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย โดยศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูง จังหวัดเลย

ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ จำนวน ๕ ไร่ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดเลย

แหล่งงบประมาณ : สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

๑. โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจเพื่อการบริโภคและจำหน่ายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
จัดทำโรงเรือนสาธิตการเพาะเลี้ยงเห็ด จำนวน ๓ โรงเรือน และดูแลแปลงแม่พันธุ์อะโวคาโด
โดยศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูง จังหวัดเลย

๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพร
ก่อสร้างศาลาเรียนรู้ และปลูกพืชสมุนไพรเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๓ ไร่
โดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเลย

โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติความเป็นมา

เนื่องจาก สมัยก่อนการเดินทางไปปฏิบัติงาน โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน การเดินทางไม่สามารถทำได้ในวันเดียว เพราะมีระยะทางไกล และถนนหนทางทุรกันดาร คณะทำงานขณะนั้นซึ่งมี ม.จ.จักรพันธ์ เพ็ญศิริจักรพันธ์ องคมนตรี เป็นประธาน จึงมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ควรจะมีสถานีกลางระหว่าง ส่วนกลางและจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ใช้ในการพักเตรียมลำเลียงอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และกล้าไม้ เพื่อนำไปใช้ ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนั้น ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๒๒ จึงได้กราบบังคม ทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อขอพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อจัดซื้อที่ดินจำนวน ๖ ไร่ ๔๗ ตารางวา ต่อมาพลโทสีมา ปาณิกบุตร แม่ทัพภาคที่ ๓ ในขณะนั้น ได้ติดต่อขอซื้อพื้นที่ดินข้างเคียงเพิ่มเติมอีก ๑๔ ไร่ ๘๑ ตารางวา ทำให้มีพื้นที่โครงการรวม ๒๐ ไร่ ๑ งาน ๒๘ ตารางวา เพื่อให้การดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ฯ ได้ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานชื่อเป็น “ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง” โดยมีกรมทหารราบที่ ๒๑ รักษาพระองค์ ฯ เป็นหน่วยดูแล และประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ทาง ด้านการเกษตรเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ และเปิดโอกาสให้ประชาชน ในทุกระดับ ได้รับรู้ เรียนรู้ เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต สามารถนำหลักการศึกษาไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีความสุขและยั่งยืนใน อนาคต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ทางด้านการเกษตรเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และโอกาสทางด้านการผลิตให้เกษตรกร ประชาชนทั่วไป มีรายได้และ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๒. เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์ฝึกอบรมที่ถาวร สำหรับใช้อบรมทางด้านการเกษตรเชิงบูรณาการ ให้แก่เกษตรกร ประชาชน นักเรียน และนักศึกษา ในพื้นที่ภาคเหนือ

พื้นที่ดำเนินการ/วิธีดำเนินการ

พื้นที่อำนวยการ

ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการ

ปี ๒๕๕๒ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ร่วมดำเนินการในการสนับสนุนแรงงานปฏิบัติงานในแปลงเกษตร จำนวน ๒ คน ดูแลพื้นที่ ๓ ไร่ และดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกร/แม่บ้านเกษตรกร ในการผลิตด้านการเกษตร และการแปรรูป ถนอมอาหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. เกษตรกร ประชาชน นักเรียน และนักศึกษา ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดต่างๆ ทางภาคเหนือของประเทศ ได้มีโอกาสเรียนรู้ระบบการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

๒. ศูนย์อำนวยการฯ จะเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ระบบเกษตรแบบมีส่วนร่วมในเชิงบูรณาการ ซึ่งถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเกษตรในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านพืชไร่ พืชสวน ไม้ดอกไม้ประดับ ประมง ปศุสัตว์ การปรับปรุงบำรุงดินอย่างครบวงจร โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ให้แก่ เกษตรกร ประชาชน นักเรียน และนักศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ และขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียงในอำเภออื่นๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอื่นๆ ในภาคเหนือ

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

แผนงานปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร ผลผลิต เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ กิจกรรมหลัก สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งบดำเนินงาน ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่

รายงาน/กิจกรรม	ปริมาณ		งบประมาณ (บาท)	แหล่งงบประมาณ/รายละเอียด
	จำนวน	หน่วยนับ		
๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร	๒๐๐	ราย	๘๐,๐๐๐	ค่าใช้จ่ายในการอบรมเกษตรกร เช่น อาหาร เครื่องดื่ม วัสดุ ประกอบการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในการจัดทำแปลงเรียนรู้
๒. จัดทำแปลงสาธิต/เรียนรู้การปลูกพืช	๗	ไร่	๑๓๐,๐๐๐	การปลูกพืช เช่น ค่าพันธุ์พืชและวัสดุการเกษตร - พืชผัก ๒ ไร่ ไร่ละ ๑๕,๐๐๐ บาท - ไม้ดอกไม้ประดับ ๕ ไร่ ไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท - ค่าวัสดุสำหรับดำเนินการขยายพันธุ์ไม้ในเรือนเพาะชำ
๓. ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์	๑	โรงเรือน	๔๕,๐๐๐	ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์
๔. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิต	๑	จุด	๑๑๑,๔๐๐	ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม วัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติของเกษตรกร
	๑๐๐	ราย	๔๐,๐๐๐	
รวม	๓๐๐	ราย	๔๐๖,๔๐๐	

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร จำนวน ๒๐๐ ราย

๒. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช จำนวน ๗ ไร่ และขยายพันธุ์ไม้ในเรือนเพาะชำ จำนวน ๑ โรงเรือน

๓. ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ โดยจ้างเหมาแรงงานในการดูแลแปลงเรียนรู้/แปลงสาธิต รายเดือน จำนวน ๒ คน

๔. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิต จำนวน ๑๐๐ ราย

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินในสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริให้จัดตั้งฟาร์มตัวอย่าง ครั้งแรกที่บ้านขุนแตะ ตำบลดอนแก้ว อำเภอจอมทอง และบ้านแม่ตุงตึง ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ยากจนให้มีการผลิตอาหารในชุมชน โดยทำการเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา ปลูกพืชผัก ไม้ผล ทำนา อนุรักษ์ป่า มีการจ้างแรงงานให้คนที่ไม่มีงานทำได้เข้ามารับจ้างทำฟาร์ม ทำให้ราษฎรมีรายได้ มีความรู้ มีอาหารบริโภค ในครัวเรือนและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนมีจิตสำนึกที่ดีต่อถิ่นฐานภูมิลำเนาและสิ่งแวดล้อม โดยไม่หวังผลกำไรทางเศรษฐศาสตร์ ต่อมาการดำเนินการลักษณะนี้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ แม้บริบทของโครงการแต่ละจุดแต่ละพื้นที่อาจมีความแตกต่างกันไปบ้าง ทำให้วัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันออกไปด้วย แต่เป็นโครงการที่จัดขึ้นในลักษณะเดียวกันถึง ๑๙ จังหวัด รวม ๔๖ แห่ง (ปี ๒๕๕๔)

สถานที่ตั้งโครงการ

โครงการฟาร์มตัวอย่างดำเนินโครงการทั่วประเทศรวม ๑๙ จังหวัด ๔๖ แห่ง ได้แก่

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	
ภาคเหนือ ๓ จังหวัด ๕ แห่ง		
๑	๑. จังหวัดเชียงใหม่ ๓ แห่ง	๑.บ้านแม่ตุงตึง อ.สะเมิง ๒.บ้านขุนแตะ ต.ดอนแก้ว อ.จอมทอง ๓.บ้านดงเย็น ต.ดอนแก้ว อ.จอมทอง
๒	๒.จังหวัดเชียงราย ๑ แห่ง	บ้านร่มฟ้าทอง อ.เวียงแก่น
๓	๓.จังหวัดลำปาง ๑ แห่ง	บ้านแม่ต๋ำ ต.เสริมซ้าย อ.เสริมงาม
ภาคกลาง ๔ จังหวัด ๖ แห่ง		
๔	๑.จังหวัดอ่างทอง ๒ แห่ง	๑.บ้านหนองระหานจีน ต.บ้านอิฐ อ.เมือง ๒.บ้านยางกลาง ต.ศรีบัวทอง อ.แสวงหา
๕	๒.จังหวัดราชบุรี ๒ แห่ง	๑.บ้านบ่อห้วย อ.สวนผึ้ง ๒.บ้านพระกำ อ.สวนผึ้ง
๖	๓.จังหวัดสิงห์บุรี ๑ แห่ง	๑.หมู่ที่๑ ต.ท่าข้าม อ.ค่ายบางระจัน
๗	๔.พระนครศรีอยุธยา ๑ แห่ง	๑.หนองงูเห่า ตำบลบางระกำ อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๗ จังหวัด ๑๓ แห่ง		
๘	๑.จังหวัดอุบลราชธานี ๑ แห่ง	บ้านยางน้อย ต.ก่อเอ้ อ.เขื่องใน
๙	๒.จังหวัดมหาสารคาม ๑ แห่ง	บ้านกำพี้ อ.บรบือ
๑๐	๓.จังหวัดมุกดาหาร ๑ แห่ง	บ้านดอนม่วงพัฒนา ต.โนนทราย อ.เมือง
๑๑	๔.จังหวัดหนองคาย ๑ แห่ง	บ้านห้วยหินลาด ม.๑๖ อ.บึงโขงหลง
๑๒	๕.จังหวัดนครพนม ๑ แห่ง	บ้านหนองปลาเคี้ยว ต.กุดตาไก้ อ.ปลาปาก
๑๓	๖.จังหวัดอุดรธานี ๑ แห่ง	บ้านจันทร์ อ.บ้านดุง
๑๔	๗.จังหวัดสกลนคร ๗ แห่ง	๑.บ้านนาดำ ม.๑๕ ต.คำตากล้า อ.คำตากล้า ๒.บ้านโคกทรายขาว ม.๒ ต.หนองบัวสิม อ.คำตากล้า ๓.บ้านหนองพอกใหญ่ ม.๓ ต.นาแต่ อ.คำตากล้า ๔.บ้านฝาง ม.๖ ต.แพด อ.คำตากล้า ๕.บ้านนาคำ (หนองหมากเฒ่า) ม.๔ ต.ห้วยยาง อ.เมือง ๖.บ้านท่าแร่ ม.๔ ต.โพนงาม อ.อากาศอำนวย ๗.บ้านห้วยโงง ม.๒ ต.วานรนิวาส(หนองบัวสิม ๒) อ.วานรนิวาส

ภาคใต้ ๕ จังหวัด ๒๒ แห่ง		
๑๕	๑.จังหวัดพัทลุง ๑ แห่ง	๑.ทุ่งครองชีพ ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว
๑๖	๒.จังหวัดยะลา ๒ แห่ง	๑.วังพญา – ท่าธง อ.รามัน ๒. อำเภอรือเสาะ
๑๗	๓.จังหวัดนราธิวาส ๙ แห่ง	๑. บ้านป่าไผ่ ม. ๕ ต.ตันหยงลิมอ อ.ระแงะ ๒. บ้านโคกไร่ใหญ่ ม. ๓ ต.สุไหงปาดิ อ.สุไหงปาดิ ๓. บ้านรอตันบาตู ม. ๗ ต.กะลุวอ อ.เมือง ๔. บ้านเจาะเกาะ ม. ๔ ต.บุกิต อ.เจาะไอร้อง ๕. โคกปาฆาปือซา ม. ๕ บ้านจาเราะสโตร์ ต.กะลุวอ อ.เมือง ๖. บ้านสะเนาะ ม.๑ ต.บาตรง อ.รือเสาะ ๗. บ้านปะลุกากาปัส ม. ๑ ต.เอราวัณ อ.แว้ง ๘. บ้านโคกโก ต.โต๊ะเต็ง อ.สุไหงปาดิ ๙. บ้านตอหลัง ต.ตันหยงลิมอ อ.ระแงะ

	ภาคใต้ ๕ (ต่อ)	
๑๘	๔.จังหวัดปัตตานี ๙ แห่ง	๑. ป่าตาเขียว ม. ๑ บ้านสวนหมาก ม. ๒ ต. ท่าข้าม และบ้านป่าพ้อ ม. ๔ บ้านไสยา ม. ๗ ต. บ้านกลาง อำเภอปะนาเระ ๒. บ้านลุดง ม. ๖ ต. แม่ลาน อ. แม่ลาน ๓. บ้านแป้น ม. ๘ ต. แป้น อ. สายบุรี ๔. บ้านสีปาย ม. ๑,๒ ต. ตาลิอ้ายร์ อำเภอยะหริ่ง ๕. บ้านดอนยาง ม. ๔ บ้านดอนนา ม. ๕ ต. บางเขา อ. หนองจิก ๖. บ้านน้ำดำ ม. ๓ ต. ปุโลปะปุโย อ. หนองจิก ๗. บ้านโคกหมัก ม. ๑ ต. ดาโต๊ะ อ. หนองจิก ๘. บ้านฟาร์มยาปี ม. ๒ ต. ยาปี อ. หนองจิก ๙. บ้านเคียน ม. ๑ ต. พ้อมิ่ง อ. ปะนาเระ
๑๙	๕.จังหวัดสงขลา ๑ แห่ง	๑. บ้านเหนือ ม.๓ ต. คลองหอยโข่ง อ.คลองหอยโข่ง (พื้นที่ต่อเนื่อง ม.๓ บ้านพรต้อ ต.โคกม่วง)

วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้ได้รับความรู้ทางด้านการเกษตร เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง (Learning by doing) (พืช สัตว์ ประมงและการแปรรูป)
- ศึกษาข้อมูลของกรรมวิธีดำเนินงานที่ได้ผล เน้นให้ราษฎรสามารถดำเนินการเองได้ โดยใช้วัสดุ และอุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่นให้มากที่สุด
- เพื่อเป็นแหล่งจ้างงานให้แก่ราษฎรที่ประสบปัญหาในพื้นที่ ทำให้ราษฎรไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานไปหางานทำถิ่นอื่น
- เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยให้แก่ชุมชน
- เพื่อเป็นแหล่งฝึกอบรมดูงานและแหล่งให้ความรู้ด้านการเกษตรที่ถูกต้องแก่เกษตรกร
- เพื่อให้ราษฎรในพื้นที่ที่เกิดปัญหารวมตัวกันเพื่อให้เกิดชุมชนที่มีความเข้มแข็งในการช่วยเหลือตนเอง
- เพื่อให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

ระยะเวลาดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔
ปริมาณ	ดำเนินกิจกรรมในฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จำนวน ๘ จังหวัด รวม ๑๓ แห่ง บุคคลเป้าหมาย ๓๗๐ ราย และดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ขยายผลจำนวน ๕ จังหวัด รวม ๕ แห่ง บุคคลเป้าหมาย ๒๐๐ ราย รวมบุคคลเป้าหมายทั้งสิ้นรวม ๕๗๐ ราย
สถานที่ดำเนินงาน	แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ขยายผล และการดำเนินกิจกรรมในบริเวณฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ดังนี้

๑. การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ขยายผล หมายถึง การดำเนินกิจกรรมโดยคัดเลือกพื้นที่หมู่บ้านข้างเคียง ฟาร์มตัวอย่างหรือหมู่บ้านที่ต้องการขยายผลการดำเนินการจากฟาร์มตัวอย่างมาดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด จำนวน ๕ ฟาร์ม ประกอบด้วย กิจกรรมของฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ

- ๑.๑ บ้านดอนม่วงพัฒนา ตำบลโนนทราย อำเภอมือง จังหวัดมุกดาหาร
- ๑.๒ บ้านกำพี้ ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
- ๑.๓ บ้านแม่ต๋ำ ตำบลเสริมซ้าย อำเภอสว่างงาม จังหวัดลำปาง
- ๑.๔ บ้านทุ่งครองชีพ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
- ๑.๕ บ้านเหนือ ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอกองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

๒. การดำเนินกิจกรรมในบริเวณฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ หมายถึง การดำเนินกิจกรรม โดยเข้าสนับสนุนการดำเนินงานของฟาร์มตัวอย่างตามกิจกรรมที่กำหนด จำนวน ๑๓ ฟาร์ม ประกอบด้วยกิจกรรมของ ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ

- ๒.๑ บ้านแม่ตุงตุง อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
- ๒.๒ บ้านขุนแตะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
- ๒.๓ บ้านดงเย็น อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
- ๒.๔ บ้านร่มฟ้าทอง อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย
- ๒.๕ บ้านหนองระหารจีน อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง
- ๒.๖ บ้านยางกลาง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
- ๒.๗ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
- ๒.๘ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
- ๒.๙ บ้านทรายทอง อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร
- ๒.๑๐ บ้านนาคำ (หนองหมากเฒ่า) อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- ๒.๑๑ บ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
- ๒.๑๒ บ้านห้วยหินลาด อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- ๒.๑๓ บ้านหนองปลาเคี้ยว อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการ

การดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมปฏิบัติดังนี้

๑. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่เกษตรฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ

คัดเลือกเจ้าหน้าที่เกษตรจากฟาร์มตัวอย่างบ้านแม่ตุงตุงและเจ้าหน้าที่เกษตรจากโครงการพระราชดำริ ใกล้เคียง เน้นเลือกผู้ที่เคยผ่านการฝึกอบรมกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรเข้ารับการอบรม โดยกำหนดหลักสูตรการ ถ่ายทอดที่เน้นให้ความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญ เป็นหลักสูตรเฉพาะตามความต้องการและ ปัญหาของพื้นที่ เช่น การป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยชีววิธี การผลิตขยายเชื้อจุลินทรีย์และการนำไปใช้ การผลิตขยาย ตัวห้ำตัวเบียนและการนำไปใช้ ฯลฯ โดยฝึกอบรมในพื้นที่ (ฟาร์มตัวอย่างบ้านแม่ตุงตุง อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่)

๒. กิจกรรมอบรมหลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

คัดเลือกเกษตรกรที่มีศักยภาพและสนใจฝึกอบรม เข้ารับการฝึกอบรม โดยกำหนดหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่มีกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ พร้อมทั้งดำเนินการถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด

๓. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช

การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ขยายผล โดยการคัดเลือกแปลงเกษตรกรที่มีศักยภาพ สามารถเป็นแปลงเรียนรู้หรือแปลงตัวอย่าง/เจ้าของแปลงเป็นวิทยากรได้ ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตและให้ความรู้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้จัดสรรงบประมาณที่ได้รับร้อยละ ๓๐ เข้าสนับสนุนกิจกรรมของฟาร์มตัวอย่างด้วย

การดำเนินกิจกรรมในบริเวณฟาร์ม โดยการให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่ฟาร์มและให้ความรู้ที่เหมาะสม สามารถเป็นแปลงเรียนรู้หรือแปลงตัวอย่าง โดยผู้รับผิดชอบแปลงเป็นวิทยากรได้

๔. การเพาะเห็ด

กำหนดหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ในการเพาะเห็ด เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้จักและเข้าใจนิสัยของเห็ดชนิดต่างๆ สามารถคัดเลือกเห็ดที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และภูมิอากาศ ตลอดจนมีทักษะในการเพาะเห็ด พร้อมทั้งดำเนินการถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด โดยใช้งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์หรือก้อนเชื้อเห็ด

๕. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิต

คัดเลือกเกษตรกรที่มีศักยภาพและสนใจฝึกอบรม เข้ารับการฝึกอบรม โดยกำหนดหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ในด้านเทคนิคการถนอมและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทำบรรจุภัณฑ์และเทคนิคด้านการตลาด พร้อมทั้งดำเนินการถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด โดยคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่ และวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยใช้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนบางส่วนเป็นค่าวัสดุ อุปกรณ์ในการสาธิต/เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะในการทำกิจกรรม

๖. จัดตั้งศูนย์บริการศัตรูพืชประจำฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านแม่ตุงตุง อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นศูนย์บริการความรู้และผลิตขยายหัวเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ด้านการเกษตร โดยการจัดตั้งศูนย์บริการศัตรูพืชประจำฟาร์ม ให้เจ้าหน้าที่เกษตรของฟาร์มและเกษตรกรมีความรู้เรื่องการผลิตขยาย และการใช้สารชีวภัณฑ์ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ได้ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชบนพื้นที่สูงเกิดความปลอดภัยแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเป็นการลดต้นทุนการผลิตสินค้าการเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้และผลิตขยายหัวเชื้อจุลินทรีย์ให้แก่เกษตรกร

วิธีดำเนินการ ให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการจัดตั้งศูนย์ เช่นตู้แช่เชื้อ ถังนึ่งลูกทุ่ง เข็มเขี่ยเชื้อ ตะเกียงแอลกอฮอล์และแอลกอฮอล์ คอขวด สำลี ถูพลาสติก เต้าแก๊สพร้อมอุปกรณ์ หม้อต้ม เมล็ดข้าวโพด/ข้าวฟ่าง ฯลฯ พร้อมทั้งให้ความรู้ วิธีการใช้เครื่องมือและคู่มือการผลิตสารชีวภัณฑ์

กิจกรรมและงบประมาณ

๑. อบรมเชิงปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่เกษตรกรฟาร์มตัวอย่างบ้านแม่ตุงตุง จำนวน ๓๐ ราย รายละ ๒๐๐ บาท/วัน เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท
๒. อบรมหลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๓๑๕ ราย รายละ ๒๐๐ บาท/วัน เป็นเงินทั้งสิ้น ๘๕,๐๐๐ บาท
๓. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช จำนวน ๒๖๕ ไร่ เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๓๘,๕๐๐ บาท
๔. การเพาะเห็ด จำนวน ๑๑,๐๐๐ ก้อน ก้อนละ ๑๐ บาท เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑๐,๐๐๐ บาท
๕. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิต จำนวน ๒๒๕ ราย (๙ กลุ่ม) รายละ ๒๐๐ บาท/วัน เป็นเงินทั้งสิ้น ๙๐,๐๐๐ บาท
๖. จัดตั้งศูนย์บริหารศัตรูพืชประจำฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านแม่ตุงตุง อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑ ศูนย์ เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๕,๐๐๐ บาท
๗. ติดตาม ประเมินผล รายงานผล

ผลการปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (บาท)	ปริมาณงาน	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงาน	หน่วยวัด
๑.อบรมเชิงปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่เกษตรกรฟาร์มตัวอย่าง	ศูนย์บริหารศัตรูพืช จ.เชียงใหม่	๘๐,๐๐๐	๓๐	ราย	๓๑	ราย
๒.อบรมหลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์, จังหวัด	๘๕,๐๐๐	๓๑๕	ราย	๓๑๕	ราย
๓. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช	ศูนย์, จังหวัด	๔๓๘,๕๐๐	๒๖๕	ไร่	๒๖๕	ไร่
๔.การเพาะเห็ด	ศูนย์, จังหวัด	๑๑๐,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	ก้อน	๑๑,๐๐๐	ก้อน
๕.ถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิต	ศูนย์, จังหวัด	๙๐,๐๐๐	๒๒๕	ราย	๒๓๓	ราย
๖.จัดตั้งศูนย์บริหารศัตรูพืชประจำฟาร์ม	ศูนย์บริหารศัตรูพืช จ.เชียงใหม่	๒๕,๐๐๐	๑	แห่ง	๑	แห่ง

การดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่าง ปิงปองประมาณ ๒๕๕๔
กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่เกษตรกรฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ

ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่เกษตรกร และเกษตรกรประจำฟาร์ม หลักสูตร การผลิตขยายและใช้สารชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช ระหว่างวันที่ ๒๖-๓๐ เมษายน ๒๕๕๔ โดยมีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๓๑ คน ในหัวข้อวิชาต่างๆ เช่น การผลิตและใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดสด การผลิตและใช้เชื้อราบีวเวอร์เรีย เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส (บีที) เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ซับทีลิส (บีเอส) การผลิตและการใช้น้ำสกัดสมุนไพร เป็นต้น ซึ่งจากการประเมินพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้หลังจากผ่านการอบรมคิดเป็น ๗๙ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากก่อนผ่านการอบรมคิดเป็น ๑๘.๓ เปอร์เซ็นต์ มีความพึงพอใจต่อการให้ความรู้ของวิทยากรและเนื้อหาวิชาการส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก(๗๗ เปอร์เซ็นต์) มีความมั่นใจในการที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (๗๕ เปอร์เซ็นต์) และผู้เข้ารับการอบรมเสนอแนะให้มีการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติม จัดให้มีการฝึกอบรมครบทุกฟาร์มและควรมีการทดลองและสาธิตผลการใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช

กิจกรรมจัดตั้งศูนย์บริหารศัตรูพืชประจำฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ
บ้านแม่ตุงตุง อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช

กิจกรรมอบรมหลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมส่งเสริมการเพาะเห็ด

กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิต

**โครงการบอนสีตามพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านรอดันบาตู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส**

ความเป็นมา

ด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริให้ดำเนินงานรวบรวมบอนสีพันธุ์ต่างๆ เพื่อจัดทำเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ในพื้นที่โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่าง บ้านรอดันบาตู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ในการนี้สำนักพระราชเลขาธิการขอความอนุเคราะห์ จากกรมส่งเสริมการเกษตร ในการจัดหาพันธุ์บอนสี ตลอดจนนักวิชาการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบอนสี ด้านการวางแผนโครงสร้าง และออกแบบภูมิทัศน์เพื่อช่วยเหลือในการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริฯ

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ตอบสนองพระราชดำริ ในการจัดทำโครงการจัดสร้างสวนบอนสีในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่าง ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ โดยมอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดร่วมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การออกแบบโรงเรือน การออกแบบภูมิทัศน์สวนบอนสี การผลิตต้นบอนสี การจัดหาพรรณไม้ประดับพื้นเมือง รวมทั้งได้มอบหมายให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดสงขลา ประสานบุคลากรจากศูนย์ปฏิบัติการในภาคใต้ร่วมดำเนินการจัดสร้างสวนบอนสี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริในการจัดสร้างสวนบอนสีและไม้ดอกไม้ประดับพื้นเมืองภาคใต้ ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและศึกษาพรรณไม้ในพื้นที่โครงการ
๒. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์บอนสีและใช้เป็นแปลงเรียนรู้การปลูกเลี้ยงบอนสี

พื้นที่ดำเนินการ/ วิธีดำเนินการ

๑. สร้างสวนบอนสีในพื้นที่โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ หมู่ที่ ๗ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
๒. พื้นที่จัดสร้างสวนบอนสีได้จัดทำโรงเรือนขนาดกว้าง ๖๐ เมตร ยาว ๖๓ เมตร สูง ๕ เมตร ภายในโรงเรือนพื้นที่ ๑.๕ ไร่ ปลูกบอนสีหลายสายพันธุ์ รวมทั้งไม้ประดับพื้นเมือง
๓. เป้าหมายประชาชนไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ รายต่อปี เข้าเยี่ยมชมและศึกษาสวนบอนสีและไม้ประดับพื้นเมือง

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

โครงการพัฒนาพื้นที่ห้วยป่าเขียวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ความเป็นมา

บ้านป่าห้วยเขียวเป็นพื้นที่ห่างไกล และทุรกันดาร ราษฎรทุกครัวเรือนมีฐานะยากจนประกอบอาชีพจับสัตว์น้ำ สานเสื่อกระจูดและรับจ้าง ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๒ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงเสด็จเยี่ยมราษฎร ทรงทราบถึงปัญหาการประกอบอาชีพที่ดินทำกิน และปัญหาเรื่องน้ำ จึงมีพระราชดำริให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ โดยเฉพาะพระบรมโอรสาธิราชฯ ได้มีพระราชดำริว่า ควรมีการทำนาข้าวในพื้นที่ด้วย ซึ่งพื้นที่นาในหมู่บ้านมีประมาณ ๒,๗๐๐ ไร่ แต่ถูกทิ้งร้างมานานตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ สาเหตุเนื่องมาจากน้ำท่วมขังในฤดูฝนและขาดน้ำในฤดูแล้ง ดินและน้ำเปรี้ยว ศัตรูพืชระบาดไม่สามารถทำนาได้ ราษฎรทุกครัวเรือนต้องซื้อข้าวมาบริโภคทุกวัน

ปีที่เริ่มดำเนินการ ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านมีการทำนา ผลิตข้าวให้มีบริโภคอย่างเพียงพอ ที่เหลือจำหน่าย เป็นรายได้
๒. เพื่อให้เกษตรกรเรียนรู้การทำนาที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และลดการอพยพแรงงานไปสู่ท้องถิ่นอื่น

เป้าหมายการดำเนินงาน ส่งเสริมการทำนาเนื้อที่ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ /ปี

สถานที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๗ ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

โครงการส่งเสริมอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนบ้านอาพัด และหมู่บ้านใกล้เคียงตามพระราชดำริ จังหวัดพัทลุง

หลักการและเหตุผล

บ้านอาพัดมีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๕๖๐ ไร่ มีประชากร จำนวน ๓๐๗ คน ๘๓ ครัวเรือน ตั้งอยู่ริมทะเลสาบสงขลา อาชีพหลักของราษฎร ได้แก่ การทำนาและทำการประมงพื้นบ้าน อาชีพเสริม ได้แก่ การรับจ้าง เลี้ยงสัตว์ และปลูกผัก ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๕,๐๕๕ บาท/ปี ซึ่งต่ำกว่าระดับเส้นความยากจนตามเกณฑ์ จปฐ. สภาพภูมิประเทศทั่วไป เป็นที่ราบลุ่มเมื่อมีฝนตกหนัก ทำให้น้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ส่งผลให้การประกอบอาชีพไม่ได้ผลเท่าที่ควร

เมื่อวันศุกร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๖ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดตะเขียนบางแก้ว ซึ่งตั้งอยู่ ณ บ้านอาพัด พระองค์ได้ทรงทราบถึงสภาพปัญหาและความยากจนของราษฎร ปรากฏว่ายังมีราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียงอีก จำนวน ๖ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๕, ๗ ตำบลจองถนน หมู่ที่ ๔, ๖, ๗ ตำบลหวนโพธิ์ และหมู่ที่ ๒ ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง รวมพื้นที่ทั้งหมด ๑๔,๙๕๑ ไร่ ประชากรจำนวน ๒๓,๘๖๗ คน ๘๑๒ ครัวเรือน ราษฎรส่วนใหญ่ประสบปัญหาและมีฐานะยากจน เช่นเดียวกัน จึงทรงมีพระราชดำริให้หน่วยต่างๆ พิจารณาหาแนวทางช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ดังกล่าว

เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ จังหวัดพัทลุงได้จัดประชุมราษฎรในหมู่บ้านในวันเสาร์ที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของราษฎรพร้อมทั้งกำหนดแผนงานโครงการแก้ไขปัญหา ปรากฏว่าราษฎรต้องการให้ส่วนราชการเข้าไปแก้ไขปัญหาหลายด้าน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรได้แก่ การทำนา และปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ซึ่งเป็นความต้องการของเกษตรกรที่ต้องการให้จัดทำโครงการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน

วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถที่ทรงมีพระราชดำริให้หน่วยงานต่างๆ พิจารณาหาแนวทางช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่บ้านอาพัดและหมู่บ้านใกล้เคียง

๒.๒ เพื่อส่งเสริมอาชีพแก้ปัญหาคความยากจนของราษฎรในพื้นที่บ้านอาพัด และหมู่บ้านใกล้เคียงให้มีรายได้เพิ่มสูงขึ้น

เป้าหมาย

ดำเนินการจัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพในพื้นที่โครงการ ประกอบด้วย ๒ โครงการย่อย ได้แก่

๑. โครงการส่งเสริมการทำนาปรัง เนื้อที่ ๒๐๐ ไร่ เกษตรกร ๔๐ ราย
๒. โครงการส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ เนื้อที่ ๓๗ ไร่ เกษตรกร ๑๘ ราย
- ๓.

สถานที่ตั้งโครงการ บ้านอาพัด หมู่ที่ ๔ ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

พื้นที่ดำเนินการ

๑. โครงการส่งเสริมการทำนาปรัง ดำเนินการในพื้นที่บ้านอาพัต หมู่ที่ ๔ ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

๒. โครงการส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ ดำเนินการในพื้นที่บ้านม่วงงาม หมู่ที่ ๗ ตำบลหวนโพธิ์ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

โครงการส่งเสริมการปลูกผักในตำหนักทวิวัฒนาและพื้นที่อื่นๆ

หลักการและเหตุผล

โครงการส่งเสริมการปลูกผักในพระตำหนักทวิวัฒนาและพื้นที่อื่นๆ เป็นโครงการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การสนับสนุนกองกิจการส่วนพระองค์พระบาทสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ในการดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ปลูกผลไม้และก่อสร้างบางส่วนในบริเวณพระตำหนักทวิวัฒนา ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนเลียบบคลองทวิวัฒนา เขตทวิวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในพื้นที่ประมาณ ๒๐๔ ไร่ โครงการปลูกผักภายใต้โครงการก่อสร้างพระตำหนักทวิวัฒนา เป็นโครงการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๖ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานครเข้าไปดำเนินการ ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๔๗ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร (พืชสวน) ได้รับมอบหมายจากกรมส่งเสริมการเกษตร ให้เป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงานรับผิดชอบการด้านการผลิตพืชผัก ตั้งแต่การเตรียมแปลงปลูก การปฏิบัติดูแลรักษาพืชผักในแปลงเกษตรภายในโครงการก่อสร้างพระตำหนักทวิวัฒนา โดยรับผิดชอบพื้นที่แปลงปลูกผัก ประมาณ ๑๐ ไร่ และได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร มาได้มีการปรับแผนจัดทำภูมิทัศน์ใหม่ และได้รับมอบหมายเพิ่มเติมเข้าไปดำเนินการปลูกพืชผัก เพื่อเป็นแปลงสาธิตในร้านศิลปะอาชีพ ๙๐๔ และที่แพลตฟอร์มในเขตพระราชฐาน ๑๙๓ รวมทั้งพื้นที่ของส่วน ๙๐๔

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่อยู่ในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

พื้นที่ดำเนินการ/วิธีดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ

ถนนเลียบบคลองทวิวัฒนา เขตทวิวัฒนา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการ

ดำเนินการปลูกผักที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการเกษตร ประมาณ ๘ ไร่ (๑๕๗ แปลง) ดังนี้

๑. ภายในพระตำหนักทวิวัฒนา

- ๑.๑ พื้นที่โซน ๑ สวนผัก จำนวน ๓ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่โซน ๓ สวนผัก จำนวน ๓ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่โซน ๑ และ ๙ แปลงรวบรวมกล้วย ไม้ผล จำนวน ๐.๕ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่โซน Villa Two จำนวน ๕ ไร่

๒. ภายในเขตพระราชฐาน ๑๙๓

- ๒.๑ พื้นที่ร้านศิลปะอาชีพ ๙๐๔ สวนผักสาธิต จำนวน ๐.๕ ไร่
- ๒.๒ พื้นที่แพลตฟอร์ม ๑๑ ทม.ร.อ.สวนผัก จำนวน ๐.๕ ไร่
- ๒.๓ พื้นที่ควบคุมภายในพระองค์ ๙๐๔ ว่างสุขุทัย

๓. ภายในบ้านอัครพงษ์ปรีชา

๓.๑ พื้นที่ สวนผัก ประมาณ ๑๐๐ ตารางวา

๔. ภายในพระที่นั่งอัมพรสถาน

๔.๑ พื้นที่รอบอาคารมะม่วง กง. อาคาร ๑-๔ ความยาว ๔๑๖ เมตร ซึ่งดำเนินการปลูกพืชผัก
หมุนเวียนตลอดทั้งปี

๕. โรงเรียนอนุบาลที่ปิงกรัศมีโชติ

๖. บ้านสวนอัมแพง

๗. จังหวัดร้อยนต์หลวงนทบุรี

๘. ควบคุมดูแลและใช้ประโยชน์อาคารคัดแยกและบรรจุผักพร้อมตกแต่งภูมิทัศน์รอบบริเวณ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. เกษตรกรรู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่

๒. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการประกอบอาชีพของเกษตรกร

๓. มีอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน

๔. ส่งเสริมการปลูกพืชในพื้นที่

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร จำนวน ๒๐๐ ราย

๒. จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิต

๒.๑ พระตำหนักทิววัฒนา ๑๒ ไร่

๒.๒ หมู่พระที่นั่งอัมพรสถาน ๐.๘๒๕ ไร่

๒.๓ ร้านศิลปาชีพ ๙๐๔ ๑ จุด

๒.๔ โรงเรียนอนุบาลที่ปิงกรัศมีโชติ ๑ จุด

๒.๕ พื้นที่ควบคุมภายในพระองค์ ๙๐๔ วังศุโขทัย ๑ จุด

๒.๖ บ้านสวนอัมแพง

๒.๗ บ้านอัครพงษ์ปรีชา

๒.๘ จังหวัดร้อยนต์หลวงนทบุรี อยู่ระหว่างวางแผนแปลงปลูกผัก

โครงการพัฒนาการเกษตรบ้านกุแบสิราตามพระราชดำริ ต.กอลำ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี

หลักการและเหตุผล

บ้านกุแบสิรา หมู่ที่ ๔ ตำบลกอลำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี เป็นที่ราบเชิงเขา เมื่อถึงฤดูฝนน้ำจะท่วมเป็นประจำ สภาพดินค่อนข้างเป็นกรด เกษตรกรส่วนใหญ่ฐานะยากจน การทำการเกษตรยังขาดการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม จึงทำให้ผลผลิตตกต่ำ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรบ้านกุแบสิรา เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ เพื่อทอดพระเนตรสภาพพื้นที่และรับทราบปัญหาความเป็นอยู่ของราษฎรและทรงรับสั่งให้รับดำเนินการแก้ไขปัญหาของราษฎร โดยเร่งด่วน และทรงรับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรเพื่อบริโภคในครัวเรือนและเพิ่มรายได้
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ที่ดินที่ปรับปรุงแล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พื้นที่ดำเนินการ

บ้านกุแบสิรา หมู่ที่ ๔ ตำบลกอลำ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการ

๑. จัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกร
๒. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรพร้อมทำแผนการผลิต
๓. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต
๔. ติดตามประเมินผลโครงการ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างต่อเนื่องและเต็มที่
๒. เกษตรกรมีอาหารบริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ
๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๕. เกษตรกรไม่อพยพไปรับจ้างนอกพื้นที่

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ

โครงการเกษตรวิทยา

ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรพื้นที่บ้านกองแหะ (โครงการพัฒนาพื้นที่สวนบ้านกองแหะ)

หลักการเหตุผล

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงมีพระราชดำริที่จะมอบที่ดินส่วนพระองค์ในพื้นที่สวนบ้านกองแหะ เนื้อที่ จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ ให้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อดำเนินการในลักษณะเป็นคลินิกเกษตร เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย และเทคโนโลยีการเกษตรจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริในรูปแบบของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีชุมชน เป็นศูนย์ฝึกอบรม และวิจัยพัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งเพื่อการฟื้นฟูและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศที่สมบูรณ์เป็นแหล่งผลิตอาหารธรรมชาติ และมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จพระราชดำเนินเป็นส่วนพระองค์ไปยังพื้นที่บ้านกองแหะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทรงมีพระราชดำริ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการสำรวจและวางแผนการใช้ที่ดิน รวมทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมต่อการเกษตร ส่วนจะพัฒนาหรือปลูกพืชชนิดใดควรพิจารณาหลังจากได้ข้อมูลดังกล่าวแล้ว ดังนั้น เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีหนังสือสั่งการอย่างเป็นทางการมอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการสำรวจและวางแผนการใช้ที่ดินโดยเร่งด่วน และให้กรมชลประทานสำรวจแนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ดังกล่าว กรมพัฒนาที่ดินจึงได้เข้าทำการสำรวจข้อมูลด้านกายภาพต่างๆ ไปของพื้นที่ ได้แก่ ขอบเขตพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศ สัณฐานดิน จำแนกความเหมาะสมของดิน เพื่อการวางแผนการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับศักยภาพของที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในปัจจุบันภายใต้ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น และกรมชลประทานได้ออกตรวจสอบสภาพพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำพร้อมจัดทำรายงานการศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นคลินิกเกษตรสำหรับบริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรชุมชน ศูนย์ฝึกอบรมการทำ การเกษตรบนพื้นที่สูงอย่างสมบูรณ์แบบให้กับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่โครงการและชุมชนข้างเคียง
๒. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การพัฒนาอาชีพ การใช้ที่ดินอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพและยั่งยืน
๓. เพื่อเป็นศูนย์สาธิตและส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
๔. เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ ให้คงความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติอย่างยั่งยืน
๕. เพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำในเขตพื้นที่โครงการให้เพียงพอกับการอุปโภค-บริโภค และทำการเกษตร
๖. เพื่อกำหนดพื้นที่การเกษตรสำหรับให้เกษตรกรเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อการเพิ่มผลผลิตและรายได้

๗. เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่อยู่ในพื้นที่โครงการเป็นเขตธนาคารอาหารชุมชน โดยการอนุรักษ์แหล่งต้นน้ำ ลำธาร ทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาแหล่งอาหารธรรมชาติโดยเฉพาะพืชและสัตว์ที่เป็นอาหารได้ และพืชสมุนไพร เพื่อให้เกิดการผลิตทดแทนหมุนเวียนโดยชุมชนมีส่วนร่วมและเกื้อกูลกันในระบบนิเวศของป่าอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย เขตพื้นที่ดำเนินการใช้ที่ดินเป็น ๕ เขต ได้แก่ ๑) พื้นที่ส่วนราชการ เนื้อที่ ๑๓๘ ไร่ ๒) พื้นที่ทรงงาน เนื้อที่ ๓๒ ไร่ ๓) พื้นที่พัฒนาการเกษตร เนื้อที่ ๑๓๙ ไร่ ๔) พื้นที่เขตนวนเกษตรหรือพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน เนื้อที่ ๑๒๓ ไร่ ๕) พื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ ๙๑๘ ไร่

โครงการเกษตรวิทยา ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรพื้นที่บ้านกองแหะ
(ชื่อโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร)

หลักการและเหตุผล

เกษตรวิทยา ศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตรพื้นที่บ้านสวนบ้านกองแหะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่ จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่เนินเขา และภูเขาสูงลาดเทลงสู่หุบเขาเล็กๆ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชัน ระหว่าง ๒๐-๓๕% ถึง ๓๕ - ๕๐% พื้นที่ที่มีความสูง ๑,๐๖๐ - ๑,๓๒๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลางลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินลิก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เสื่อมโทรมจากการชะล้างพังทลาย ลักษณะภูมิอากาศมีอุณหภูมิตลอดปีเฉลี่ย ๒๓.๓ °C ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ๘๒.๑% ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปี ๑,๓๔๔.๑ มิลลิเมตร และสภาพป่าไม้เป็นป่าที่ไม่ผลัดใบ ประเภทป่าดิบเขา และมีไร่หมุนเวียนปะปนเนื่องจากการบุกรุกเข้าใช้ประโยชน์ ทำให้พื้นที่ป่าเดิมกลายเป็นป่าที่เสื่อมโทรมให้พบเห็นอยู่ทั่วไป

ในวาระที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับพระราชทานที่ดินจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างใหญ่หลวงแก่ประชาชนบนพื้นที่สูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงตั้งใจทำให้พื้นที่นี้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นที่สูง ให้แก่เกษตรกรอย่างครบวงจร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙
๒. เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และในวาระเฉลิมขวัญพระโอรส พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ
๓. เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร คลินิกเกษตร คหกรรมเกษตร และศูนย์ฝึกอบรมการทำเกษตรบนพื้นที่สูงอย่างสมบูรณ์แบบ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ ให้คงความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติอย่างยั่งยืน
๔. เพื่อจัดตั้งศูนย์อภิบาลเด็กสายใยรักจากแม่สู่ลูก เป็นต้นแบบในการจัดสวัสดิการให้แก่เกษตรกร และเจ้าหน้าที่ในโครงการฯ

เป้าหมาย

เป็นศูนย์เรียนรู้พัฒนาด้านการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงประจำภาคเหนือ เขตการใช้ที่ดิน ๕ เขต ได้แก่ พื้นที่ ๑) พื้นที่ส่วนราชการ เนื้อที่ ๑๓๘ ไร่ ๒) พื้นที่ทรงงาน เนื้อที่ ๓๒ ไร่ ๓) พื้นที่พัฒนาการเกษตร เนื้อที่ ๑๓๙ ไร่ ๔) พื้นที่เขตนเกษตรหรือพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน เนื้อที่ ๑๒๓ ไร่ ๕) พื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ ๙๑๘ ไร่

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑. สาธิตและจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
๒. สาธิตและส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด
๓. งานพัฒนาแหล่งน้ำ ก่อสร้างสระเก็บน้ำ
๔. จัดทำระบบน้ำสปริงเกล
๕. ปลูกพืชทรงงาน
๖. สาธิตและส่งเสริมการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. เป็นจุดเรียนรู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรบนพื้นที่สูง
๒. เกษตรกรบนพื้นที่สูงได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจด้านการทำเกษตรบนพื้นที่สูงอย่างถูกต้อง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันก่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรดิน น้ำและป่าไม้ให้เป็นไปตามระบบนิเวศตามธรรมชาติ

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

หลักการเหตุผล

จากปัญหาความยากจนและความทุกข์ยากของราษฎรในถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคมไม่สะดวก เยาวชนมักจะขาดแคลนอาหารจากการผลิตที่ไม่พอเพียง และการบริโภคไม่ถูกต้องทำให้เยาวชนในพื้นที่ดังกล่าว เติบโตอย่างไม่มีคุณภาพร่างกายอ่อนแอ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยทรงเล็งเห็นว่าการพัฒนาจะนำไปสู่การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกาย สติปัญญาและอารมณ์ได้อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้เด็กเติบโต อย่างคนที่มีคุณภาพ เป็นกำลังที่จะช่วยพัฒนาชุมชนของตนเองและประเทศชาติต่อไป ทรงเริ่มต้นการดำเนินงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและขยายผลต่อไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน และโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน ครู และผู้ปกครอง ร่วมกันทำการเกษตรในโรงเรียนแล้ว นำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน ซึ่งนอกจากจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวันแล้ว ยังทำให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านโภชนาการและด้านการเกษตรแผนใหม่ที่สามารถนำไปใช้ประกอบเป็นอาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารที่มีปัญหาการขาดแคลนสารอาหาร และ โรคติดต่อสามารถลดระดับความรุนแรงลง
๒. นักเรียนมีความรู้ทักษะทางด้านการเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรสามารถพึ่งพาตนเองและนำไปพัฒนาท้องถิ่นได้
๓. มีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร และแหล่งพันธุ์ดีสู่ชุมชน

เป้าหมาย

จำนวน ๖๕๓ โรงเรียน พื้นที่ ๒๓๑ ตำบล ๑๔๒ อำเภอ ๔๗ จังหวัด

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๑๗๙ โรงเรียน
- โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๘๕ โรงเรียน
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” จำนวน ๒๖๖ โรงเรียน
- โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน ๑๔ โรงเรียน
- โรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./อบจ.) จำนวน ๙ โรงเรียน

กิจกรรมและงบประมาณ

๑. กิจกรรมอบรมครู – นักเรียน ในพื้นที่ห่างไกลและใกล้เมือง จำนวน ๒๘๐ โรงเรียน โรงเรียนละ ๓,๐๐๐ บาท จำแนกออกเป็น ค่าวัสดุฝึกอบรมและค่าน้ำมันเชื้อเพลิง รายละเอียดดังนี้

๑.๑ จังหวัด/อำเภอเข้าไปให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ครู – นักเรียนในโรงเรียน โดยใช้หลักสูตรที่กรมฯ ทำให้โดยคัดเลือกสูตรให้เหมาะสมกับโรงเรียนนั้น ๆ

๑.๒ จังหวัด/ อำเภอจัดซื้อวัสดุเข้าไปฝึกอบรมครู – นักเรียน

๒. กิจกรรมอบรมครูแบบบูรณาการ ๕ กรมฯ (กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์) จำนวน ๓๒๐ ราย รายละ ๑,๕๐๐ บาท รายละเอียดดังนี้

๒.๑ จังหวัดเข้ามาร่วมประชุมวางแผนแบบบูรณาการร่วมกับส่วนกลาง

๒.๒ จังหวัดประชุมบูรณาการ ๕ กรมฯ ภายในจังหวัดเพื่อออกหลักสูตรการอบรม

๓. กิจกรรมส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน จำนวน ๖๕๓ โรงเรียน รายละเอียดดังนี้

๓.๑ โรงเรียนในกลุ่มพื้นที่ทุรกันดาร จำนวน ๓๔๐ โรงเรียน โรงเรียนละ ๕,๐๐๐ บาท

๓.๒ โรงเรียนในกลุ่มพื้นที่ห่างไกล จำนวน ๗๙ โรงเรียน โรงเรียนละ ๗,๐๐๐ บาท

๓.๓ โรงเรียนในกลุ่มพื้นที่ใกล้เมือง จำนวน ๑๘๐ โรงเรียน โรงเรียนละ ๓,๐๐๐ บาท

๓.๔ โรงเรียนในกลุ่มพื้นที่พิเศษ (๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) จำนวน ๕๔ โรง โรงเรียนละ ๕,๐๐๐ บาท สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชและวัสดุการเกษตรอื่นๆ ที่จำเป็น เช่น บัวรดน้ำ จอบ เสียม ฯลฯ (ยกเว้นโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนนาร่อง) จำแนกประเภทกลุ่มโรงเรียนจัดตามสำนักพระราชวัง

๓.๕ โรงเรียนนาร่องเพื่อเป็นต้นแบบในพื้นที่ทุรกันดาร (จังหวัดน่าน ตาก เชียงใหม่) จำนวน ๓๑ โรง โรงเรียนละ ๑๕,๐๐๐ บาท เป็นค่าวัสดุการเกษตรและเมล็ดพันธุ์พืช จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท และค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ๕,๐๐๐ บาท แบ่งเป็นในส่วนของจังหวัด จังหวัดละ ๒,๐๐๐ บาท และส่วนของอำเภอ อำเภอละ ๓,๐๐๐ บาท

๔. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๓ โรงเรียน ดังนี้

๔.๑ โรงเรียนนาร่องการเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านนาอิสานและบ้านนายาว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๒ โรงเรียน โรงเรียนละ ๓๐,๐๐๐ บาท รายละเอียดดังนี้

- ค่าวัสดุฝึกอบรม จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท/โรงเรียน

- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการเข้าไปร่วมเป็นวิทยากร จำนวน ๑๖ อาทิตย์ อาทิตย์ละ ๒ วัน เงิน ๒๐,๐๐๐ บาท/โรงเรียน จำแนกออกเป็นจังหวัด ๑๒,๐๐๐ บาท และอำเภอ ๘,๐๐๐ บาท

๔.๒ โครงการสาธิตการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยชีววิธีในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านถ้ำหิน จังหวัดราชบุรี จำนวน ๑ โรงเรียน รวมเป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท รายละเอียดดังนี้

- เป็นค่าวัสดุในการผลิตหัวเชื้อราและสารชีวภัณฑ์ (ตู้แช่เชื้อ แอลกอฮอล์ วัสดุทำความสะอาด ฯลฯ) เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท สำหรับใช้เป็นจุดเรียนรู้และศึกษาดูงานของเกษตรกร โรงเรียน และต่างประเทศ

- เป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเจ้าหน้าที่จังหวัด/อำเภอ ในการเข้าไปสอนกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น ส่วนจังหวัด เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท และส่วนของอำเภอ เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๕. กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปถนอมอาหารในโรงเรียน จำนวน ๖๕๓ โรงเรียน รายละเอียดดังนี้

๕.๑ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล/องค์การบริหารส่วนจังหวัด และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” จำนวน ๖๓๙ โรงเรียน โรงเรียนละ ๔,๐๐๐ บาท มีรายละเอียดดังนี้

- ผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วย ครูที่รับผิดชอบในการทำอาหาร จำนวน ๑ คน นักเรียน ๑๐ - ๒๐ คน และกลุ่มแม่บ้านที่มาประกอบอาหารให้กับโรงเรียน จำนวน ๕ คน/โรงเรียน

- จังหวัดเข้าไปอบรมครู นักเรียน แม่บ้าน ที่โรงเรียน โดยใช้หลักสูตรที่สำนักพัฒนาเกษตรกร (กลุ่มงานเคหกิจเกษตร) เป็นผู้จัดทำเป็นเฉพาะโรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

๕.๒ โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน ๑๔ โรงเรียน โรงเรียนละ ๑๐,๐๐๐ บาท รายละเอียดดังนี้

- จังหวัดจัดทำหลักสูตรอบรมครู - นักเรียน ตามความประสงค์ของโรงเรียน

- จัดซื้อวัสดุฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด

๖. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ รวม ๑๐๒ หมู่บ้าน รายละเอียดดังนี้

๖.๑ หมู่บ้านที่ดำเนินการแล้วในปี ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ จำนวน ๙๐ หมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๕,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าวัสดุการเกษตร เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าวัสดุการเกษตรอื่น ๆ ที่เกษตรกรต้องการโดยจังหวัดและศูนย์ส่งเสริมเกษตรที่สูงที่รับผิดชอบให้สำรวจและสรุปเด็กนักเรียนว่าขาดสารอาหารลดลงจำนวนเท่าไร มีแนวทางดำเนินการอย่างไร

๖.๒ หมู่บ้านที่ตั้งใหม่ในปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ดำเนินการดังนี้

๑) คัดเลือกเด็กนักเรียนที่มีการขาดสารอาหาร หรือเด็กนักเรียนที่มีฐานะยากจน จำนวน ๓๐ ราย/โรงเรียน

๒) จังหวัด/อำเภอ เข้าไปสอบถามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน

๓) สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่ผู้ปกครอง

๔) สรุปข้อมูลและรายชื่อผู้ปกครองนักเรียน

๖.๓ หมู่บ้านนำร่องส่งเสริมการผลิตพืชอาหารปลอดภัยภายใต้ความร่วมมือไทย - จีน จำนวน ๒ หมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท รายละเอียดดังนี้

๑) จังหวัด/ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี เข้าไปให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรในหมู่บ้าน และให้ความรู้ด้านวิชาการแก่เกษตรกร

๗. กิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้เรื่องโรค - แมลงศัตรูพืช รายละเอียดดังนี้

๗.๑ ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพิษณุโลก ศูนย์ฯ ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท รายละเอียดดังนี้

- ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดเชียงใหม่ให้ดูแลโรงเรียนนำร่องที่เป็นต้นแบบในถิ่นทุรกันดาร จังหวัดน่าน และจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๓ โรงเรียน โดยเข้าไปติดตามและสนับสนุนสารชีวภัณฑ์ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดและหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการฯ ทุกครั้งที่มีการนิเทศงานและสนับสนุนสารชีวภัณฑ์ แก่โรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันอื่น ๆ ด้วย

- ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดพิษณุโลกให้ดูแลโรงเรียนนาร่องที่เป็นต้นแบบในถิ่นทุรกันดาร จังหวัดตาก จำนวน ๑๘ โรงเรียน โดยเข้าไปติดตามและสนับสนุนสารชีววินทรีย์ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้าร่วมโครงการฯ ทุกครั้งที่มีการนิเทศและสนับสนุนสารชีววินทรีย์แก่โรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันอื่น ๆ ด้วย

๗.๒ ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดชลบุรี งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยให้ดำเนินการเข้าไปสอน - สาธิตแก่ครู นักเรียนในโรงเรียนตชด.บ้านนายาว และโรงเรียนตชด.บ้านนาอิสาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จำนวน ๑๖ อาทิตย์ อาทิตย์ละ ๒ วัน

๗.๓ ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น สุราษฎร์ธานี และจังหวัดสงขลา ศูนย์ฯ ละ ๕๐,๐๐๐ บาท ให้ดูแลสนับสนุนสารชีวภัณฑ์แก่โรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

๗.๔ ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ให้ดูแลโรงเรียน ตชด. บ้านถ้ำหิน และหมู่บ้านความร่วมมือไทย - จีน เป็นพิเศษ

๘. จัดงานสามทศวรรษกองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ

๘.๑ สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขตที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น และสำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขตที่ ๖ จังหวัดเชียงใหม่

- กรมส่งเสริมการเกษตรโอนเงินงบประมาณ การจัดนิทรรศการและเข้าร่วมงานมาตั้งจ่ายยังสำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขตที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น และเขตที่ ๖ จังหวัดเชียงใหม่เขตละ ๕๐,๐๐๐ บาท

- สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขตที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น และสำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขตที่ ๖ จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการจัดทำนิทรรศการโดยหากิจกรรมเด่น ๆ ของโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันภายในเขตนั้น ๆ มาจัดทำเป็นชุดนิทรรศการทั้งรูปแบบโปสเตอร์และของจริง

๘.๒ กองพัฒนากิจการเกษตรพื้นที่เฉพาะจัดนิทรรศการภาพรวมใหญ่ในนามกรมส่งเสริมการเกษตรที่กรุงเทพมหานคร และเข้าร่วมประชุมการจัดงานสามทศวรรษที่สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขตที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น และสำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขตที่ ๖ จังหวัดเชียงใหม่ร่วมดำเนินงานกับสำนักพระราชวัง

๘. ร่วมประชุมเพื่อวางแผนและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ร่วมกับสำนักพระราชวัง และหน่วยงานอื่น ๆ

๔. ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

กิจกรรม	เป้าหมาย การดำเนินงาน	ผล การดำเนินงาน
อบรมครู-นักเรียนในพื้นที่ห่างไกลและใกล้เมือง	๒๘๐ โรงเรียน	๒๘๐ โรงเรียน
อบรมครูแบบบูรณาการ ๕ กรมฯ	๓๒๐ ราย	๓๒๐ ราย
ส่งเสริมการทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน	๖๕๓ โรงเรียน	๖๕๓ โรงเรียน
ส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรใน กลุ่มยุทธศาสตร์	๓ โรงเรียน	๓ โรงเรียน (๖๕ ราย)
ส่งเสริมการแปรรูปถนอมอาหารในโรงเรียน	๓,๑๙๕ ราย	๑๐,๑๘๐ ราย
ส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่	๑๐๒ หมู่บ้าน	๑๐๒ หมู่บ้าน
ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้เรื่องโรค - แมลงศัตรูพืช	๙ ศูนย์	๙ ศูนย์
จัดงานวันสามทศวรรษโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ	๓ ครั้ง	๓ ครั้ง

กิจกรรมอบรมครู-นักเรียนในพื้นที่ห่างไกลและใกล้เมือง

กิจกรรมอบรมครูแบบบูรณาการ ๕ กรมฯ

(กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมประมง, กรมปศุสัตว์, กรมส่งเสริมสหกรณ์, กรมตรวจบัญชีสหกรณ์)

กิจกรรมส่งเสริมการทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

ฝึกอบรบมครุ เตรียมความพร้อมก่อนสอนนักเรียน

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในกลุ่มยุวเกษตรกร

กิจกรรมการสอนที่

โรงเรียนบ้านนาอิสาน

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในกลุ่มยุวเกษตรกร

กิจกรรมการสอนที่ โรงเรียนบ้านนายาว

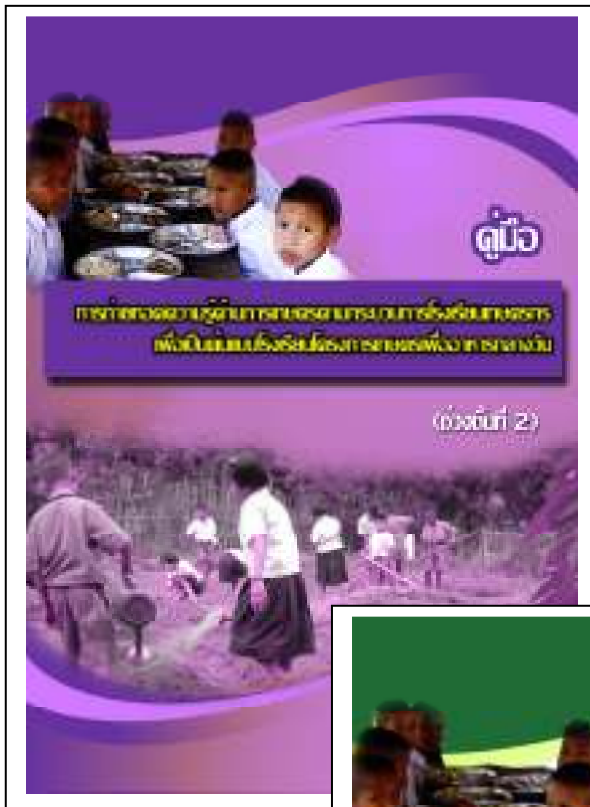
กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในกลุ่มยุวเกษตรกร

กิจกรรมการสอนที่ โรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในกลุ่มยุวเกษตรกร

จัดทำคู่มือการสอนกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
ที่เหมาะสมสำหรับ 3 ช่วงชั้น

กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปถนอมอาหารในโรงเรียน

กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่

กิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้เรื่องโรค - แมลงศัตรูพืช

**โครงการส่งเสริมการผลิตพืชอาหารปลอดภัยและได้มาตรฐาน
ภายใต้โครงการความร่วมมือไทย-จีน หมู่บ้านไร่ลพิษ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**

หลักการและเหตุผล

ราษฎรในพื้นที่บ้านลำหิน หมู่ที่ ๕ และบ้านห้วยคลุ่ม หมู่ที่ ๖ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านลำหิน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร คือปลูกผักพืชไร่และทำสวน ซึ่งการทำกิจกรรมการเกษตรดังกล่าวเกษตรกรส่วนใหญ่ยังใช้สารเคมีเพื่อลดความเสียหายจากศัตรูพืชและส่งผลกระทบต่อผลผลิตการเกษตร สภาพแวดล้อมปนเปื้อนสารเคมี เป็นอันตรายต่อเกษตรกรและผู้บริโภค ในขณะที่ประชาคมโลกกำลังให้ความสนใจเรื่องอาหารปลอดภัย (Food safety) มากขึ้น จากปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลง การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชากร ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ที่ทำให้คนกล้าลงทุนและใส่ใจเรื่องคุณภาพชีวิตของตนเอง นอกจากนี้ยังมีความพยายามของประเทศผู้นำเข้าที่มักจะยกประเด็นเรื่องสุขภาพอนามัยของประชาชนมาเป็นเครื่องมือต่อรอง เพื่อการกีดกันสินค้าเกษตร

ดังนั้นการปรับปรุงการผลิตพืชอาหารให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน (GAP : Good Agricultural Practice) จึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน โดยการจัดระบบการพัฒนาและควบคุมคุณภาพจากไร่จนถึงโต๊ะอาหาร (From Farm to Table) การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามหลักสากลเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการในระบบการผลิตของเกษตรกร เพื่อสร้างความปลอดภัยของเกษตรกรเอง สร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของอาหารให้กับผู้บริโภค และรวมถึงการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ปราศจากศัตรูพืชและจุลินทรีย์ ปลอดภัยและได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของผู้บริโภค
๒. เพื่อส่งเสริมการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี และเตรียมความพร้อมเกษตรกรในการพัฒนาไปสู่การเกษตรอินทรีย์ โดยผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐานคุณภาพและได้รับการรับรองแหล่งผลิต(GAP)

เป้าหมาย

เป้าหมายการส่งเสริม : สร้างศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน(ใช้ชีววิธี) จำนวน ๒ จุด พัฒนาเกษตรกรให้ผลิตพืชปลอดภัยได้มาตรฐานสู่การรับรองแหล่งผลิต GAP จำนวน ๑๐๐ แปลง

เป้าหมายพื้นที่ :บ้านลำหิน หมู่ที่ ๕ และบ้านห้วยคลุ่ม หมู่ที่ ๖ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ประโยชน์หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

- ราษฎรในชุมชนได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ ด้านผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพปลอดภัยและได้มาตรฐานตามความต้องการของผู้บริโภค
- เกษตรกรพร้อมที่จะพัฒนาสู่การเกษตรอินทรีย์ โดยสามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐานคุณภาพและได้รับการรับรองแหล่งผลิต(GAP)
- ราษฎรมีองค์ความรู้ด้านการเกษตรโดยชีววิธี และสามารถนำความรู้ ทักษะไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

กิจกรรมการให้ความรู้

กิจกรรมส่งเสริมการปลูกผักในหมู่บ้าน

โครงการรุดำพัฒนา จังหัดน่าน

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรและทอดพระเนตรบ่อเกลือสินเธาว์ ณ บ้านบ่อหลวง อำเภอบ่อเกลือ จังหัดน่าน ทรงเห็นสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรที่มีความด้อยโอกาสทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม จึงได้มีพระราชดำริให้สำนักงานโครงการส่วนพระองค์ฯ ดำเนินการช่วยเหลือการพัฒนาในพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ โดยเริ่มพัฒนาที่โรงเรียนประถมศึกษาก่อนเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปยังศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ซึ่งประกอบด้วย ๔ โครงการ ได้แก่

- โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
- โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
- โครงการส่งเสริมสหกรณ์
- โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ทางด้านการพัฒนาอาชีพราษฎรในพื้นที่อำเภอบ่อเกลือและอำเภอนนทบุรี ได้จัดทำโครงการอบรมและพัฒนาอาชีพ เช่น การจักสานตะกร้า การอนุรักษ์พันธุ์ดาว การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรตลอดจนการจัดทำกองทุนข้าว เป็นต้น ด้วยกระบวนการประสานความร่วมมือ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เน้นการสร้างตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการพัฒนา

จากการประเมินผลการพัฒนาเด็กในสถานศึกษาและราษฎรในชุมชนที่ผ่านมา โดยอาศัยเกณฑ์ชี้วัด ในด้านต่างๆ พบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมดีขึ้น แต่การประสานงานระหว่างหน่วยงานและการจัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ยังมีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาวะสมดุลตามธรรมชาติ และราษฎรสามารถพึ่งตนเองได้ในอนาคต นำไปสู่การพัฒนาของประเทศในภาพรวม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทรงโปรดฯ ให้จัดตั้งศูนย์รุดำพัฒนาขึ้น เมื่อคราวเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรและพื้นที่ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหัดน่าน เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบนพื้นที่สูงและใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาต่อไป
๒. เพื่อส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของราษฎรและพื้นที่บนที่สูง
๓. เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องด้านการตลาด
๔. เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษารัฐธรรมนูญ วัฒนธรรมท้องถิ่น
๕. เพื่อการศึกษาวิจัย ถ่ายทอดความรู้การพัฒนา และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน

พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลบ่อเกลือเหนือ บ่อเกลือใต้ ดงพญาและภูฟ้า มีหมู่บ้านในโครงการทั้งสิ้น ๓๘ หมู่ มีประชากร ๑๗,๖๗๕ คน

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน จำนวน ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลห้วยโก๋นและตำบลขุนน่าน มีหมู่บ้านในโครงการทั้งสิ้น ๒๑ หมู่ มีประชากร ๘,๗๑๗ คน

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น ๒๐๐,๑๐๐ บาท

ผลการดำเนินงาน (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน(พืชสวน))

๑. กิจกรรมเพาะเห็ด

- สร้างโรงเรือนสาธิตฝึกปฏิบัติการเพาะเห็ด ขนาด ๔x ๘ เมตร จำนวน ๑ โรง
- ปรับปรุง ซ่อมแซมโรงเรือนเพาะเห็ด ขนาด ๔x๖ เมตร จำนวน ๑ โรง
- จัดซื้อก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า เตรียมรับเสด็จ จำนวน ๑,๐๐๐ ก้อน
- ผลิตก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าเพาะในโรงเรือนสาธิตการเพาะเห็ดจำนวน ๕๐๐ ก้อน
- อบรมและฝึกปฏิบัติการผลิตก้อนเชื้อเห็ดให้เกษตรกร จำนวน ๑ รุ่น เกษตรกร ๑๓ ราย ผลิตก้อน

เชื้อเห็ดให้เกษตรกรนำไปเพาะ จำนวน ๒๕๐ ก้อน

๒. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกเสาวรส เพื่อแปรรูปเป็นน้ำเสาวรสและเพื่อบริโภคผลสด จำนวน ๓๐๐ ต้น

๓. ส่งเสริมการปลูกไม้ สนับสนุนพันธุ์ไผ่รวกและไผ่ชางนวล ในพื้นที่ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จำนวน ๕,๐๐๐ ต้น

๔. ส่งเสริมการปลูกผักพื้นบ้าน สนับสนุนต้นพันธุ์ผักหวานบ้าน ผักชะอมในพื้นที่ศูนย์สาธิตการสร้างตนเอง ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จำนวน ๒๐๐ ต้น

จุดสาธิตสำหรับให้เกษตรกรเรียนรู้เรื่องการเพาะเห็ด

แปลงผักพื้นบ้าน / พืชผักตระกูลกะหล่ำ

แปลงส่งเสริมการปลูกไผ่

ผลการดำเนินงาน(สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน)

กิจกรรม	ปริมาณ		งบ ประมาณ	พื้นที่ ดำเนินการ	รายละเอียด
	จำนวน	หน่วยนับ			
ส่งเสริมอาชีพภาคเกษตรกร					
๑. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร - ผักอบรมเกษตรกรโครงการ ภูฟ้าฯ	๖๐	ราย	๑๒,๐๐๐	ศูนย์ภูฟ้า พัฒนา อ.บ่อเกลือ จ.น่าน	เกษตรกร ๖๐ ราย ได้รับความรู้เพื่อ การขยายพันธุ์พืช การปลูก ดูแล อ.บ่อเกลือ การใช้สารป้องกันกำจัดพืช การปรับปรุงบำรุงดิน การโน้มกิ่ง หม่อนผลสดเพื่อเพิ่มผลผลิต
๒. อบรมป้องกันกำจัดหนู - จัดงานวันรณรงค์กำจัดหนู	๑	ครั้ง	๔๐,๐๐๐	ร.ร.บ้านสบ มาง ต.ภูฟ้า อ.บ่อเกลือ จ.น่าน	-เกษตรกรเข้าร่วมงาน ๓๐๐ คน -ดำเนินการถ่ายทอดความรู้วิชาการ ป้องกันกำจัดหนู -สนับสนุนปัจจัยการผลิต/ประกวด กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดหนู
๓. ปรับปรุงคุณภาพชาจีนและไม้ผล					
- สนับสนุนปุ๋ยคอก จำนวน ๒๔,๒๐๐ กก.	๑๐	ไร่	๑๒๕,๐๐๐	ศูนย์ภูฟ้า พัฒนา อ.บ่อเกลือ จ.น่าน	เกษตรกร ๔๐ ราย นำปุ๋ยคอกไปใช้ ปรับปรุงคุณภาพชาจีนและไม้ผล เพื่อเพิ่มผลผลิต
- สนับสนุนปุ๋ยคอก จำนวน ๘๐๐ กก.	๑	ไร่		สถานีพัฒนา เกษตรที่สูง สบขุ่น อ.ท่า วังผง จ.น่าน	ปรับปรุงคุณภาพผักบริโภคของ เกษตรกรในสถานีฯ
๔. ส่งเสริมอาชีพเพื่อการเกษตร เพื่อทดแทนพืชเชิงเดี่ยว งบประมาณจังหวัดน่าน					
- ส่งเสริมการปลูกชาจีนพันธุ์ อุ้มหลงซิงซิง ๙,๐๐๐ ต้น - ปุ๋ยคอก จำนวน ๘,๑๐๐ กก.	๗.๕	ไร่		ศูนย์ภูฟ้า พัฒนา อ.บ่อเกลือ จ.น่าน	เกษตรกรร่วมโครงการ ๖ คน ปลูกชาจีนในพื้นที่ ๗.๕ ไร่
รวม			๑๗๗,๐๐๐		

กิจกรรมงานรณรงค์ป้องกันและกำจัดหนู
ณ โรงเรียนบ้านสบมาง ตำบลภูฟ้า จังหวัดน่าน
วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔

กิจกรรมการประกวดหนูปั้น

กิจกรรมการประกวดผลผลิตทางการเกษตร

กิจกรรมการประกวดหุ่นหนูจำลอง

กิจกรรมการประกวดกับดักหนูโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น

การสนับสนุนปุ๋ยคอก

การส่งเสริมการปลูกชาจีนพันธุ์อู่หลงชิงชิง

โครงการพระตำหนักงน้อย

ความเป็นมา

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีต่อพสกนิกร ชาวจังหวัดน่าน มาเป็นเวลาช้านานและทรงมีพระราชกรณียกิจ เยี่ยมเยียนราษฎรของพระองค์ในเขตพื้นที่จังหวัดน่านมาโดยตลอด ทำให้พสกนิกรชาวจังหวัดน่านรู้สึกปลาบปลื้มและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านเป็นล้นพ้น

เพื่อเป็นการตอบสนองตามแนวพระราชดำริ ในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชที่มีในท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตร ได้เข้าร่วมในการปฏิบัติดูแลรักษาสวนไม้ผลในบริเวณพระตำหนักงน้อย โดยมุ่งเน้นให้ต้นไม้ในพระตำหนักมีความสมบูรณ์ ผลิดอกออกผลตามฤดูกาล เนื่องจากต้นไม้ที่มีอยู่เดิม ได้แก่ ต้นมะขามหวาน ซึ่งมีทั้งหมด ๙๒ ต้น นั้น มีอายุมากโดยมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี ขึ้นไป ทำให้สภาพของต้นมะขามหวานทรุดโทรมมาก ยากแก่การจะปรับปรุงบำรุงต้นให้มีสภาพความสมบูรณ์ได้ จึงมีแนวคิดจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน (ดร.สุวัฒน์ โชคตสุวัฒน์สกุล) ว่าสมควรจะให้มีการหาพันธุ์ไม้ที่มีในจังหวัดน่านนำมาปลูกแซมทดแทนในบางส่วน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชที่มีในท้องถิ่น
๒. เพื่อปรับปรุงและปลูกแซมทดแทนสวนมะขามหวาน

พื้นที่ดำเนินการ/วิธีดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ

บริเวณพระตำหนักงน้อย จังหวัดน่าน

วิธีการดำเนินการ

๑. พิจารณาคัดเลือกพันธุ์ไม้ที่จะนำมาปลูกแซมทดแทนสวนมะขามหวาน
๒. ดำเนินการปลูกพันธุ์ไม้ที่ได้รับการคัดเลือก
๓. ดูแลรักษาสวนบริเวณพระตำหนักงน้อย

ประโยชน์ที่จะได้รับ

มีการรวบรวมพันธุ์พืช พืชพันธุ์ดีไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

๑. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช ๖ ไร่
๒. ปรับปรุงสวนไม้ผล ๒ ไร่

งบประมาณ ปี ๒๕๕๔

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น ๒๑,๐๐๐ บาท

โครงการวัดญาณสังวราราม ตำบลบางละมุง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถและเจ้านายพระองค์ต่างๆ ทรงเล็งเห็นสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรยากจนและประสบปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินทำกินและแหล่งน้ำ ขาดความรู้ การดำเนินการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จึงทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการพัฒนาแก่ราษฎรผู้ยากไร้ให้มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น เสริมโครงการปกติและการริเริ่มใหม่เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเกษตรไปพร้อมๆ กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้เกิดความมั่นคงและมั่นคงไปพร้อมๆ กัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตรและรายได้ของเกษตรกร
2. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อม

พื้นที่ดำเนินการ

- บ้านห้วยขวาง หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- บ้านมาบพิททอง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการ

1. ปลุกพืชสมุนไพรและดูแลรักษาแปลงแม่พันธุ์พืช เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรที่เข้ามาดูงานให้เกิดการเรียนรู้แล้วนำไปปฏิบัติขยายผลต่อไป
2. ติดตามผลการดำเนินงาน

ประโยชน์ที่จะได้รับ

เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายตามพระราชดำริมีรายได้เพิ่มขึ้น

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

โครงการสวนเกษตรตามแนวพระราชดำริ อุทยาน ร.๒ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

หลักการและเหตุผล

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้มอบให้สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม จัดทำสวนเกษตรตามแนวพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในลักษณะสวนเกษตรแบบผสมผสานใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อนุรักษ์ไม้ผลดั้งเดิมที่เคยมีในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่เกษตรกรต่อไป ซึ่งการดำเนินงานได้เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๔๒

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแหล่งตัวอย่างการเกษตรแบบผสมผสานที่สามารถใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๒. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ผลที่เคยมีปลูกในจังหวัดสมุทรสงคราม

พื้นที่ดำเนินการ/ วิธีการดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีการดำเนินการ

จัดทำสวนเกษตรแบบผสมผสาน พื้นที่ ๒.๘ ไร่

๑. แต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. วางแผนการจัดการพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย ๒ ส่วนดังนี้

๒.๑ พื้นที่ร่องสวนจำนวน ๗ ร่อง และพื้นที่ราบ เนื้อที่ ๒.๘ ไร่ ปรับปรุงการปลูกพืชต่างๆ เช่น ไม้ผล พืชผักพื้นบ้านและสมุนไพร

๒.๒ ในคูน้ำ ร่องสวน ศึกษาการเลี้ยงปลาน้ำกร่อยเศรษฐกิจ (ปลาดุก)

๒.๓ สาธิตการทำปุ๋ยหมักและการอนุรักษ์ดินด้วยการปลูกหญ้าแฝก

๒.๔ ส่งเสริมการปล่อยแมลงตัวห้ำ-ตัวเบียน ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่

๓. ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบพื้นที่ให้สวยงาม เป็นแหล่งศึกษาสำหรับผู้เข้ามาเยี่ยมชมอุทยานและเป็นแหล่งให้ความรู้ทางการทำการเกษตรแบบพอเพียงให้กับประชาชนทั่วไป

ประโยชน์ที่จะได้รับ

เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้การทำการเกษตรพอเพียงและถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปในจังหวัดและนอกจังหวัดสมุทรสงคราม ปีละไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ คน

งบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น ๑๗๐,๒๐๐ บาท

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

๑. ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ ๓ ไร่
๒. จัดนิทรรศการและการประกวด ๑ ครั้ง

นิทรรศการและการประกวด เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

โครงการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่า โรงเรียนนายร้อย จปร. อ.เมือง จ.นครนายก

ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบว่าภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ จังหวัดนครนายก ยังมีพื้นที่ว่างเปล่าและมีน้ำเพียงพอสำหรับการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาปลูกข้าว ทรงมอบหมายให้ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนาเป็นผู้ประสานงานกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ โดยความร่วมมือกับศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี ทำแปลงปลูกข้าวนาปรังตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.๒๕๕๑ และดำเนินปลูกข้าวนาปีต่อเนื่องมา เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์นำไปสู่หลักการที่ว่า “พออยู่ พอกิน” ตามพระราชกระแส

พลเอกหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทูลกระหม่อมอาจารย์ทรงนำคณะนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ เข้าร่วมกิจกรรมในการทำนา ทรงไถนา ทรงหว่านข้าวและเกี่ยวข้าว โดยทรงดำเนินการครบทุกขั้นตอนในการปลูก ณ แปลงนาสาธิตดังกล่าว ยังความปลาบปลื้มแก่พสกนิกรเป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับประชาชนในการพัฒนาที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์ โดยการทำนาปลูกข้าวและนำผลผลิตข้าวที่ได้ไปใช้ในกิจการโรงสีข้าวพระราชทาน ภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ

พื้นที่ดำเนินการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯเขาชะงอก อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการ ทำแปลงนาสาธิตการปลูกข้าว

ประโยชน์ที่จะได้รับ

มีแปลงทดลองปลูกข้าว ๘ แปลง พื้นที่ ๙.๕๕ ไร่ ที่ได้ผลผลิตข้าวคุณภาพดี ลดความเสียหายจากการทำลายของศัตรูข้าว และรักษาสภาพในการให้ผลผลิตสูง คุ่มค่ากับการลงทุน

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท จัดสร้างโรงเรือนเพาะเห็ดและ ทำแปลงเกษตรในพื้นที่ที่ยังว่างเปล่าอยู่

พื้นที่ดำเนินการและการเตรียมรับเสด็จ

**โครงการศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดเพชรบุรี**

พระราชดำริ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตร บริเวณพื้นที่ ๔๑.๗๒ ไร่ บ้านหนองคอไก่ หมู่ที่ ๕ ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

สภาพพื้นที่ทั่วไป

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน ๒-๕% สภาพดินเป็นดินชุดดินลาดห้วยมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ลักษณะและคุณสมบัติของดินเป็นดินลิกปานกลาง ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายละเอียด สีน้ำตาล สีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด (PH ๔.๕-๕.๐) ดินล่าง เป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนทราย สีแดงปนเหลืองและมีหินลูกรังกระจายอยู่ทั่วไปในชั้นดินปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด (PH ๔.๕-๕.๐) ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี ๙๘๕.๓๖ มม.

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างเป็นศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตร

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๕ ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

งบประมาณ

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

ผลการดำเนินงาน

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการทำงาน ฝ่ายปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการฯ ได้เข้าไปดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้แก่

๑.๑ เข้าไปดำเนินการก่อสร้างอาคารปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวพืชผัก - ไม้ผล จำนวน ๑ หลัง เพื่อใช้เป็นอาคารในการจัดการผลผลิตพืชหลังการเก็บเกี่ยวให้ได้มาตรฐานการผลิตตามระบบ GMP ก่อนที่จะนำไปจำหน่าย โดยกรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๒,๓๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจังหวัดได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารฯ เป็นเงิน ๒,๒๙๘,๗๐๐ บาท

๑.๒ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในอาคารปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวพืชผัก - ไม้ผล รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๖๔๑,๑๐๐ บาท โดยแบ่งออกเป็น

๑) งบดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อ เครื่องรัดปากถุง ๔ เครื่อง เทปกาวสีเขียว ๑๐๐ ม้วน ตะกร้าบรรจุพืชผักและไม้ผล ๑๕๐ ใบ เป็นเงิน ๕๖,๒๐๐ บาท

๒) งบลงทุน เพื่อเป็นค่าจัดซื้ออ่างล้างดิน/รากแสดนเลส ๑ ชุด อ่างน้ำแสดนเลส ๒ ชุด เครื่องทำน้ำแข็งยูนิทชนิดถ้วย ๑ เครื่อง โต๊ะบรรจุใส่ถุงแสดนเลส ๔ ชุด เป็นเงิน ๕๖๐,๓๐๐ บาท

๑.๓ เป็นค่าจัดซื้อปัจจัยการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษและแปลงแม่พันธุ์ เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เช่น ค่าจัดซื้อวัสดุคิบสำหรับใช้ขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันโรคพืช เป็นต้น

๑.๔ ค่าจ้างเหมาแรงงานในการดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ เป็นเงิน ๔๗๙,๔๐๐ บาท เช่น ค่าจ้างตัดหญ้าแปลงมะนาว มะละกอ ค่าจ้างทำนังร้านมะนาว อายุ ๑ ปี จ้างเหมาเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นต้น

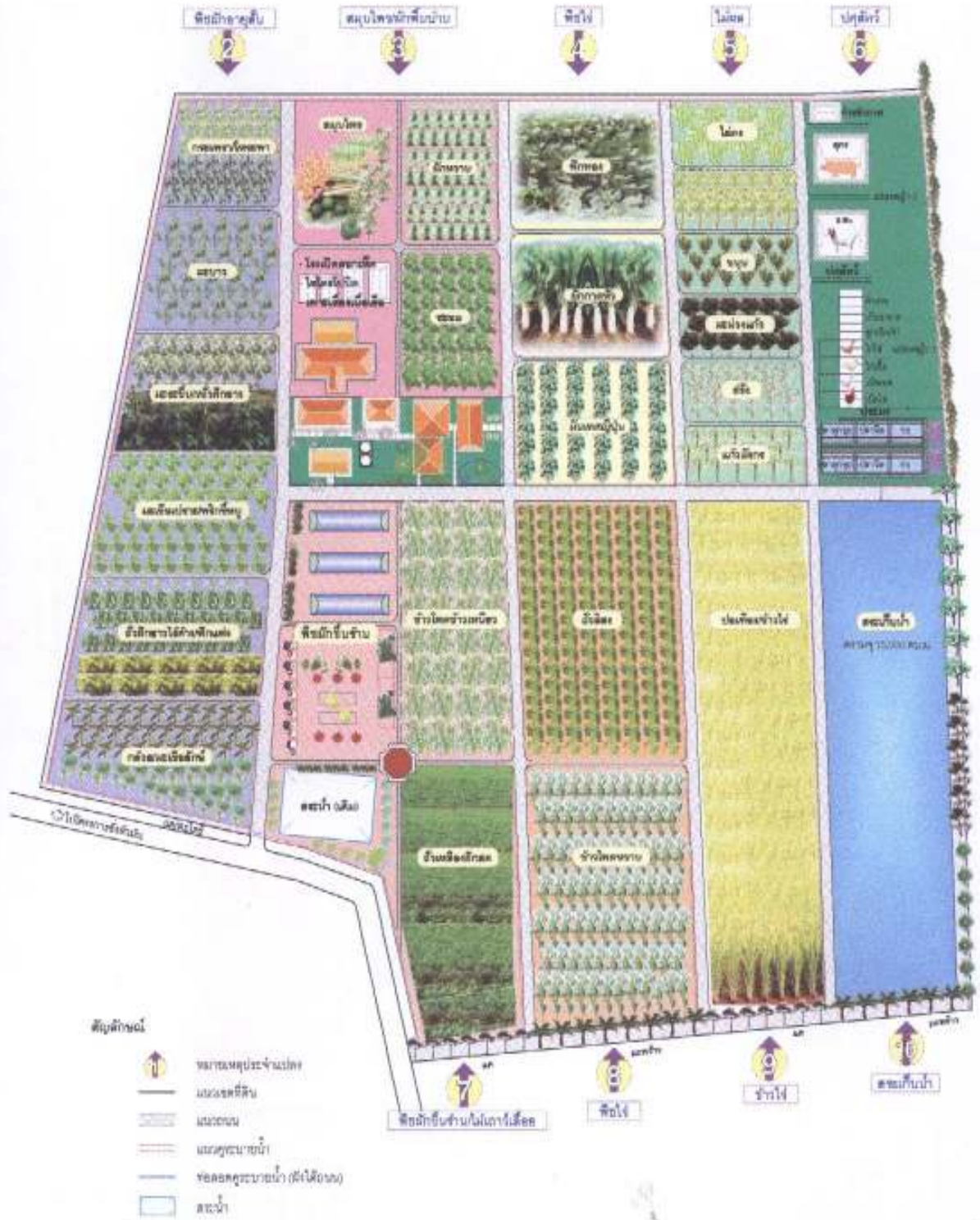
๑.๕ เป็นผู้ประสานขอสนับสนุนวิทยากรในการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชปลอดภัย และได้มาตรฐานตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) และกระบวนการจัดการผลิตตามระบบ (GMP) แก่เจ้าหน้าที่และคณงาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานโครงการ

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง ได้รับมอบหมายทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายเพื่อให้ความรู้แก่ผู้มาเยี่ยมชมโครงการฯ โดยในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๔ มีผู้เยี่ยมชมโครงการฯ จำนวน ๑๑,๙๘๗ คน และในเดือนตุลาคม ๒๕๕๔ มีผู้เยี่ยมชมโครงการฯ จำนวน ๕,๘๘๕ คน นอกจากนี้สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง ยังได้ทำหน้าที่ประสานงานกับกองงานส่วนพระองค์ในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ จัดหาปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต้องใช้ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์พืชผัก รวมทั้งให้การควบคุมการดูแลการปฏิบัติงานด้านการเกษตรของคณงาน ในการผลิตพืชชนิดต่างๆ ตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) โดยจะมีการปลูกพืชอายุสั้นหมุนเวียน เช่น ผักบุ้งจีน คะน้า กวางตุ้ง พริก กะเพรา โหระพา แมงลัก มะเขือต่างๆ การปลูกข้าวโพด ฟักแฟง มะระจีน ตะไคร้ ผักหวานบ้าน หน่อไม้ฝรั่ง การผลิตเห็ดหลินจือ เป็นต้น

๓. ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปปฏิบัติงานด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน บริเวณแปลงมะนาวในพื้นที่โครงการฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ โดยร่วมกับกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกมะนาวตำบลกัลลหหลวง ในการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในแปลงมะนาวปลอดภัยโดยวิธีผสมผสาน ในปี ๒๕๕๔ ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมฯ เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเจ้าหน้าที่ ในการเดินทางไปปฏิบัติงานในพื้นที่ และสำหรับใช้เป็นค่าปัจจัยการผลิต เช่น ค่าหัวเชื้อราไตรโคเดอร์มา ค่าเมล็ดข้าวโพด ข้าวฟ่าง และจากการที่ ศูนย์บริหารศัตรูพืชได้เข้าไปสำรวจและติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติ โดยร่วมกับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะนาวตำบลกัลลหหลวง ซึ่งจัดก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๕๔ ได้พบว่ามีการระบาดของศัตรูพืช ได้แก่ หนอนขนอบใบส้ม ทำให้มะนาวในระยะแตกใบอ่อนเกิดความเสียหายโดยที่หนอนจะซ่อนไข่กัดกินอยู่ระหว่าง ผิวด้านหน้าและหลังใบ ทำให้ต้นมะนาวแคระแกรนไม่ติดผล การป้องกันกำจัดทำได้โดยกลุ่มผู้ปลูกมะนาวตำบลกัลลหหลวง ได้ใช้สมุนไพรกลิ่นฉุนในช่วงเช้า - เย็น ก่อนที่หนอนแก้วส้มจะวางไข่และเป็นตัวหนอน กัดกินใบอ่อนและยอดอ่อน การป้องกันทำได้โดยใช้สารสะเดาผสมสารจับใบฉีดพ่นในช่วงเย็นทุกๆ ๕ วัน หรือใช้สมุนไพรกลิ่นของเกษตรกรผู้ปลูกมะนาวฉีดพ่นเพื่อไล่และกำจัดตัวอ่อนของหนอน

แผนผังศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตร

บ้านหนองคอไก่ หมู่ที่ 5 ตำบลเขากองใหญ่ อำเภอท่าศาลา จังหวัดเพชรบุรี

SCALE 1 : 1000

การปลูกพืชไร่

การปลูกไม้ผล

การเพาะเห็ด

โครงการมูลนิธิสิริวัฒนาเซสเซียร์ในพระบรมราชูปถัมภ์

หลักการและเหตุผล

มูลนิธิสิริวัฒนาเซสเซียร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นมูลนิธิที่ให้ที่พักพิงแก่คนพิการ หรือขัดสนโดยไม่จำกัด อายุ เพศหรือศาสนา และไม่มีอาการทางสมอง แต่เป็นผู้ที่ผ่านการตรวจสุขภาพไม่มีโรคติดต่อ เป็นผู้พิการแขน ขา ลำตัว แต่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน โดยการดำเนินงานประกอบด้วยหน่วยงานของภาครัฐและองค์กร ท้องถิ่น ตลอดจนองค์กรอื่นๆ ที่มีหน้าที่ในด้านการพัฒนา ได้มีการประชุมและวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนการพัฒนา ร่วมกันในลักษณะการบูรณาการ โดยมุ่งเน้น การช่วยเหลือตนเองโดยเฉพาะอาชีพและรายได้ของคนพิการ ตลอดทั้ง ความสามัคคีในหมู่คณะการพัฒนาของมูลนิธิประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้จึงได้รับการพิจารณาจากกลุ่มมูลนิธิ สาขาต่างๆ ทั้งภายในและนอกประเทศให้เป็นมูลนิธิดีเด่น และเป็นตัวอย่าง ในปี ๒๕๔๓, ๒๕๔๔ และปี ๒๕๔๘ จึงมี ตัวแทนและผู้สนใจมาศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะกิจกรรมอาชีพเกษตร ซึ่งมีการนำไปเผยแพร่ ทางสื่อของรัฐ และเอกชน นับวันจะขยายไปมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและสานต่อความสำเร็จ จึงได้ดำเนินการ ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและกิจกรรมการเกษตรต่างๆ รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรและศิลปหัตถกรรม ต่างๆ ให้มีคุณภาพที่ดีตลอดทั้งให้มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ รวมทั้งในด้าน การสาธิตและถ่ายทอดเทคโนโลยี สำหรับ เป็นสถานที่การศึกษาดูงานของเกษตรกร ประชาชน องค์กรต่างๆ รวมไปถึงหน่วยงานจากภาครัฐในพื้นที่นั้น

พระราชดำริเมื่อ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้สำนักงานเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ สนับสนุนการดำเนินกิจกรรม การปลูกผัก ปลอดภัยจากสารพิษ กิจกรรม การขยายพันธุ์พืชในเรือน เพาะชำของเกษตรกรผู้พิการ แนวคิด เพื่อให้เกษตรกรผู้พิการในมูลนิธิซึ่งนั่งอยู่บนรถเข็นตลอดเวลาได้มีงานทำ และ ทำงานได้สะดวก มีผลผลิตไว้รับประทานวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๐

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพทางการเกษตรให้มีความมั่นคง เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดทั้งมีอาหารเพื่อการบริโภคและมีงานทำ
๒. มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตร ผลิตภัณฑ์แปรรูปและศิลปหัตถกรรม
๓. เป็นจุดสาธิตการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการศึกษาดูงาน

สถานที่ตั้ง มูลนิธิสิริวัฒนาเซสเซียร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ หมู่ที่ ๓ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑. ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวและไม้ดอกไม้ประดับ ไว้สำหรับบริโภคและจำหน่าย พื้นที่ ๑ ไร่
๒. ฝึกอบรมด้านการแปรรูปและถนอมอาหารและหัตถกรรม
๓. โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดถั่ง

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ

โครงการในการกำกับของมูลนิธิชัยพัฒนา

โครงการในพื้นที่มูลนิธิชัยพัฒนา อ.เมือง จ.นครนายก

ความเป็นมา

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบ้านชวดบัว ตำบลดอนยอ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

นายจิตติ พงศ์กุศลจิตต์ น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินรวมทั้งสิ้น ๓ โฉนด ซึ่งมีเนื้อที่ไม่ติดกัน รวมพื้นที่ ๖๐ ไร่ โอนกรรมสิทธิ์เป็นของมูลนิธิชัยพัฒนาเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๑ ต่อมามูลนิธิชัยพัฒนาได้ติดต่อขอซื้อพื้นที่ ส่วนที่ซึ่งอยู่ตรงกลางเพิ่มเติมจากนางนาถสินี ผลเจริญ เนื้อที่ ๒๒ ไร่ ราคา ๓.๓ ล้านบาท โอนกรรมสิทธิ์เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๑ รวมเป็นเนื้อที่ทั้งสิ้น ๘๒ ไร่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทาน พระราชดำริในคราวประชุมมูลนิธิชัยพัฒนา เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๒ ให้ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตทางการเกษตร เพื่อสาธิตการปลูกข้าวและและผลิตพันธุ์ข้าวพระราชทาน รวมทั้งจัดทำแปลงไม้ผลและจัดหาพืชพันธุ์ดีเพื่อสนับสนุน เกษตรกร

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบ้านบางขอม ตำบลดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

นางดวงเดือน เรืองพาณิชย์ น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน เนื้อที่ ๗๖-๒-๒๑ ไร่ โดยขอพระราชทานเงินจำนวน ๓ ล้านบาท เพื่อใช้หนี้สหกรณ์นครจังหวัดนครนายก โอนกรรมสิทธิ์ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๒ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชดำริในคราวประชุมมูลนิธิชัยพัฒนา เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๒ ให้ดำเนินการผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกร และจัดทำแปลงสาธิตทางการเกษตร แบบก้าวหน้าทั้งก่อนและ หลังการปลูกข้าวตามที่สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เสนอ

โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลศรีจุฬา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

สำนักราชเลขาธิการได้มีหนังสือที่ รล ๐๐๐๙/๑๕๐๗๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ แจ้งให้สำนักงาน คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีนาง สมสุข จันทรัตน์ไทย์ และ นายสมโชค เศรษฐนันท์ ขอน้อมเกล้าถวายที่ดินแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามโฉนด เลขที่๓๐๙๘๕ ตั้งอยู่ที่ ตำบลศรีจุฬา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก เนื้อที่ ๓๖-๑-๗๒ ไร่ ต่อมาสำนักราชเลขาธิการได้ มีหนังสือที่ รล ๐๐๐๙.๓/๕๒๑๑ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๗ แจ้งให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาทราบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รับที่ดินแปลงดังกล่าวและพระราชทานที่ดินให้มูลนิธิชัย พัฒนาดำเนินการพัฒนาเป็นแปลงเกษตรสาธิตแบบไร่นาสวนผสมควบคู่ไปกับการเลี้ยงสัตว์ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวเป็นของมูลนิธิชัยพัฒนาเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗

มูลนิธิชัยพัฒนาได้ขอความอนุเคราะห์จากกรมส่งเสริมการเกษตรในการให้การสนับสนุนการดำเนินงาน “โครงการศูนย์ข้าวชุมชน” ในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน ๓ โครงการคือ บ้านชวดบัว ตำบลดอนยอ บ้านบางขอม ตำบลดงละคร และตำบลศรีจุฬา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยใช้พันธุ์ข้าวที่ผลิตได้ในพื้นที่ มูลนิธิดังกล่าว ซึ่งดำเนินการโดยกรมวิชาการเกษตรขยายผลสู่ชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
2. เพื่อให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม ให้เกิดความเข้มแข็งต่อสายอาชีพ

พื้นที่ดำเนินการ

- บ้านชวดบัว ตำบลดอนยอ จังหวัดนครนายก
- บ้านบางขอม ตำบลดงละคร จังหวัดนครนายก
- ตำบลศรีจุฬา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการ

- ส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- จัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชน

ประโยชน์ที่จะได้รับ

เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ทำให้มีอาชีพที่มั่นคงมีรายได้ และพึ่งพาตนเองได้

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ

โครงการพัฒนาพื้นที่ส่วนพระองค์ ต.บ้านแดน อ.บ้านสร้าง จ.ปราจีนบุรี

ความเป็นมา

โครงการพัฒนาส่วนพระองค์เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ที่ดินและพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จัดทำโครงการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ ที่ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน แต่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และระบบนิเวศโดยรวมของธรรมชาติ ตลอดจนสภาพทางสังคมของชุมชนนั้นๆ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับประชาชนได้นำไปศึกษาและนำไปปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดความเป็นอยู่อย่างพอมีพอกินไม่เดือดร้อน โดยเฉพาะในช่วงที่ประเทศกำลังอยู่ในภาวะถดถอย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการ เอกชนและประชาชนที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

๑. จัดทำโครงการข้าวครบวงจร
๒. ทดสอบและพัฒนาการปลูกพืชแบบผสมผสาน
๓. จัดสนับสนุนด้านวิชาการแก่เกษตรกรผู้สนใจ บริเวณรอบโครงการและจังหวัดใกล้เคียง

พื้นที่ดำเนินการ

โครงการพัฒนาพื้นที่ส่วนพระองค์ ต.บ้านแดน อ.บ้านสร้าง จ.ปราจีนบุรี

ประโยชน์ที่จะได้รับ

ให้สมาชิกจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทราผลิตข้าวเปลือกจำหน่ายแก่โครงการ พื้นที่ ๒๕,๐๐๐ ไร่

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ

โครงการให้ความช่วยเหลือราษฎรตำบลโคกปรัง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชกระแสให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา พิจารณาแนวทางให้ความช่วยเหลือราษฎรตำบลโคกปรัง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การดำเนินงาน

๑. กลุ่มงานโครงการพระราชดำริ ได้ประสานงานกับมูลนิธิชัยพัฒนาทราบว่าพื้นที่ดำเนินโครงการเป็นพื้นที่ของราษฎรทั่วไป มีอาชีพทำนา (ส่วนใหญ่ทำนาปี) ปัญหาที่พบคือ เกษตรกรไม่มีลานตากข้าวเมื่อพ่อค้าคนกลางมารับซื้อข้าว ก็ถูกกดราคา เนื่องจากข้าวมีความชื้นสูง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงมีพระราชกระแสให้พิจารณาแนวทางให้ความช่วยเหลือราษฎรดังกล่าว ในการนี้ โครงการโดยมอบหมายให้อำเภอวิเชียรบุรี จัดทำข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินโครงการตามเงื่อนไขของมูลนิธิชัยพัฒนา โดยเน้นเรื่องข้าวเป็นตัวตั้ง

๒. มีการทำประชาคม เป็นรายหมู่บ้านพบว่าในตำบลโคกปรังมีเพียงพื้นที่ หมู่ ๑, ๒, ๓, ๗, ๙ บ้านโคกปรัง อำเภอวิเชียรบุรี ที่เข้าเกณฑ์การดำเนินงานของมูลนิธิชัยพัฒนา มีเกษตรกรประมาณ ๔,๐๐๐ ครัวเรือน ในจำนวนนี้มีเพียง ๓ หมู่บ้านที่มีแหล่งน้ำที่สามารถปลูกพืชหลังนาได้ คือ ผัก (เช่น พักทอง) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และยาสูบ (ตำบลโคกปรังมีพื้นที่ทำนาทั้งสิ้น ประมาณ ๑๕,๐๐๐ ไร่ มีเกษตรกรประมาณ ๑๐,๐๐๐ ครัวเรือน และมีการตั้งศูนย์ข้าวชุมชนแล้ว จำนวน ๒ ศูนย์ และหนึ่งในจำนวนนี้ได้รับรางวัลศูนย์ข้าวชุมชนในระดับจังหวัด)

การดำเนินงานโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนา สรุปได้ดังนี้

๑. ลานตากพระราชทาน หมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนลานตากผลผลิตจากมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน (๑๐ ลาน) ประกอบด้วย ลานตากขนาด ๒ ไร่ จำนวน ๙ ลาน และขนาด ๑ ไร่ จำนวน ๑ ลาน ประชาชนในหมู่บ้านที่มีลานตาก และหมู่บ้านใกล้เคียงใช้ประโยชน์ในการตากผลผลิต ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง และพืชไร่อื่นๆ เพื่อลดความชื้นก่อนนำไปบริโภค จำหน่าย หรือเก็บไว้ทำพันธุ์ นอกจากนี้ ได้ประโยชน์ในการจัดงานต่างๆ ได้แก่ การแข่งกีฬา งานบุญตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

๒. โรงสีข้าวชุมชน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดเพชรบูรณ์ และมูลนิธิชัยพัฒนาในการก่อสร้างโรงสีข้าวชุมชน จำนวน ๑ โรง ตั้งอยู่ในหมู่ที่ ๘ บ้านนาสามัคคี สามารถให้บริการแก่เกษตรกร ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน จำนวน ๑๕๘ ราย ผลผลิตข้าวรวม ๒๐ ตัน

๓. ยุ้งฉางพระราชทาน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน ๑ หลัง ตั้งอยู่ในหมู่ที่ ๘ บ้านนาสามัคคี เก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๑ ตัน และจำหน่ายแก่เกษตรกรในพื้นที่จนถึงปัจจุบัน จำนวน ๕๐ กิโลกรัม

๔. การก่อสร้างยุ้งฉางพระราชทานสำหรับเก็บเมล็ดพันธุ์พืชเพิ่มเติมในพื้นที่ศูนย์ข้าวชุมชน จำนวน ๒ แห่ง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กรมวิชาการเกษตร และองค์การบริหารส่วนตำบลโคกปรัง ซึ่งสถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม กรมวิชาการเกษตร ได้ออกแบบยุ้งฉางเสร็จแล้ว จำนวน ๒ แบบ คือ ยุ้งฉางขนาด ๓ X ๓ เมตร และขนาด ๒๐ เมตร ทั้งนี้ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบูรณ์ได้ประสานงานกับบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด เพื่อขอสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของบริษัทฯ

๕. การก่อสร้างยังฉางส่วนตัว ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ต้องการให้เกษตรกรมียังฉางเป็นของตนเองทุกครัวเรือนเพื่อเก็บผลผลิตไว้บริโภคได้ตลอดปี และเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูกาลต่อไป ในการสนับสนุนการก่อสร้างยังฉางสำหรับเกษตรกร ให้อำเภอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์การบริหารส่วนตำบลโคกปรังจัดทำเวทีประชาคมทุกหมู่บ้านเพื่อสำรวจความต้องการของเกษตรกร โดยพิจารณาเกษตรกรที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนคนจนเป็นลำดับแรก ส่วนเกษตรกรรายอื่นให้มีส่วนร่วมในการสทบทุนก่อสร้าง ซึ่งจังหวัดเพชรบูรณ์จะประสานงานขอความอนุเคราะห์วัสดุอุปกรณ์การก่อสร้างจากบริษัทปูนซิเมนต์นครหลวงจำกัด ต่อไป

การดำเนินงานด้านเกษตรอาหารกลางวันในพื้นที่โรงเรียน

๓. โรงเรียนบ้านซับสวัสดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนได้รายงานว่าก่อนเริ่มดำเนินการโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันได้ขอความร่วมมือจากอนามัยโคกปรังตรวจสุขภาพของนักเรียน พบว่า นักเรียน ร้อยละ ๔๐ มีภาวะโภชนาการขาดสารอาหารซึ่งจะส่งผลต่อการเรียน จึงได้ขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชนและผู้ปกครองในการสนับสนุนพันธุ์พืชต่างๆ รวมถึงแรงงานในการปลูก ดูแลรักษา และการปรุงอาหารกลางวันให้นักเรียน และได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในการอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตร ทำให้ในปัจจุบันนักเรียนมีสุขภาพที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังได้มุ่งเน้นการขยายผลให้นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่การเกษตรของตนเองด้วย

๔. โรงเรียนโคกปรังวิทยาคม ผู้อำนวยการโรงเรียนได้รายงานว่าได้เตรียมพื้นที่ ๕ ไร่ เพื่อจัดทำแปลงปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเริ่มดำเนินการในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒

การพัฒนาอาชีพเกษตรกร

๑. การดำเนินงานด้านพืชหลังนา ปี ๒๕๕๒ ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์หลักข้าวพันธุ์กำแพงแสน ๑ จากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบูรณ์ กรมวิชาการเกษตร จำนวน ๗๕๐ กิโลกรัม และเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลูกผสมพันธุ์นครสวรรค์ ๓ จำนวน ๕๔๐ กิโลกรัม และกรมส่งเสริมการเกษตรได้คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตจนถึงการเก็บเกี่ยวให้แก่เกษตรกร ซึ่งผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

๑) การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหลังนา ดำเนินการในพื้นที่ ๘ หมู่บ้าน จำนวน ๑๒๕ ไร่ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๒๕ ราย เกษตรกรได้รับเมล็ดพันธุ์รายละ ๕ ไร่ ไร่ละ ๖ กิโลกรัม ดำเนินการปลูกประมาณต้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และเก็บเกี่ยวช่วงกลางเดือนเมษายน ๒๕๕๒ ผลผลิตประมาณ ๑๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๒๓.๗๐ บาท

๒) การผลิตและกระจายพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังนา ดำเนินการในพื้นที่ ๗ หมู่บ้าน จำนวน ๑๘๐ ไร่ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๓๖ ราย เกษตรกรได้รับเมล็ดพันธุ์รายละ ๕ ไร่ ไร่ละ ๓ กิโลกรัม ดำเนินการปลูกประมาณกลางเดือนมกราคม ๒๕๕๒ และเก็บเกี่ยวประมาณปลายเดือนเมษายน ๒๕๕๒ ผลผลิตประมาณ ๑,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ (ขายทั้งฝัก) ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๓.๘๐ บาท

๒. การดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากกรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อเป็นต้นแบบของการพึ่งพาตนเอง จำนวน ๔ ด้าน สรุปผลการดำเนินงานดังนี้

๑) การจัดฝึกอบรมคณะกรรมการบริหารจัดการโรงสีข้าวชุมชน และลานตาก สำนักงานเกษตรอำเภอ วิเชียรบุรีได้ดำเนินการอบรมคณะกรรมการบริหารจัดการโรงสีข้าวชุมชน หมู่ที่ ๘ บ้านนาสามัคคี จำนวน ๗ ราย และได้ชี้แจงการระดมทุนเพื่อบริหารจัดการโรงสีข้าวชุมชนแก่เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย แล้ว เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๒ และได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารลานตากพระราชทานทั้ง ๑๐ หมู่บ้านแล้วเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ ทั้งนี้ได้กำหนดการอบรมด้านการบริหารจัดการลานตาก ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒

๒) การจัดเวทีประชาคม (เวทีชาวบ้าน) เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการสร้างยุ้งฉางข้าวส่วนตัว ขณะนี้ยังไม่ได้ดำเนินการ คาดว่าจะสามารถเริ่มดำเนินการตามนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดในการจัดทำเวทีประชาคมทุกหมู่บ้านเพื่อสำรวจความต้องการของเกษตรกรได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒

๓) การสนับสนุนให้มีการทำปุ๋ยชีวภาพให้มากขึ้นโดยประสานงานกับโรงเรียนอาชีวศึกษาหรือเอกชนเพื่อดำเนินการขยายผลการทำปุ๋ยชีวภาพ ปรากฏว่า อำเภอวิเชียรบุรีได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องอัดเม็ดปุ๋ยชีวภาพจากวิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๑ ชุด และได้รับการบริจาคเครื่องปั้นเม็ดปุ๋ยจากภาคเอกชน จำนวน ๑ ชุด มอบให้ศูนย์ข้าวชุมชน หมู่ที่ ๘ ตำบลโคกปรัง เพื่อดำเนินการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพแก่เกษตรกรในพื้นที่ตำบลโคกปรัง ซึ่งผลการดำเนินงานตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๑ จนถึง เดือนเมษายน ๒๕๕๒ สามารถจำหน่ายปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดให้แก่เกษตรกร จำนวน ๘,๒๔๐ กิโลกรัม ๆ ละ ๔ บาท ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอวิเชียรบุรี ได้ดำเนินการขยายผลการใช้ปุ๋ยชีวภาพผ่านการดำเนินงานของศูนย์ข้าวชุมชน หมู่ที่ ๘ บ้านนาสามัคคี ไปยังหมู่บ้านอื่นโดยการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยชีวภาพมากขึ้นในโครงการและกิจกรรมต่างๆ

๔) ส่งเสริมการผลิตข้าวเพื่อใช้บริโภคให้เพียงพอในชุมชน และรวมถึงการจำหน่ายโดยเน้นการใช้ข้าวพันธุ์ดี

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น ๑๒๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ดำเนินการปี ๒๕๕๔

๑. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว เกษตรกร ๒๐๐ ราย
๒. ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ เกษตรกร ๓ กลุ่ม
๓. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิต เกษตรกร ๒๕ ราย

โครงการแปลงสาธิตการทำนาในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา

ความเป็นมา

ปี ๒๕๔๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชกระแสผ่านทางสำนักพระราชเลขานุการให้กรมส่งเสริมการเกษตรโดยศูนย์บริหารศัตรูพืชโดยชีววิธีชยันนาจัดทำโครงการทำนาโดยชีววิธี โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการในพระราชดำริ (กปร.) เป็นผู้ประสานให้ทำนาในพื้นที่ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของมูลนิธิชัยพัฒนาซึ่งราษฎรล้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวาย ตั้งอยู่ที่ตำบลลาดบัวหลวง อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนพื้นที่ประมาณ ๕๐ไร่ และได้ดำเนินโครงการในช่วงเดือน เมษายน ๒๕๔๕ ถึง เดือน ตุลาคม ๒๕๔๕ เพื่อเป็นแปลงสาธิตตัวอย่างแก่เกษตรกรและผู้สนใจ

ปี ๒๕๔๖ ได้มีการขยายพื้นที่เพื่อดำเนินโครงการไปยังพื้นที่หมู่ที่ ๗ ตำบลโคกตูม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนาเช่นกัน มีพื้นที่ประมาณ ๖๐ไร่ และได้ดำเนินงานในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๔๖ ดำเนินงานโดยส่วนบริหารศัตรูพืช สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

ปี ๒๕๔๗ ไม่มีการดำเนินงานโครงการเนื่องจากอยู่ในช่วงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาครัฐ

ปี ๒๕๔๘ มูลนิธิชัยพัฒนาได้ประสานงานกับกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อดำเนินโครงการและขยายพื้นที่โครงการเป็น ๕ จังหวัด ดังนี้

๑. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอลาดบัวหลวง ตำบลลาดบัวหลวง
๒. จังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า ตำบลสาตี
๓. จังหวัดสระบุรี อำเภอหนองแค ตำบลโคกตูม
๔. จังหวัดลพบุรี อำเภอบ้านหมี่ ตำบลมหาศร
๕. จังหวัดสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน ตำบลท่าเสา

ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ มูลนิธิชัยพัฒนาได้ดำเนินงานโครงการแปลงสาธิตการทำนาในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนาเพิ่มเติมในอีก ๒ จุดที่ อ.พรหมพิรามและอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ดำเนินงานโดยกลุ่มงานชีววิธี ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดพิษณุโลก ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี และศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดชยันนา

ปี ๒๕๕๔ มูลนิธิชัยพัฒนาได้ขยายโครงการแปลงสาธิตการทำนาในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา ในอีก๑พื้นที่ คือ จังหวัดนครนายก อำเภอเมือง ตำบลพรหมมณี ในพื้นที่ ๙ไร่ เพื่อดำเนินการ อบรมถ่ายทอดการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ส่งเสริมให้เกษตรกร ลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ดำเนินการฝึกอบรม โดยเจ้าหน้าที่โครงการแปลงสาธิตการทำนาในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา

ประเภทของโครงการ

เป็นโครงการส่วนพระองค์ ทำบนที่ดินที่มีผู้ทูลเกล้าฯถวาย และมีพระกระแสให้ใช้เงินของมูลนิธิชัยพัฒนาทั้งหมด

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

“สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการโครงการแปลงสาธิตการทำนาในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา ในพื้นที่ของมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำนาให้ ลด ละ เลิก การใช้สารเคมี และความเสี่ยงอันตรายต่อตนเองและผู้บริโภค ทั้งยังมุ่งเน้นกระตุ้นให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม ในรูปแบบของสหกรณ์ เพื่อผลิต และจำหน่ายข้าวได้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ตามระบบโรงเรียนเกษตรกร”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนาเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ในการเป็นศูนย์เรียนรู้ของชุมชน
๒. เกษตรกรรวมกลุ่มเรียนรู้ร่วมกันตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรเพื่อสร้างความสามัคคีและเข้มแข็งภายในชุมชน และสามารถนำไปปรับใช้ในแปลงนาของตนเองได้อย่างยั่งยืน
๓. เกษตรกรสามารถผลิตข้าวได้อย่างถูกต้อง ลดต้นทุนการผลิต ลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ผลิตข้าวดี มีคุณภาพ ปลอดภัยจากสารพิษ ได้ข้าวที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต(GAP) ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาด้านความร่วมมือ

สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ขอความร่วมมือจากกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เจ้าหน้าที่จากมูลนิธิชัยพัฒนาและเกษตรกร ในการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ ตรงตามมาตรฐานส่งโรงสีของมูลนิธิชัยพัฒนา โดยเน้นการทำงานร่วมกันในกลุ่มเกษตรกร และขอความร่วมมือจากกรมการข้าวเพื่อตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน

วิธีดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงานถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในพระราชดำริ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑. ประชุมชี้แจงเกษตรกรที่เช่าที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนาและเกษตรกรรอบๆ ที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการแปลงสาธิตการทำนาในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนาในแต่ละจังหวัด โดยชี้แจงเป้าหมายในการดำเนินโครงการฯ

ขั้นตอนที่ ๒. นักวิชาการเกษตร จากมูลนิธิชัยพัฒนา ที่รับผิดชอบแต่ละจังหวัด ประชุมวางแผนการดำเนินงานโครงการฯในแต่ละฤดูปลูก

ขั้นตอนที่ ๓. ดำเนินการโครงการฯ ตามระบบโรงเรียนเกษตรกร

๑) เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการฯแต่ละจังหวัดประชุมชี้แจงเกษตรกรในพื้นที่ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการฯ ศึกษาความต้องการของเกษตรกร และปัญหาของเกษตรกรที่ต้องการแก้ไข

๒) เจ้าหน้าที่ประชุมกำหนดแผนการดำเนินงานในแต่ละสัปดาห์

๓) เกษตรกรเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลเพาะปลูกตามหลักสูตรที่กำหนดโดยเน้นให้มีการศึกษาทดลอง วิเคราะห์ และตัดสินใจ โดยตัวเกษตรกร

๔) เจ้าหน้าที่ทำการทดสอบความรู้ของเกษตรกรก่อน และหลังการอบรม เพื่อวัดความรู้ของเกษตรกรที่ร่วมโครงการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการขยายผล โดยใช้เกษตรกรที่มีผลงานดีเด่น คัดเลือกเพื่อเป็นวิทยากรในการอบรมเกษตรกร ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานเพื่อชุมชน

๕) เกษตรกรจัดทำแปลงศึกษาหรือแปลงสำหรับฝึกหัด เรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนประกอบด้วยพื้นที่ประมาณ ๑ ไร่ หรือ ๑,๖๐๐ ตารางเมตร ที่เกษตรกรจะร่วมกันใช้เป็นแปลงศึกษา ทดลอง เปรียบเทียบ กิจกรรมต่างๆ ที่เกษตรกรต้องการ หรือควรที่จะเรียนรู้

๖) เกษตรกรเป็นผู้จัดทำวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ รวมทั้งการทำแปลงศึกษาทดสอบทำสวนแมลง (Insect Zoo) การเก็บตัวอย่างศัตรูพืชเพื่อการจำแนก และศึกษาบทบาทของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศเกษตรทุกสัปดาห์ เพื่อประกอบการตัดสินใจ

๗) เจ้าหน้าที่แต่ละจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบในการอบรมเกษตรกร หรือเชิญบุคคลอื่นที่จะมาเป็นวิทยากรเสริมเฉพาะรายวิชา การอบรมจำดำเนินการสัปดาห์ละครั้ง ตลอดฤดูการของการเพาะปลูก

๘) เจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมการติดตามประเมินผล เพื่อสร้างความต่อเนื่องและก่อให้เกิดความยั่งยืน ได้แก่ การจัดงานวันสาธิต สำหรับเกษตรกรในชุมชนนั้น และใกล้เคียง เป็นการเผยแพร่ความรู้ระหว่างเกษตรกร จัดให้เกษตรกรเป็นวิทยากร เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนหรือ และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และยั่งยืนในระหว่างเกษตรกรด้วยกัน เกษตรกรที่ ร่วมโครงการแต่ละโรงเรียนประมาณ ๒๕ – ๓๐ คน มาร่วมด้วยความสมัครใจ สำหรับเกษตรกรที่ต้องการจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่จะประโยชน์ในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และปลอดภัยจากสารพิษของสารเคมีต่างๆ ที่คุกคามเกษตรกรในขณะนี้เกษตรกรจะมีโอกาสได้รับความรู้ทักษะต่างๆ ที่จะช่วยให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจในการตัดสินใจ

ขั้นตอนที่ ๔ . นำผลผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน GAP

ขั้นตอนที่ ๕ . ขยายผลผลิตให้มูลนิธิชัยพัฒนาและ โรงสีทั่วไป

สถานที่ดำเนินงาน

แปลงนาในที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน ๘ แปลง

๑) ตำบลลาดบัวหลวง	อำเภอลาดบัวหลวง	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒) ตำบลสาลี	อำเภอบางปลาม้า	จังหวัดสุพรรณบุรี
๓) ตำบลโคกตูม	อำเภอหนองแค	จังหวัดสระบุรี
๔) ตำบลท่าเสา	อำเภอกระทู้แบน	จังหวัดสมุทรสาคร
๕) ตำบลมหาสอน	อำเภอบ้านหมี่	จังหวัดลพบุรี
๖) ตำบลบางกระทู้	อำเภอบางกระทู้	จังหวัดพิษณุโลก
๗) ตำบลศรีภิรมย์	อำเภอพรหมพิราม	จังหวัดพิษณุโลก
๘) ตำบลพรหมมณี	อำเภอเมืองนครนายก	จังหวัดนครนายก

ระยะเวลาดำเนินงาน

ตามฤดูการเพาะปลูกของแต่ละพื้นที่ ในแต่ละจังหวัด

ประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านสังคม

เกษตรกรเรียนรู้การทำงานร่วมกัน รับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นการสร้างความสามัคคีและเข้มแข็งภายในชุมชน เกิดการพัฒนาในกระบวนการคิด และการตัดสินใจด้วยพื้นฐานของเหตุและผล โดยใช้ สภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมมาประกอบการพิจารณา

ด้านสิ่งแวดล้อม

เกษตรกรผลิตข้าวด้วยการใช้ปัจจัยการผลิต และวิธีการผลิตอย่างถูกต้อง ไม่ใช้ปัจจัยที่ทำลายสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรง และโดยอ้อมทำให้เกิดความปลอดภัยต่อเกษตรกร และผู้บริโภค

ด้านเศรษฐกิจ

เกษตรกรผลิตข้าวด้วยวิธีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้ข้าวมีคุณภาพ ด้วยต้นทุนการผลิต ที่ต่ำ ผลผลิตได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด และสามารถขายให้มูลนิธิชัยพัฒนา และตลาดสินค้าคุณภาพอื่นๆในราคาที่เหมาะสมทำให้ได้กำไรมากขึ้น

การดำเนินงานโครงการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการจากกรมส่งเสริมการเกษตร แต่ใช้งบประมาณดำเนินงานจากมูลนิธิชัยพัฒนา

โครงการพัฒนาที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา จังหวัดสระแก้ว (โรงเรียนกาสรกสิวิทย์)

ความเป็นมา

นายสมจิตต์ และนางมณี อิ่มเอิบ ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน จำนวน ๑๑๐-๓-๘๑ ไร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา โดยได้โอนกรรมสิทธิ์เป็นของมูลนิธิชัยพัฒนา เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๕

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานชื่อโครงการว่า โรงเรียนกาสรกสิวิทย์ และมีพระราชกระแสรับสั่งให้จัดทำเป็นโรงเรียนอนุรักษ์และพัฒนากระบือไทย โดยให้เป็นศูนย์การอบรมกระบือในการทำนา ทำการเกษตรและกิจกรรมต่างๆ และให้ความรู้เกษตรกรที่สนใจจะใช้ประโยชน์จากกระบือในการประกอบอาชีพ รวมทั้งจัดทำแปลงสาธิตทางการเกษตรรูปแบบต่างๆ การใช้ประโยชน์จากมูลกระบือและของเหลือใช้ในพื้นที่ โดยจะพัฒนาให้เป็นแหล่งฝึกอบรม แหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์และพัฒนากระบือไทย
๒. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การทำนาและการใช้ประโยชน์จากกระบืออย่างครบวงจร
๓. เพื่อเป็นแหล่งสาธิตพลังงานทดแทนรูปแบบต่างๆ

พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

วิธีดำเนินการ

แบ่งการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็น ๒ ส่วนหลัก คือ ส่วนต้อนรับและจัดแสดง และส่วนสาธิตด้านการเกษตร และการฝึกกระบือ ดังนี้

๑. ส่วนต้อนรับและจัดแสดง

อยู่บริเวณด้านหน้าโครงการติดถนนใหญ่ ใช้เป็นพื้นที่ต้อนรับและจัดแสดงกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์กระบือ การอนุรักษ์กระบือไทยและเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จัดพื้นที่รูปแบบร่วมสมัย ปรับรูปลักษณะ และรูปแบบกิจกรรมแบบดั้งเดิมด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีพื้นที่รวมประมาณ ๓๕ ไร่ ประกอบด้วย อาคารร้านค้าและสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก พิพิธภัณฑ์เครื่องมือและอุปกรณ์พื้นบ้าน โรงอเนกประสงค์และสำนักงาน เรือนพักผู้เข้ารับการอบรม คอกกระบือครู และลานการแสดงกิจกรรมการใช้ประโยชน์จากกระบือ เป็นต้น

๒. ส่วนสาธิตด้านการเกษตร และการฝึกอบรมการใช้ประโยชน์จากกระบือ

ปรับปรุงพื้นที่เป็นแปลงสาธิตด้านการเกษตร แปลงนาในรูปแบบต่างๆ แปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้ในการสาธิต ด้านการเกษตร รวมทั้งจัดการฝึกอบรมเกษตรกรและกระบือในการใช้งานด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบ มีพื้นที่รวมประมาณ ๗๕ ไร่ ประกอบด้วย คอกกระบือนักเรียน ศาลาฝึกอบรม บ้านเกษตรกร โรงปุ๋ยชีวภาพ โรงเก็บวัสดุและซ่อมบำรุง และระบบก๊าซชีวภาพ เป็นต้น

๓. ส่วนประกอบอื่นๆ

ส่วนประกอบอื่นๆ ในการจัดพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และจัดกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่ ถนนและทางเกวียนรอบโครงการ หอมน้ำสาธารณะภายในพื้นที่ การใช้ประโยชน์จากระบบพลังงานทดแทน ได้แก่ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานน้ำ ชุมหรือศาลาสำหรับพักผ่อนและดูงานภายในพื้นที่

หน่วยงานรับผิดชอบ

กรมชลประทาน

ปรับปรุงพื้นที่, ขุดสระ ถมดิน, การจัดระบบระบายน้ำ, การจัดหาแหล่งน้ำ, ก่อสร้างอาคารบางส่วน

กรมพัฒนาที่ดิน

ปรับเตรียมรูปแบบแปลงนา แปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ และแปลงสาธิตด้านการเกษตร, เตรียม และบำรุงดินสำหรับการเพาะปลูก, โรงปุ๋ยอินทรีย์

กรมปศุสัตว์

การออกแบบ และจัดรูปแบบคอกกระบือและพื้นที่เลี้ยงกระบือ, การจัดหากระบือ การฝึกอบรมและ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การใช้ประโยชน์จากกระบือ(หลักสูตรสำหรับเกษตรกรและหลักสูตรสำหรับกระบือ), ประสานการรับมอบกระบือกับธนาคารโค-กระบือ, จัดทำแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์

กรมการข้าว

แปลงนาสาธิตรูปแบบต่างๆ

กรมวิชาการเกษตร

แปลงสาธิตการเกษตรผสมผสาน

กรมส่งเสริมการเกษตร

การผลิตแก๊สชีวภาพจากมูลกระบือ

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

การใช้ประโยชน์จากพลังทดแทนด้านต่างๆ ได้แก่ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานน้ำ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เป็นแหล่งอนุรักษ์และพัฒนากระบือไทย
๒. เป็นแหล่งเรียนรู้การทำนาและการใช้ประโยชน์จากกระบืออย่างครบวงจร แก่ผู้สนใจทั่วไป

การดำเนินงานโครงการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ

โครงการส่งเสริมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลปุย อำเภอมือง จังหวัดสตูล

หลักการและเหตุผล

จังหวัดสตูล มีพื้นที่ที่มูลนิธิชัยพัฒนา ดำเนินงานโครงการในการช่วยเหลือเกษตรกรชุมชน ทั้งด้านเกษตร ด้านการศึกษา ด้านศาสนา เป็นต้น ในพื้นที่ ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลปุย และตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอมืองสตูล เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จติดตามผลการดำเนินงานโครงการของมูลนิธิชัยพัฒนา ตลอดทั้งงานโครงการของส่วนราชการต่างๆ ที่ได้มีการบูรณาการกับมูลนิธิชัยพัฒนา ในการสนับสนุนเพิ่มเติม และได้ปฏิบัติในการช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ ๒ ตำบลดังกล่าว นับว่าเป็นสิริมงคล เป็นขวัญกำลังใจ แก่เกษตรกร และข้าราชการ ตลอดทั้งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่ได้ทูลเกล้าถวายรายงานผลการปฏิบัติงาน และได้รับเสด็จพระองค์ท่านอย่างใกล้ชิด

สำหรับด้านการเกษตร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระราชทานพระราชดำรัสไว้กับอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (นายอรรถ อินทลักษณ์) ที่เฝ้ารับเสด็จในครั้งนั้นว่า “เกษตรกรนี้ดี” และให้ช่วยดูแลเกษตรกรในเรื่องการแปรรูปผลผลิตเกษตร เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสตูล โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอมืองสตูล ได้น้อมนำพระราชดำรัสของพระองค์ท่าน มาวางแผนการปฏิบัติงานส่งเสริมช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ทั้ง ๒ ตำบลอย่างต่อเนื่อง ทั้งการบูรณาการทำงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกร
๒. เพื่อสร้างแหล่งผลิตอาหารชุมชนให้เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร
๓. เพื่อให้เกษตรกรรู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่อยู่ในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลปุย และตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอมืองสตูล จังหวัดสตูล

วิธีดำเนินการ

ส่งเสริมการทำเกษตรที่ยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาศักยภาพการผลิต มีความมั่นคงด้านอาหาร ในครัวเรือนให้มีผลผลิตที่หลากหลาย

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เกษตรกรรู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่
๒. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการประกอบอาชีพของเกษตรกร
๓. มีอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน

ผลการปฏิบัติงาน ปี ๒๕๕๔

แผนงาน ปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร ผลผลิต เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
กิจกรรมหลัก สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งบดำเนินงาน ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ
หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล

รายการ/กิจกรรม	ปริมาณ		งบประมาณ (บาท)	รายละเอียด
	จำนวน	หน่วย นับ		
๑. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับ เกษตรกร				- อบรมเกษตรกร
๑.๑ การปลูกข้าวพันธุ์ดี	๙๐	ราย	๓๖,๐๐๐	
๑.๒ การปลูกมะพร้าวน้ำหอม	๒๕๐	ราย	๕๐,๐๐๐	
๒. สนับสนุนพันธุ์มะพร้าวน้ำหอม	๑,๒๕๐	ต้น	๕๐,๐๐๐	- ค่าต้นพันธุ์มะพร้าวน้ำหอมและ ค่าใช้จ่ายในการขนส่งทางเรือไปยัง เกาะต่างๆ
๓. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอม และแปรรูปผลผลิต				- ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติเกษตรกร
๓.๑ ส่งเสริมการจัดทำน้ำยา เอนกประสงค์	๕๐	ราย	๒๐,๐๐๐	
๓.๒ ส่งเสริมการจัดทำสิ่งประดิษฐ์ จากกะลามะพร้าว	๑๐๐	ราย	๔๐,๐๐๐	
รวม	๔๙๐	ราย	๑๙๖,๐๐๐	

โครงการหมู่บ้านพัฒนาภาคไทย (บ้านทุ่งรัก) อ.คุระบุรี จ.พังงา

หลักการและเหตุผล

จากเหตุการณ์คลื่นยักษ์พัดเข้าทำลายพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ ได้สร้างความเสียหายแก่ประเทศอินโดนีเซีย ศรีลังกา มัลดีฟ อินเดีย พม่าและประเทศไทย เป็นผลให้เกิดความสูญเสียชีวิตของมนุษยชาติ และทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไม่สามารถประมาณมูลค่าได้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานมูลนิธิชัยพัฒนาทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา สภาภาคไทย และกองงานในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสม และจัดสร้างเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ประสบภัยพิบัติจากคลื่นยักษ์ โดยจัดสร้างเป็นชุมชนตัวอย่าง มีการจัดสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน บ้านพักถาวร การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ราษฎรสามารถอยู่อาศัยและประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจากแนวพระราชดำริดังกล่าว สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สำรวจและกำหนดให้พื้นที่บริเวณป่าสงวนแห่งชาติอป่าเลน โครงการกิ่งอำเภอคุระบุรี แปลงที่ ๓ ประมาณ ๕,๓๐๐ ไร่ พื้นที่ ๓๐๐ ไร่ เพื่อใช้ในการจัดทำโครงการจัดสร้างบ้านพักและชุมชนที่อยู่อาศัยและสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตให้แก่ราษฎร จำนวนประมาณ ๒๐๐ หลังคาเรือนและพื้นที่ประมาณ ๕,๐๐๐ ไร่ เพื่อใช้ในการจัดทำโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มูลนิธิชัยพัฒนาได้เชิญเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โดยการเข้าไปส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎร เพื่อราษฎรจะได้มีรายได้ นำเป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกร

พื้นที่ดำเนินการ/วิธีดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่บ้านทุ่งรัก หมู่ที่ ๖ ตำบลแม่นางขาว อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

วิธีดำเนินการ

๑. ส่งเสริมการปลูกพืชไร่ดินเพื่อการบริโภคในครัวเรือน
๒. ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว
๓. ส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
๔. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกพืชผัก และสนับสนุนปัจจัยการผลิต

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สมาชิกมีอาหารบริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ
๒. สมาชิกมีรายได้ สามารถเลี้ยงครอบครัวได้

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

๑. จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืช ๒ โรงเรียน
๒. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิต ๕๐ ราย

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น ๔๐,๐๐๐ บาท

โครงการเกษตรผสมผสาน ตำบลสุขเดือนห้า กิ่งอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

หลักการและเหตุผล

เมื่อปี ๒๕๔๒ นายศุภชัย ผดุงเจริญ ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) มีความประสงค์จะน้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินเนื้อที่ ๔๑ ไร่ ๓ งาน ๒๐ ตารางวา ตั้งอยู่บ้านหนองยางตก หมู่ที่ ๒ ตำบลสุขเดือนห้า กิ่งอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นศูนย์พัฒนาการเกษตรตามแนวพระราชดำริ หลังจากมูลนิธิชัยพัฒนา ได้มีมติรับพื้นที่ของนายศุภชัย ผดุงเจริญ เป็นของมูลนิธิฯ แล้ว สำนักงานคณะกรรมการประสานงานโครงการพระราชดำริ ได้ประสานงานกับกรมวิชาการเกษตรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ร่วมกันวางแผน การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ให้เป็นศูนย์พัฒนาการเกษตรตามแนวพระราชดำริ

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเทคโนโลยีที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร มาปรับใช้ในโครงการฯ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และสภาพแวดล้อม รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรและผู้สนใจนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป

เพื่อพัฒนาพื้นที่ของโครงการฯ ให้เป็นแหล่งศึกษา ดูงาน สาธิตและอบรมด้านการเกษตร รวมทั้งผลิตพืชพันธุ์ดีให้กับเกษตรกรและผู้สนใจนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

พื้นที่ดำเนินการ

บ้านหนองยางตก หมู่ที่ ๒ ตำบลสุขเดือนห้า กิ่งอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

วิธีดำเนินการ

โครงการศูนย์สาธิตการเกษตรผสมผสานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยนาท เป็นการบูรณาการจากหลายหน่วยงานในจังหวัดชัยนาท และได้แบ่งหน้าที่รับผิดชอบเป็นรายกิจกรรม โดยมีศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลและปฏิบัติงานในพื้นที่ ซึ่งกิจกรรมไม่ผลดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท สำหรับเป็นแหล่งรวบรวมไม้ผลพันธุ์ดี ขยายพันธุ์ไม้ผลและข้อมูลด้านการจัดการ การปลูกไม้ผลเพื่อเป็นจุดศึกษาดูงาน สาธิตและอบรมด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นแหล่งกระจายพันธุ์ดีสู่เกษตรกรและผู้สนใจ

ประโยชน์ที่ได้รับ

เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้จากแหล่งศึกษาดูงาน สาธิตและอบรมด้านการเกษตร ไปปรับใช้ในไร่นาของตนเอง ทำให้มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเป็นแหล่งกระจายความรู้และพืชพันธุ์ดีแก่เกษตรกรรายอื่น

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

โครงการหมู่บ้านจุฬาภรณ์ – ทับทิมสยาม

หลักการและเหตุผล

จากสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรตามแนวชายแดน นอกจากจะมีความยากจน ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเองแล้วยังประสบปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี จึงมีพระราชดำริให้พัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว ด้วยการจัดสรรที่ทำกินให้แก่ราษฎรผู้ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง โดยให้หน่วยงานต่างๆ เข้าไปพัฒนาอาชีพให้เกษตรกรมีรายได้ที่ยั่งยืนและมั่นคง ขณะเดียวกันก็ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าไม้ให้คงสภาพสมบูรณ์ควบคู่กันไปด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้มีรายได้ที่มั่นคงและใช้วิชาการเกษตรในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในโครงการ
๓. เพื่อรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของประเทศชาติ ให้ราษฎรรักที่อยู่ ที่ทำกิน ไม่บุกรุกทำลายป่า

พื้นที่ดำเนินการ

๑. หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๑ บ้านทุ่งนาเมืองชัย ตำบลท่ายาง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๒ บ้านห้วยตรีดี ตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๓ บ้านเสม็ดเข้มจาง ตำบลกุแหระ อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๔ บ้านเสม็ดเข้มจาง ตำบลกุแหระ อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๕ หมู่ ๙ ตำบลบองอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๖ บ้านดอนนา ตำบลบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๗ หมู่ ๔ ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๘ ตำบลลำพูน อำเภอเวียงสระ ตำบลบ้านส้อง อำเภอบ้านส้อง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๙ หมู่ ๙ ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๑๐ หมู่ ๘ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๑๑ หมู่ ๒ ตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา
- หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๑๒ ตำบลสุคีริน อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส

๒. หมู่บ้านทับทิมสยาม จำนวน ๖ หมู่บ้าน

- หมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๑ ตำบลด่านชุมพล อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด
- หมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๓ ตำบลทับไทย อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
- หมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๔ ตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
- หมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๕ ตำบลคลองไถ่เถื่อน อำเภอลองหาด จังหวัดสระแก้ว
- หมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๖ ตำบลปรือใหญ่ อำเภอชูขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ
- หมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๗ ตำบลบักดอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีการดำเนินการ

๑. การจัดการผลผลิตทางการเกษตร

- สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การถนอมและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์
- เชื่อมโยงการผลิต การตลาด โดยการบริหารจัดการหมู่บ้าน จัดทำระบบบัญชีกลุ่มที่ชัดเจนและกำหนดเงื่อนไขการคืนทุนกลับเข้าสู่กลุ่ม

๒. การติดตามและนิเทศงาน

- จังหวัด อำเภอ ออกติดตามนิเทศพื้นที่เป้าหมายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ประโยชน์ที่ได้รับ

เกษตรกรในเขตโครงการมีการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่เหมาะสม มีรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้

งบประมาณดำเนินการ ปี ๒๕๕๔

ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

โครงการวิจัยและพัฒนาการผลิตกล้วยไม้เชิงอุตสาหกรรม ในพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

ความเป็นมา

ตามที่รัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกาได้กราบทูลเชิญ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จฯ เยือนประเทศศรีลังกาอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ ทรงเสด็จทอดพระเนตรสวนพฤกษศาสตร์ และเสด็จฯ สู่วườnกล้วยไม้ เพื่อทรงรับกล้วยไม้พันธุ์ใหม่ของโลก ตามคำกราบทูลเชิญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในนามรัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ที่ทูลเกล้าฯ ถวายเป็นชื่อกล้วยไม้พันธุ์ใหม่ นามว่า “ฟาแลนอปซิส ปรีนเซส จุฬาภรณ” จำนวน ๒ ต้น

เมื่อเสด็จฯ กลับถึงประเทศไทยแล้ว สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงพระกรุณาฯ ให้ รศ. นพ.ชัยชน โลว์เจริญกุล เป็นผู้ดูแลฟาแลนอปซิส พันธุ์พระนามต่อไป จึงได้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการดูแลกล้วยไม้พันธุ์พระนามนี้ดำรงไว้ และขยายพันธุ์ให้แพร่หลาย

เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้จัดทำ โครงการวิจัยและพัฒนาการผลิตกล้วยไม้เชิงอุตสาหกรรมในพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี โดยใช้ระบบการขยายพันธุ์ด้วยเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ การศึกษาในโครงการวิจัยนี้มุ่งหวังที่จะพัฒนาระบบการผลิตต้นพันธุ์ปลอดเชื้อของระบบเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ คือ กล้วยไม้ฟาแลนอปซิส และพืชอื่นๆ ด้วยระบบการผลิตระดับอุตสาหกรรม ทั้งเทคโนโลยีดั้งเดิมและสมัยใหม่ โดยเฉพาะระบบ bioreactor แบบ temporary immersion ที่ดัดแปลงในการเพิ่มอัตราการผลิตต้นในระดับอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนต่ำ เพื่อใช้เป็นโครงการนำร่องในการผลิตพืชที่มีศักยภาพชนิดอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างระบบการผลิตต้นกล้วยไม้ที่มีความสำคัญในระดับอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนต่ำ โดยศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
๒. เพื่อศึกษาระบบการผลิตต้นกล้วยไม้ในสภาพโรงเรือนระดับอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบ
๓. เพื่อเป็นแนวทางศึกษาใช้การผลิตต้นกล้วยไม้เพื่อการส่งออก

พื้นที่ดำเนินการ/วิธีดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการ

ดำเนินงานวิจัยร่วมกับภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่

วิธีการวิจัย

ปีที่ ๑

๑. คัดเลือกต้นกล้วยไม้พันธุ์ดีจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาศึกษาปัจจัยของระบบการผลิตในระดับอุตสาหกรรมในห้องปฏิบัติการวิจัยเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ
๒. สร้างห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพีในระดับอุตสาหกรรม เพื่อเป็นห้องปฏิบัติการต้นแบบรองรับอุตสาหกรรม
๓. สร้างโรงเรือนที่มีการควบคุมปัจจัยในการผลิตอย่างเหมาะสม ในการผลิตต้นกล้วยไม้ระดับอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก

ปีที่ ๒

๑. ขยายพันธุ์กล้วยไม้ที่คัดเลือกแล้วในห้องปฏิบัติการ
๒. นำต้นที่ได้จากห้องปฏิบัติการมาเลี้ยงในโรงเรือน และศึกษาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต

ปีที่ ๓

๑. ศึกษาตลาดทั้งในและต่างประเทศ
๒. ทดสอบการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้ การตลาด และความคุ้มค่า
๓. สร้างรูปแบบกระบวนการผลิต เพื่อใช้เป็นตัวอย่างพีชอื่นต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. มีเทคโนโลยีการผลิตกล้วยไม้ฟาแลนอปซิสครบวงจร ที่เหมาะสมกับสภาพประเทศไทย
๒. กล้วยไม้ฟาแลนอปซิสของประเทศไทยมีคุณภาพสูงขึ้น
๓. เกษตรกรมีการผลิตกล้วยไม้ฟาแลนอปซิสเพื่อการส่งออกเพิ่มมากขึ้น

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๔

๑. ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตกล้วยไม้ฟาแลนอปซิส และกล้วยไม้สกุลอื่นๆ ในเชิงอุตสาหกรรม

บุคลากรหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริโสภาประภวดี

โครงการหนึ่งใจ... เกษตรกร

ความเป็นมา

เกษตรกรถือเป็นปัจจัยการผลิตที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ไม่เพียงเป็นอาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่เท่านั้น แต่ยังทำให้ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลก ทั้งการบริโภคและการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ แต่ปัจจุบันกลับพบว่าผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรในประเทศไทยมีจำนวนลดน้อยลงเรื่อยๆ เนื่องจากการขาดความสนใจในการศึกษาวิชาเกษตรกรรม รวมทั้งขาดการส่งเสริม จากภาครัฐและเอกชน ทำให้การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรไทยยังไม่อาจทัดเทียมนานาอารยประเทศ ทั้งนี้ ในอนาคตอันใกล้อาจเกิดภาวะขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชากรทั้งประเทศ อันสืบเนื่องมาจากการขาดการปลูกฝังวิถีการเกษตรแก่วัยรุ่นหนุ่มสาว รวมทั้งเกษตรกรท้องถิ่นยังขาดความรู้และทักษะในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการประกอบอาชีพ

ด้วยพระอัจฉริยภาพทางการเกษตรดังกล่าวของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ที่ทรงเล็งเห็นความสำคัญของภาคการเกษตรไทย และทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกร โดยเน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจและพัฒนาทักษะแก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรเป็นรากฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย มูลนิธิ มิราเคิล ออฟไลน์ จึงได้จัดโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ “หนึ่งใจ... เกษตรกร” โดยจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรชุมชนมิราเคิล ออฟไลน์ ขึ้น เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตร รวมทั้งรณรงค์สร้างแรงจูงใจแก่ผู้สนใจประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่เรียกว่า “ยุวเกษตรกร” ให้สามารถนำความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมาใช้ในชีวิตประจำวันรวมถึงการเข้าถึงองค์ความรู้ การใช้บริการเทคโนโลยีที่ทันสมัย การใช้พื้นที่ที่มีอยู่จำกัดให้เป็นประโยชน์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชน และการบริหารจัดการตลาดที่จะรองรับสินค้าภาคเกษตรกรรมทั้งหมด เพื่อให้เกษตรกรสามารถยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นแหล่งรายได้หลักในการเลี้ยงชีพ ลดรายจ่ายในครัวเรือน รวมทั้งยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มั่นคงและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรแก่เยาวชนและเกษตรกรแบบยั่งยืน
๒. เพื่อเสริมสร้างพัฒนาให้เกิดศักยภาพในการรวมกลุ่มทางการเกษตร
๓. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานทางการเกษตรที่ประสบผลสำเร็จมาปรับใช้ในพื้นที่
๔. เพื่อให้เกษตรกรได้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพและปลอดภัยทั้งเกษตรกรและผู้บริโภค
๕. เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ เห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักของประเทศ

เป้าหมาย ได้แก่ ยุวเกษตรกร เยาวชนรุ่นใหม่ นักเรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ

สถานที่ดำเนินการ ดำเนินการในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้และพัฒนาเกษตรชุมชนมูลนิธิมิราเคิล ออฟ ไลฟ์ หมู่ที่ ๗ ตำบลนางลือ อำเภอมือง จังหวัดชัยนาท, แปลงนาสาธิต “อุบลรัตน์” ณ นาบุญทูลกระหม่อม หมู่ที่ ๒ ตำบลจระเข้หิน อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา และศูนย์เรียนรู้ โครงการหนึ่งใจ... เกษตรกร หมู่ที่ ๒ บ้านหัวบ่อ ตำบลหนองไผ่ อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. ยุวเกษตรกร เยาวชนเกษตร นักเรียน นักศึกษา ผู้ด้อยโอกาสต่างๆ มีความเข้าใจ มีความรู้มีทักษะในการปฏิบัติเรื่องการผลิตข้าวปลอดภัย (GAP) การผลิตปุ๋ยสัตว์ การประมง และการจัดทำบัญชีครัวเรือน
- ๒. สามารถใช้เป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงานโครงการปี ๒๕๕๔

- ๑. จัดประชุมเจ้าหน้าที่
- ๒. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการหนึ่งใจเกษตรกร ด้านการเกษตร ในพื้นที่ จังหวัดชัยนาท
- ๓. จัดอบรมเกษตรกรอาสาสมัครเกษตรประจำหมู่บ้าน ในพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา
- ๔. ส่งเสริมกิจกรรมด้านการเกษตร

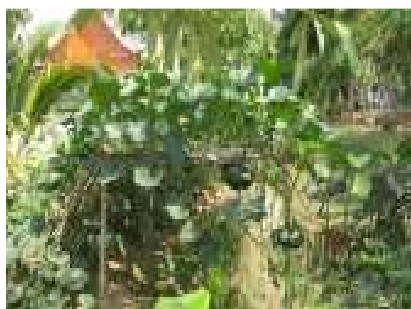

จ.นครราชสีมา

จ.ชัยนาท

จ.ร้อยเอ็ด

งานที่ได้รับมอบหมาย

การจัดนิทรรศการ

สามทศวรรษโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ

หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ เป็นต้นมาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาชนที่อยู่ท้องถิ่นกันดารห่างไกลให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น งานพัฒนาตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยใช้โรงเรียนหรือสถาบันศึกษาเป็นรากฐาน และมีครูเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ภายใต้การสนับสนุนจากผู้อำนวยการในสาขาต่าง ๆ เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทั้งในด้านสุขภาพ การศึกษา การอาชีพ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น และกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมตั้งแต่ทารกในครรภ์มารดาไปจนถึงเด็กวัยเรียนและเยาวชน

ปี ๒๕๕๓ เป็นปีที่ ๓๐ ของการดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๓ เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพ ๕๕ พรรษา ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พร้อมใจกันในการดำเนินงานสามทศวรรษการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เช่น สารคดีสั้น บทความ เป็นต้น การก่อสร้างถาวรวัตถุ การจัดกิจกรรมสมทบกองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) การจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์และการจัดประชุมวิชาการด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงาน ที่ร่วมสนองพระราชดำริ ด้วยโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ซึ่งในงานนี้ ได้ร่วมการประชุมวิชาการเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน และการจัดนิทรรศการเพื่อเทิดพระเกียรติและเผยแพร่ผลงาน ทั้งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เป็นองค์ประธานเปิดงานทุกครั้ง โดยในการจัดงานในภาคกลางกรมส่งเสริมการเกษตรโดยกองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบให้เป็นประธานคณะทำงานจัดสถานที่จัดประชุม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่ผลงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๒. เพื่อเป็นเวทีสำหรับผู้ปฏิบัติงาน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สนใจได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ผลการปฏิบัติงาน

๑. ร่วมการประชุมสัมมนาการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
๒. จัดนิทรรศการ ผลการดำเนินงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร พร้อมแจกเอกสารเผยแพร่ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
(กิจกรรม กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน)

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการสามทศวรรษการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ระดับชาติ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ ๓๐ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔

นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
งานสีล้นพรรณไม้ เทิดไถ้บรมราชินีนาถ - มห้ศจรรย่มะพร้าวไทยเฉลิมพระเกียรติ
ณ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔

นิทรรศการ การขยายพันธุ์พืช ณ ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง บ้านโคกไพล
ตำบลทับราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔
นิทรรศการ การขยายพันธุ์พืช ณ ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง บ้านโคกไพล

สำรวจพื้นที่/วางแผน/เตรียมงาน

จัดเตรียมนิทรรศการ

นิทรรศการ

เจ้าหน้าที่จากกรมวิชาการและนิทรรศการของจริง

ส่วนของแปลงเรียนรู้ภายในโครงการ

ติดตามรับเสด็จและติดตามงานโครงการ
ปีงบประมาณ ๒๕๕๔

ติดตามรับเสด็จและติดตามงานโครงการ
ปีงบประมาณ ๒๕๕๔

สมาชิกที่ปฏิบัติงาน	ตำแหน่ง	กิจกรรม/โครงการ	จำนวนครั้ง ที่เดินทาง	จำนวนวัน ที่เดินทาง
นางสาวถนอมพรรณ สืบจากดี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการพิเศษ	ติดตามงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน	๗	๑๔
		ร่วมงานกฐินพระราชทาน	๑	๑
		ติดตามงานโครงการตามพระราชดำริ	๔	๔
		ติดตามงานโครงการฟาร์มตัวอย่าง	๒	๒
		คัดเลือกข้าราชการดีเด่นประจำปี ๒๕๕๓	๓	๗
		ติดตามงานโครงการหนึ่งใจเกษตรกร	๒	๔
		ติดตามงานโครงการอุทยาน ร. ๒	๑	๑
		ติดตามงานโครงการปิดทองหลังพระ	๑	๒
		ร่วมงานสถาปนากระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑	๑
		ติดตามงานโครงการศูนย์พัฒนาปลุ่สัตว์ตามพระราชดำริ	๒	๔
		ตัดสินการประกวดเกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาฯ	๖	๑๕
		ติดตามงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒	๕
		ติดตามงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่จอน	๒	๕
		ร่วมงานสืบสานงานการเกษตรตามรอยพระยุคลบาท	๑	๒
		สัมมนากอง	๑	๓
เตรียมจัดงานชุมนุมยุวเกษตรกร	๒	๖		

สมาชิกที่ปฏิบัติงาน	ตำแหน่ง	กิจกรรม/โครงการ	จำนวนครั้งที่เดินทาง	จำนวนวันที่เดินทาง
นางนงนุช แต่งทรัพย์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ	ร่วมงานกฐินพระราชทาน เป็นพยาน ติดตามงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ตัดสินกลุ่มยุวเกษตรกรระดับประเทศ สัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการติดตามงาน ติดตามงานโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตร ติดตามงานโครงการวังทวิวัฒนา ติดตามงานโครงการฟาร์มตัวอย่าง โครงการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง ติดตามงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาชุมชนต้นแบบ จัดงานคลินิกเกษตร ติดตามงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ รร. นายร้อย จปร. สัมมนากอง ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ติดตามงานโครงการส่งเสริมการเกษตร ปี ๒๕๕๔ ติดตามงานโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ	๑ ๑ ๒๗ ๖ ๑ ๒ ๑ ๓ ๑ ๒ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๒ ๑	๑ ๑ ๖๑ ๑๐ ๒ ๑๐ ๑ ๕ ๑ ๔ ๒ ๑ ๓ ๔ ๖ ๒

สมาชิกที่ปฏิบัติงาน	ตำแหน่ง	กิจกรรม/โครงการ	จำนวนครั้งที่เดินทาง	จำนวนวันที่เดินทาง
นายวุฒิชัย ชินวงศ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ	การจัดการแข่งขันกอล์ฟเนื่องในวันสถาปนากรม ร่วมงานกฐินพระราชทาน อบรมนักบริหารระดับกลาง สัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการติดตามงาน ติดตามงานโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ฯ ติดตามงานโครงการส่งเสริมการเกษตร ปี ๒๕๕๔ ติดตามงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ติดตามงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ร่วมงานสถาปนากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สัมมนาสร้างความเข้าใจสำหรับผู้แทนเกษตรกรระดับตำบล คัดเลือกผลงานการประกวดชุมชนรักป่าไม้ ติดตามงานโครงการพระราชดำริ ติดตามงานโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดง การจัดงานคลินิกเกษตร ติดตามงานโครงการชั่งหัวมัน สัมมนากอง ติดตามงานเศรษฐกิจพอเพียงหมู่บ้านโคกไพล	๑ ๑ ๓ ๑ ๑ ๒ ๗ ๒ ๑ ๑ ๘ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑	๑ ๑ ๔๓ ๔ ๒ ๑๑ ๑๗ ๖ ๑ ๑ ๑๔ ๒ ๑ ๒ ๑ ๓ ๓
นางสาวนันทวัน ทองเบ็ญญ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ	สัมมนากอง ติดตามงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ติดตามงานโครงการศูนย์พัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ	๑ ๑ ๑	๓ ๓ ๒

สมาชิกที่ปฏิบัติงาน	ตำแหน่ง	กิจกรรม/โครงการ	จำนวนครั้งที่เดินทาง	จำนวนวันที่เดินทาง
นางสาวนันทา เพราะทอง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการ	ติดตามงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ Reporting Systems ติดตามงานโครงการฟาร์มตัวอย่าง ประชุมคณะกรรมการโครงการหนึ่งใจเกษตรกร สัมมนาสร้างความเข้าใจสำหรับผู้แทนเกษตรกรระดับตำบล ประชุมเตรียมงาน Youth Training Camp อบรมภาษาอังกฤษสำหรับการทำงานในการปฏิบัติงาน ฝึกอบรมภาษาอังกฤษภาคปฏิบัตินอกสถานที่ สัมมนากอง ติดตามงานเศรษฐกิจพอเพียงหมู่บ้านโคกไพล	๑๙ ๑ ๕ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑	๔๙ ๑ ๗ ๒ ๑ ๑ ๔๐ ๓ ๓ ๓
นางอรุณ ศรีวิสุทธิ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ Reporting Systems ติดตามงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ติดตามงานโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ สัมมนากอง ติดตามงานโครงการเศรษฐกิจพอเพียงหมู่บ้านโคกไพล	๑ ๑๔ ๒ ๑ ๑ ๑	๑ ๓๖ ๔ ๒ ๓ ๓
นายกลุช เกรียงไกรเพ็ชร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	ติดตามงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ติดตามงานโครงการวังทิวพัฒนา ติดตามงานโครงการอุทยาน ร. ๒	๑ ๑ ๔	๓ ๑ ๔

สมาชิกที่ปฏิบัติงาน	ตำแหน่ง	กิจกรรม/โครงการ	จำนวนครั้งที่เดินทาง	จำนวนวันที่เดินทาง
นางสาวรสภรณ์ ภิญโญ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	ติดตามงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน	๒	๕
		ติดตามงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ รร. นายร้อย จปร.	๑	๑
		ร่วมงานสืบสานงานการเกษตรตามรอยพระยุคลบาท	๑	๒
		ติดตามงานศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑	๓
		สัมมนากอง	๑	๓
นางสาววรรณฯ ชัยเลิศกมลเดช	เจ้าหน้าที่ธุรการ	ติดตามงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน	๕	๑๕
		สัมมนากอง	๑	๓

กิจกรรมรับเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
และการติดตามงานโครงการ

ติดตามงานโครงการ/เตรียมการและรับเสด็จ

ติดตามงานโครงการ/เตรียมการและรับเสด็จ

ติดตามงานโครงการ/เตรียมการและรับเสด็จ

พัฒนาบุคลากร

นายวุฒิชัย ชิดวงศ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
ชำนาญการ ได้รับคัดเลือกให้เข้ารับการฝึกอบรมนักบริหารการ
พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับกลาง รุ่นที่ ๔๘ ประจำปี
งบประมาณ ๒๕๕๔ (นบก.) ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
- ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔

อบรมนักบริหารระดับกลาง(นบก.)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสถาบันเกษตรกรวิชาการ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้มีภาวะผู้นำที่มีความรู้
ความสามารถ และทักษะในด้านการบริหารอย่างถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่
ตลอดเวลา มีความพร้อมสำหรับการก้าวสู่ผู้บริหารระดับนโยบาย สามารถขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ สร้าง
หรือนำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในหน่วยงานได้อย่างจริงจัง สามารถยกระดับองค์การให้มีขีดสมรรถนะด้านการ
จัดการสูง มีความเชี่ยวชาญทั้งศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารจัดการ โดยมีแนวคิดพื้นฐานเรื่อง “การบริการที่เป็น
เลิศ (Service First Program)” และ “การบริหารการเปลี่ยนแปลง” เพื่อให้การบริหารราชการมีความยืดหยุ่นมี
ประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้ สามารถในการนำประเทศให้ก้าวสู่การแข่งขันระดับสากล ทั้งในปัจจุบันและ
อนาคต การฝึกอบรมหลักสูตรนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดนโยบายจากระดับสูงไปสู่ระดับปฏิบัติใน
หน่วยงานที่ตนรับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง ได้รับความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาแนวคิดและวิสัยทัศน์ที่จะสามารถ
เป็นผู้นำบริหารการเปลี่ยนแปลง และบริหารงานได้อย่างมืออาชีพ รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนทักษะในการสร้าง
แรงจูงใจและพัฒนาประสิทธิภาพของทีมงานและองค์กรได้ เข้าใจกระบวนการสร้างเครือข่าย (Network) และ
ระบบพันธมิตร (Partner) เพื่อเพิ่มพลังการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนมีพฤติกรรมที่สะท้อนคุณธรรม
และจริยธรรม ที่เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังได้กำหนดกิจกรรมต่างๆ ของ
หลักสูตรในรูปของการแบ่งกิจกรรม เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางความคิดและสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้
เข้ารับการฝึกอบรม โดยคาดหวังว่าการฝึกอบรมในครั้งนี้ จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ที่หลากหลาย
ทันกับสถานการณ์ในยุคการบริหารราชการแนวใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีทักษะความเป็นผู้นำ
ความเปลี่ยนแปลง และเกิดการสร้างเครือข่ายการทำงานภายในหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งผล
ให้มีการบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

นางสาวนันทา เพราะทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ ได้รับคัดเลือกให้เข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษ หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับใช้ในการปฏิบัติงาน (Intensive Language Course : ILC) ระหว่างวันที่ ๑๘ กรกฎาคม – ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ โดยจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงวิชาการในห้องเรียนและกิจกรรมการอบรมภาคปฏิบัตินอกสถานที่

กิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วย ๒ ส่วนคือ กิจกรรมการสอนในห้องเรียน ๗ วิชา ได้แก่ Listening, Writing, Reading, Speaking, Integrated Skills, Simulations และ Oral Communications และกิจกรรมการอบรมภาคปฏิบัตินอกสถานที่ นอกจากฝึกทักษะเฉพาะกลุ่มแล้วยังเป็นตัวแทนของกลุ่ม Emerald Class เข้าร่วมการแข่งขันพูดโน้มน้าวใจ(Persuade Speech) ในหัวข้อ Does the internet have positive effects on people lives?

บทความ/เกร็ดความรู้/การประชาสัมพันธ์

เปิดประเด็น

โครงการซึ่งทันสมัย ตามพระราชดำริ
อำเภอท่าวาง จังหวัดเพชรบุรี
สิงหาคม ๒๕๕๖

โครงการ
ซึ่งทันสมัยตามพระราชดำริ

โครงการซึ่งทันสมัยตามพระราชดำริ เป็นโครงการที่กระทรวงพลังงานได้ริเริ่มขึ้น เพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองด้านพลังงานของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านพลังงานทดแทน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านพลังงานทดแทน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านพลังงานทดแทน

• ความเป็นมาของโครงการ
• วัตถุประสงค์ของโครงการ
• ความสำเร็จของโครงการ

นิเทศ
มีพื้นที่ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร)

นิเทศ
มีพื้นที่ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร)

เปิดประเด็น

ส่งเสริมการเกษตร

โครงการซึ่งทันสมัยตามพระราชดำริ อำเภอท่าวาง จังหวัดเพชรบุรี

โครงการซึ่งทันสมัยตามพระราชดำริ เป็นโครงการที่กระทรวงพลังงานได้ริเริ่มขึ้น เพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองด้านพลังงานของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านพลังงานทดแทน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านพลังงานทดแทน

นิเทศ
มีพื้นที่ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร)

นิเทศ
มีพื้นที่ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร)

นิเทศ
มีพื้นที่ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร)

นิเทศ
มีพื้นที่ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร)

นิเทศ
มีพื้นที่ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร) ปลูกพืชไร่ประมาณ ๕๐ ไร่ (๕๐๐๐ ตารางเมตร)

“โมโรเฮยะ”

วิษณุ พันธุ์กรรม พลังเกินที่โครงการฟาร์มตัวอย่างจังหวัดตราดบุรี
 สดชื่น ร่มรื่น เย็นสบาย ไร้ที่ติ

สวนโมโรเฮยะของเกษตรกรชาวเวียดนามที่ ไร่สุพรรณบุรี จังหวัดตราดบุรี ไร่ที่ปลูกโมโรเฮยะเป็นพืชเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในขณะนี้ เพราะมีรสชาติอร่อยและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ใบเพื่อทำอาหาร

เป็นสถานที่ที่ปลูกพืชไร่ประเภทนี้ โมโรเฮยะเป็นพืชเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในขณะนี้ เพราะมีรสชาติอร่อยและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ใบเพื่อทำอาหาร

โมโรเฮยะเป็นพืชไร่ประเภทนี้ โมโรเฮยะเป็นพืชเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในขณะนี้ เพราะมีรสชาติอร่อยและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ใบเพื่อทำอาหาร

“โมโรเฮยะ” หรือ “บะอู๋” Moruya Moruya - Moruya Moruya : Cochlosia orbata L. โมโรเฮยะ เป็นพืชไร่ที่ปลูกง่ายและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย

โมโรเฮยะเป็นพืชไร่ประเภทนี้ โมโรเฮยะเป็นพืชเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในขณะนี้ เพราะมีรสชาติอร่อยและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ใบเพื่อทำอาหาร

โมโรเฮยะเป็นพืชไร่ประเภทนี้ โมโรเฮยะเป็นพืชเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในขณะนี้ เพราะมีรสชาติอร่อยและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ใบเพื่อทำอาหาร

โมโรเฮยะเป็นพืชไร่ประเภทนี้ โมโรเฮยะเป็นพืชเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในขณะนี้ เพราะมีรสชาติอร่อยและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ใบเพื่อทำอาหาร

หรือ โมโรเฮยะ: ฤดูกาลปลูกและดูแลรักษาอย่างไร ?

โมโรเฮยะ เป็นพืชไร่ประเภทนี้ โมโรเฮยะเป็นพืชเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในขณะนี้ เพราะมีรสชาติอร่อยและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ใบเพื่อทำอาหาร

จากคุณสมบัติของพืชไร่ที่ปลูกง่ายและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ใบเพื่อทำอาหาร

โมโรเฮยะ เป็นพืชไร่ประเภทนี้ โมโรเฮยะเป็นพืชเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดในขณะนี้ เพราะมีรสชาติอร่อยและใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ใบเพื่อทำอาหาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 9

ประจำเดือน ตุลาคม 2553

จดหมายข่าว

กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ

กรมการเกษตร

ประเมณฑ

การจัดนิทรรศการและการประชุมวิชาการ

"สวนหลวง ร.๙"

จากตอนที่ได้นำเสนอข่าวและสัปดาห์ไว้ว่าจะประมวลภาพการจัดนิทรรศการและการประชุมวิชาการสาม ทศวรรษการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ภาคกลาง) ระหว่างวันที่ 29-30 กันยายน 2553 ณ หอประชุมโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะได้ดำเนินการจัดนิทรรศการแสดงผลงานและเข้าร่วมรับเสด็จสมเด็จพระเทพ - รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้จัดนิทรรศการแสดงผลงานการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ซึ่งกองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะได้เข้าไปดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการ ไร่โรงเรียนเกษตรกร ให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านถ้ำหินและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิตทองอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นกิจกรรมดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

ในส่วนของการจัดนิทรรศการครั้งนี้เป็นการนำเอากิจกรรม **การจัดทำสวนแมลงเรื่องมหัศจรรย์... ดั่งเต่า...** เราก็ทำได้ **เรียนสนุก รุ้ง่าย สไตล์โรงเรียนเกษตรกร** และจัดแสดงนิทรรศการเรื่อง **ตะกร้า ดากแห้งพลังแสงอาทิตย์** อีกทั้ง มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ อาทิเช่น เอกสารวิชาการเกี่ยวกับดั่งเต่า และ ตะกร้าดากแห้งพลังแสงอาทิตย์ในรูปแบบของแผ่นพับ สำหรับแจกให้แก่ครู นักเรียน และผู้เข้าร่วมงาน

ขอบคุณข้อมูลจาก...กลุ่มงานโครงการพระราชดำริ

แผนการทำ KM FFS (กระบวนการวิจัยเชิงเกษตร)

ช่วงที่ผ่านมามีงานต่างๆ ๓๗ เรื่อง ๓๗ คน ได้มีสื่อสิ่งพิมพ์ออกเผยแพร่ โดยมีชื่อของโครงการ ๓๗ ชื่อ... (รายละเอียดโครงการและรายชื่อผู้เกี่ยวข้อง)

เทคนิคการปลูกผัก... ในกระสอบ

ขอมีได้ถือการศึกษาร่วมกับสื่อสิ่งพิมพ์... เทคนิคการปลูกผักในกระสอบ... (รายละเอียดวิธีการปลูกผักในกระสอบ)

ขอบคุณ... เว็บไซต์บ้านสวนของเมือง

เกร็ด... ใบตอง... วิถีธรรมชาติดูคนไทย

ใบตองเป็นพืชพื้นเมืองที่มีประโยชน์... (บทความเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของใบตอง)

เปรียบเทียบเหมือนแจ๊ซ... วันครู

ใบวิธิตอดคนแจ๊ซ... (บทความเปรียบเทียบวันครูกับแจ๊ซ)

อรุณ ศรีวิฑูรา

เกร็ด... ความเป็นมาของวันพ่อแห่งชาติ

วันพ่อแห่งชาติมีประวัติความเป็นมา... (บทความเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวันพ่อแห่งชาติ)

เกร็ด... นวัตกรรมใหม่ "แผ่นปลูกพืชบนหลังคา" วิชาสิ่งแวดล้อม

นวัตกรรมใหม่... (บทความเกี่ยวกับนวัตกรรมแผ่นปลูกพืชบนหลังคา)

เกร็ด... ๖๖ วิธีในการดูแลสุขภาพตนเอง

- 1. ดื่มน้ำสะอาด... 2. ออกกำลังกาย... 3. ... (รายการ 66 วิธีในการดูแลสุขภาพ)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุรัตน์ สงวนทรัพย์

รวบรวมข้อมูลและเขียนรายงาน

นางสาวถนอมพรรณ สืบจากดี

นางนงนุช แต่งทรัพย์

นายวุฒิชัย ชินวงศ์

นางสาวนันทวัน ทองเบ็ญญ์

นางสาวนันทา เพราะทอง

นางอรุณ ศรีวิสุทธิ

นายกฤษ เกரியงไกรเพ็ชร

นางสาววรรณฯ ชัยเลิศกมลเดช

ผู้รับผิดชอบงานโครงการพระราชดำริ

ออกแบบปก

นางสาวรสรณ์ ภิญโญ